

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2022/639**z 27. augusta 2021****o schéme pomoci SA.54915 – 2020/C (ex 2019/N) Belgicko – kapacitný mechanizmus**

[oznámené pod číslom C(2021) 6431]

(Iba anglické znenie je autentické)**(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ⁽¹⁾, a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Po postupe predbežnej notifikácie a v súlade s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) informovalo Belgické kráľovstvo listom z 19. decembra 2019 Komisiu o celotrhovom kapacitnom mechanizme (ďalej len „opatrenie“ alebo „kapacitný mechanizmus“).
- (2) Listom z 21. septembra 2020 Komisia informovala Belgicko o svojom rozhodnutí, že v súvislosti s predmetným opatrením začne konanie v zmysle článku 108 ods. 2 ZFEÚ.
- (3) Rozhodnutie Komisie o začatí konania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky.
- (4) Listom z 22. októbra 2020 Belgicko predložilo svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania. Komisii boli ďalej doručené pripomienky od 15 zainteresovaných strán. Postúpila ich Belgicku, ktoré malo možnosť reagovať. Jeho pripomienky boli doručené listom z 24. decembra 2020.
- (5) Dňa 9. júla 2021 Belgicko výnimočne súhlasilo s tým, že sa zriekne svojich práv vyplývajúcich z článku 342 ZFEÚ v spojení s článkom 3 nariadenia č. 1/1958 ⁽³⁾ a že toto rozhodnutie sa prijme a oznámi v angličtine.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 346, 16.10.2020, s. 27.⁽²⁾ Pozri poznámku č. 1.⁽³⁾ Nariadenie č. 1 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve (Ú. v. ES 17, 6.10.1958, s. 385).

2. PODROBNÝ OPIS OPATRENIA

2.1. Prehľad opatrenia

- (6) Belgicko odhaduje, že od roku 2025 bude čeliť problému z hľadiska primeranosti výroby elektriny, ktorý vyplýva predovšetkým z jeho rozhodnutia postupne ukončiť využívanie všetkých svojich jadrových zariadení v období 2022 – 2025 a z vyradovania tepelných elektrární z prevádzky v Belgicku a v susedných krajinách.
- (7) Cieľom opatrenia je preto zabezpečiť, aby existovala dostatočná kapacita na výrobu elektriny a aby takáto výroba zodpovedala očakávanému dopytu po elektrine.
- (8) V rámci kapacitného mechanizmu by sa príjemcovia vybrali prostredníctvom súťažného ponukového konania a boli by odmeňovaní za dostupnosť. Podpora by mala podobu platby za kapacitu počas trvania dohody o kapacite. Úspešní uchádzači by zasa zabezpečovali svoju dostupnosť na pokrytie dopytu prevádzkovateľa prenosovej sústavy (ďalej len „PPS“) počas stavov preťaženia, ktoré by sa mohli vyskytnúť.
- (9) Belgicko stanovilo svoje vnútroštátne ciele dekarbonizácie v národnom energetickom a klimatickom pláne (ďalej len „NEKP“) (4). Na základe tohto NEKP sa plánuje zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie na spotrebe elektriny v Belgicku zo 17 % v roku 2017 najmenej na 40,4 % v roku 2030. Na dosiahnutie týchto cieľov bude potrebné integrovať značné obnoviteľné zdroje energie (ďalej len „OZE“), napríklad veternú a slnečnú energiu, ktorých nestála povaha môže predstavovať výzvu z hľadiska primeranosti a bezpečnosti dodávok.
- (10) Hoci rozvoj OZE nie je primárnym cieľom kapacitného mechanizmu, jeho koncepcia obsahuje ambiciózne ciele na ďalšie zavádzanie OZE do belgického energetického mixu a slúži ako doplnok k ďalšiemu rozvoju nových nestálych OZE.

2.2. Právny základ a úprava riadenia

- (11) Právnym základom opatrenia je zákon o elektrine z 29. apríla 1999, ktorý sa týka organizácie belgického trhu s elektrinou (ďalej len „zákon o elektrine“), ktorý bol zmenený zákonmi (5) uverejnenými 16. mája 2019 a 19. marca 2021 v belgickom úradnom vestníku.
- (12) Okrem toho sa vypracovali kráľovské dekréty (6) a pravidlá fungovania belgického kapacitného mechanizmu (7), v ktorých sa podrobnejšie rozpracovali modalitty kapacitného mechanizmu:

1. kráľovský dekrét z 28. apríla 2021, ktorým sa určuje metodika výpočtu kapacity a parametre aukcie v kontexte kapacitného mechanizmu (8);

(4) <https://ec.europa.eu/energy/en/content/national-energy-and-climate-plans-necps-belgium>.

(5) Zákon z 22. apríla 2019, ktorým sa zriaďuje kapacitný mechanizmus (*Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité*) (ďalej len „zákon o kapacitnom mechanizme“), a zákon z 15. marca 2021, ktorým sa mení zákon z 22. apríla 2019 (*Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et modifiant la loi du 22 avril 2019 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité*) (ďalej len „zmenený zákon o kapacitnom mechanizme“).

(6) Tieto texty sú k dispozícii na webovom sídle ministerstva energetiky, pozri: <https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de>.

(7) Prvý návrh sa následne predložil vnútroštátnemu regulačnému orgánu 13. novembra 2020. Po diskusiách medzi PPS a regulačným orgánom predložil PPS regulačnému orgánu nový návrh 30. apríla 2021. Regulačný orgán začal dodatočnú verejnú konzultáciu, ktorá trvala od 30. apríla do 7. mája 2021 a týkala sa zmien návrhu PPS, ktoré považoval za potrebné. Regulačný orgán následne vo svojom rozhodnutí zo 14. mája 2021 stanovil pravidlá fungovania belgického kapacitného mechanizmu, ktoré boli schválené kráľovským dekrétom z 30. mája 2021.

(8) *Arrêté royal du 28 avril 2021 fixant les paramètres avec lesquels le volume de la capacité à prévoir est déterminé, y compris leurs méthodes de calcul, et les autres paramètres nécessaires pour l'organisation des mises aux enchères, ainsi que la méthode pour et les conditions à l'octroi d'une dérogation individuelle à l'application du ou des plafond(s) de prix intermédiaire(s) dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité.*

2. kráľovský dekrét z 21. mája 2021 o kritériách oprávnenosti v súvislosti s kumulatívnou podporou a minimálnou prahovou hodnotou účasti ⁽⁹⁾;
 3. kráľovský dekrét zo 4. júna 2021 o investičných limitoch a oprávnených nákladoch ⁽¹⁰⁾;
 4. návrh kráľovského dekrétu o určení podmienok, na základe ktorých sa môžu do kapacitného mechanizmu zapojiť držiteľia cudzích kapacít ⁽¹¹⁾, a
 5. kráľovský dekrét z 30. mája 2021 o spôsoboch kontroly ⁽¹²⁾.
- (13) V auguste 2020 belgický PPS, Elia, uskutočnil verejnú konzultáciu týkajúcu sa pravidiel fungovania belgického kapacitného mechanizmu ⁽¹³⁾.

2.3. Primeranosť výroby v Belgicku

2.3.1. Štandard spoľahlivosti

- (14) Primárnym cieľom navrhovaného kapacitného mechanizmu je zaistiť bezpečnosť dodávok podľa vymedzenia v štandarde spoľahlivosti.
- (15) Ako sa oznámilo v roku 2019, kritérium spoľahlivosti v Belgicku bolo vymedzené dvojzložkovým kritériom očakávaného výpadku zaťaženia (ďalej len „LOLE“): predpokladaný počet hodín, počas ktorých nebude možné, aby sa pomocou všetkých výrobných zdrojov dostupných v belgickej elektrizačnej sústave pokrylo zaťaženie a potrebné prevádzkové rezervy, pričom sa zohľadňuje aj riadenie odberu, uskladňovanie a spojovacie vedenia, nesmie prekročiť tri hodiny v štatisticky normálnom roku. Podľa druhého kritéria musí LOLE zostať pod hodnotou 20 hodín v štatisticky abnormálnom roku (ďalej len „LOLE95“) ⁽¹⁴⁾. Tieto hodnoty boli zakotvené aj v zákone o elektrine.
- (16) Štandard spoľahlivosti je vyjadrením odhadu hodnoty, ktorú odberatelia pripisujú vyhnutiu sa odpojeniam dodávky elektriny (ďalej len „hodnota nedodanej elektriny“), a očakávaným nákladom na vytvorenie novej kapacity v Belgicku (ďalej len „náklady na nový vstup“).
- (17) V článku 23 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou ⁽¹⁵⁾ (ďalej len „nariadenie o elektrine“) sa uvádza stanovenie metodiky Únie na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti.
- (18) Dňa 2. októbra 2020 Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) schválila metodiky na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti. Tieto tri metodiky sa spoločne označujú ako „metodika na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti“ ⁽¹⁶⁾.
- (19) Dňa 7. júna 2021 Belgickom predložilo výpočet novej hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti v súlade s metodikou na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti.

⁽⁹⁾ Arrêté royal du 21 mai 2021 relatif à l'établissement des critères de recevabilité visés à l'article 7undecies, § 8, alinéa 1er, 1° et 2°, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les conditions dans lesquelles les détenteurs de capacité bénéficiant ou ayant bénéficié de mesures de soutien ont le droit ou l'obligation de participer à la procédure de préqualification et en ce qui concerne le seuil minimal, en MW.

⁽¹⁰⁾ Arrêté royal du 4 juin 2021 fixant les seuils d'investissements, les critères d'éligibilité des coûts d'investissement et la procédure de classement.

⁽¹¹⁾ Projet d'arrêté royal relatif à l'établissement des conditions auxquelles les détenteurs de capacité étrangère directe et indirecte peuvent participer à la procédure de préqualification dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité. V case prijatia tohto rozhodnutia nebol uvedený kráľovský dekrét ešte prijatý.

⁽¹²⁾ Arrêté royal du 30 mai 2021 déterminant des modalités du contrôle du bon fonctionnement du mécanisme de rémunération de capacité par la commission de régulation de l'électricité et du gaz.

⁽¹³⁾ Pozri: https://www.elia.be/en/public-consultation/20200828_public-consultation-crm-functioning-rules.

⁽¹⁴⁾ Kritérium LOLE95 sa vzťahuje na normu na základe 95. percentilu, podľa ktorej počas nepriaznivých podmienok s 5-percentnou pravdepodobnosťou výskytu (t. j. veľmi chladná zima, ktorá sa vyskytne raz za 20 rokov) musí byť kritérium LOLE nižšie ako uvedená norma, ktorá v prípade Belgicka predstavuje 20 hodín.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54.

⁽¹⁶⁾ Rozhodnutie ACER z 2. októbra 2020 o metodike na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2023-2020_Annexes/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf.

- (20) Dňa 28. mája 2021 belgický regulačný orgán pre energetiku (ďalej len „CREG“) zaslal ministerke energetiky návrh štandardu spoľahlivosti pre Belgicko. Štandard spoľahlivosti, ktorý navrhol CREG, bol 2 hodiny a 43 minút.
- (21) Generálne riaditeľstvo pre energetiku v rámci federálnej verejnej služby pre hospodárstvo v stanovisku z 2. júna 2021 odporučilo zaokrúhliť štandard spoľahlivosti na tri hodiny, aby sa zabezpečil súlad s predchádzajúcimi štúdiami o primeranosti vnútroštátnych a európskych zdrojov, dodržala sa prax vyjadrovania štandardov spoľahlivosti so zaokrúhľením na celé hodiny tak ako v susedných krajinách a zohľadnila sa skutočnosť, že deficit identifikovaný v prípade Belgicka, ktorý nie je bezvýznamný, bude pokrytý energetickým mixom a nie jednou referenčnou technológiou.
- (22) Podľa návrhu kráľovského dekrétu o určení štandardu spoľahlivosti a schválení hodnôt nákladov pre hodnotu nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup sa nový štandard spoľahlivosti stanovuje na 3 hodiny.
- (23) Týmto návrhom kráľovského dekrétu sa schvaľuje aj jednotný odhad nákladov pre hodnotu nedodanej elektriny, a to na základe hodnoty, ktorú stanovilo Generálne riaditeľstvo pre energetiku v rámci federálnej verejnej služby pre hospodárstvo spoločne s Úradom pre plánovanie, ako aj jednotný odhad nákladov na nový vstup na základe technológie riadenia odberu ⁽¹⁷⁾.
- (24) Hodnota nedodanej elektriny sa stanoví na 16 033 EUR/MWh a náklady na nový vstup na 45 EUR/kW/rok.
- (25) Hodnota nedodanej elektriny sa vypočítala metódou triangulácie, v ktorej sa zohľadnila funkcia výroby a zisťovanie ochoty platiť, ktoré uskutočnil CREG. To nebolo podľa belgických orgánov spoľahlivé, keďže okrem iného jednotný navrhnutý scenár (pri teplote menej ako +5 °C) nebol reprezentatívny pre väčšinu scenárov v prípade nedostatočnej ponuky. Preto sa pri odhade hodnoty nedodanej elektriny na výsledky zisťovania prihliadalo len v obmedzenej miere.
- (26) Podľa zákona o elektrine sa výpočty relevantné z hľadiska kapacitného mechanizmu vykonávajú na základe štandardu spoľahlivosti, ktorý je účinný 15. septembra roka predchádzajúceho aukcii.
- (27) Vzhľadom na tesný harmonogram Belgicko vypočítalo objem, ktorý sa má obstaráť prostredníctvom aukcií Y-4 a Y-1 plánovaných na október 2021, resp. 2024, na základe starého štandardu spoľahlivosti so záväzkom, že v prípade potreby sa tieto objemy upravujú, ak by na základe nového štandardu spoľahlivosti a posúdenia primeranosti vyplynula podstatne nižšia potreba kapacity.
- (28) Belgicko sa takisto zaviazalo aktualizovať hodnotu nedodanej elektriny na základe nového zisťovania týkajúce sa ochoty platiť v súlade s metodikou na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti a v prípade potreby stanoviť nový štandard spoľahlivosti skôr ako v septembri 2022, aby sa nový štandard spoľahlivosti použil na určenie objemu, ktorý sa má obstaráť, najneskôr pre aukciu v roku 2023.

2.3.2. Posúdenie primeranosti

- (29) Podľa belgických orgánov bude Belgicko od roku 2025 čeliť problému z hľadiska primeranosti, ktorý vyplýva predovšetkým z postupného ukončenia využívania jadrovej energie plánovaného v rokoch 2022 až 2025 a prispeje k nemu aj vyradovanie tepelných elektrární z prevádzky v susedných krajinách. Problém primeranosti sa identifikoval prostredníctvom štúdie primeranosti vnútroštátnych zdrojov, v rámci ktorej sa predpokladali viaceré scenáre.
- (30) Vo vnútroštátnej štúdii primeranosti vzťahujúcej sa na obdobie 2020 až 2030, ktorú zverejnil belgický prevádzkovateľ prenosovej sústavy Elia v júni 2019 (ďalej len „štúdia primeranosti a flexibility z roku 2019“) ⁽¹⁸⁾, sa identifikovala systémová potreba novej kapacity v objeme aspoň 3,9 GW v scenári s veľkým vplyvom/malou pravdepodobnosťou (EU-HiLo) do zimy 2025 – 2026. V tomto scenári sa zohľadňuje dovážaná elektrina a predpokladá sa možná nedostupnosť niekoľkých francúzskych jadrových zariadení (okrem „bežnej“ nedostupnosti). Rovnaký scenár sa použil v rámci hodnotenia objemu strategickej rezervy ⁽¹⁹⁾. Zo základného scenára pre EÚ ⁽²⁰⁾ vyplýva chýbajúca kapacita na úrovni 2,4 GW v prípade, že sa v sústave zachová existujúca kapacita tepelných elektrární (pozri obrázok 4-18 v štúdii primeranosti a flexibility z roku 2019).

⁽¹⁷⁾ Predchádzajúca hodnota nedodanej elektriny v Belgicku bola 23,3 EUR/kWh a odhadovaná hodnota nákladov na nový vstup bola 65 EUR/kW/rok.

⁽¹⁸⁾ https://www.elia.be/fr/actualites/communiqués-de-presse/2019/06/20190628_press-release-adequacy-and-flexibility-study-for-belgium-2020-2030.

⁽¹⁹⁾ Pozri rozhodnutie o štátnej pomoci C(2018) 589 final vo veci SA.48648 (2017/NN) – Belgicko – Strategická rezerva.

⁽²⁰⁾ V scenári „EU-BASE“ sa zohľadňujú najnovšie známe politiky všetkých európskych krajín zahrnutých do modelovania (smerovanie v oblasti využívania jadrovej energie a uhlia, očakávané novovybudované plynové elektrárne, vývoj v oblasti riadenia odberu a uskladňovania, kapacitné mechanizmy, pravidlá balíka opatrení v oblasti čistej energie na základe toku, očakávaný rozvoj sústavy atď.).

- (31) Z výsledkov štúdie primeranosti a flexibility z roku 2019 vyplýva, že v prípade scenára EU-HiLo by bol v roku 2025 ukazovateľ LOLE bez intervencie až na úrovni 10,5 hodiny, čím by došlo k značnému prekročeniu národného štandardu spoľahlivosti z hľadiska bezpečnosti dodávok. Ukazovateľ LOLE95 by sa dokonca zvýšil až na 84 hodín. V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú výsledky ukazovateľa LOLE podľa vnútroštátnej štúdie primeranosti v prípade scenára EU-HiLo a základného scenára pre EÚ:

Tabuľka 1

Výsledky LOLE za Belgicko v štúdiu primeranosti a flexibility

	2025		2028		2030	
	EU-BASE	EU-HiLo	EU-BASE	EU-HiLo	EU-BASE	EU-HiLo
LOLE pre zvyšok trhu (v hodinách)	9,4	10,5	6	6,9	6	6,2
LOLE95 pre zvyšok trhu (v hodinách)	89	84	63	76	43	51

Zdroj: Štúdia primeranosti a flexibility z roku 2019.

- (32) Dňa 11. júla 2019 CREG zverejnil analýzu štúdie primeranosti a flexibility z roku 2019 ⁽²¹⁾. V tejto analýze CREG okrem iného spochybnil použitie scenára EU-HiLo ako hlavného scenára. Podľa regulačného orgánu CREG by sa mala zlepšiť metodika hodnotenia ziskovosti existujúcich a nových kapacít a do úvahy by sa mali vziať všetky dostupné vyrovnávacie rezervy v Belgicku a v zahraničí.
- (33) V novembri 2019 Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“) zverejnila strednodobú predpoveď primeranosti z roku 2019 ⁽²²⁾, v ktorej sa za Belgicko v roku 2025 uvádzajú tieto výsledky:

Tabuľka 2

Úrovně LOLE za Belgicko v strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2019

	Základný scenár – 2025	Citlivostná analýza preferencie zdrojov s nízkymi emisiami uhlíka ⁽²³⁾ – 2025
Priemerné LOLE	1,09 hodiny	1,61 hodiny
LOLE95	3,15 hodiny	–

Zdroj: Strednodobá predpoveď primeranosti z roku 2019, ENTSO pre elektrinu.

- (34) Podľa Belgicka však strednodobá predpoveď primeranosti z roku 2019, ktorú vypracovala Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu, nevyjadruje výsledky LOLE za Belgicko dostatočne presne, keďže predpokladá dostupnosť dodatočných 2,5 GW ⁽²⁴⁾, ktorá v skutočnosti nie je zaručená.
- (35) Päťstranné energetické fórum ⁽²⁵⁾ vo svojej záverečnej správe z apríla 2020 ⁽²⁶⁾ predstavilo za Belgicko v roku 2025 tieto výsledky:

⁽²¹⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/etude-f1957>.

⁽²²⁾ <https://eepublicdownloads.blob.core.windows.net/public-cdn-container/clean-documents/sdc-documents/MAF/2019/MAF%202019%20Appendix%20-%20Detailed%20Results%2C%20Sensitivities%20and%20Input%20Data.pdf>.

⁽²³⁾ Uskutočňuje sa citlivostná analýza postupného zatvárania uhoľných elektrární. Celkovo sa zo základného scenára na rok 2025 odobrala kapacita na výrobu elektriny na úrovni 23,6 GW, a to najmä prostredníctvom redukcie kapacít využívajúcich hnedé a čierne uhlie.

⁽²⁴⁾ Podľa Belgicka sa v štúdiu predpokladala výroba na úrovni 2,5 GW v tepelných elektrárnach, pričom táto technológia bola zvolená svojvoľne.

⁽²⁵⁾ Päťstranné energetické fórum je rámec regionálnej spolupráce v strednej a západnej Európe medzi Belgickom, Francúzskom, Holandskom, Luxemburskom, Nemeckom, Rakúskom a Švajčiarskom.

⁽²⁶⁾ https://www.benelux.int/files/4515/8998/1576/PENTAreport_FINAL.pdf.

Tabuľka 3

Úrovne LOLE za Belgicko vo všeobecnom posúdení primeranosti Päťstranného energetického fóra z roku 2020

	Základný scenár – 2025 ⁽²⁷⁾	Citlivostná analýza obmedzenia plynových elektrární – 2025 ⁽²⁸⁾	Citlivostná analýza obmedzenia jadrových elektrární a čistej prenosovej kapacity Švajčiarska – 2025 ⁽²⁹⁾
Priemerné LOLE	3,3 hodiny	8,1 hodiny	4,6 hodiny

Zdroj: Päťstranné energetické fórum, „Posúdenie primeranosti výroby – apríl 2020 – záverečná správa“.

- (36) V novembri 2020 sieť ENTSO pre elektrinu zverejnila strednodobú predpoveď primeranosti z roku 2020. V prípade základného scenára na rok 2025 vyplýva z výsledkov strednodobej predpovede primeranosti z roku 2020 priemerná hodnota LOLE 0,4 hodiny, čo je v súlade s právnym kritériom primeranosti pre Belgicko, ktoré vyjadruje hodnota LOLE tri hodiny.
- (37) V pripomienkach krajín pripojených k strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2020 však Belgicko uviedlo: „V strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2020 sa predpokladá značné množstvo ‚novovybudovaných‘ kapacít, ktoré sú rozložené vo veľkom súbore krajín. Treba poznamenať, že vo všeobecnosti nie je isté, že tieto kapacity budú v roku 2025 skutočne existovať, preto by sa tieto predpoklady a z nich vyplývajúce výsledky, ako sa uvádzajú v strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2020, mali interpretovať opatrne. Okrem toho je Belgicko už niekoľko rokov súčasťou regiónu, v ktorom sa už zaviedlo prepojenie trhu na základe toku energie. Hoci prevádzkovateľ Elia vytvoril a použil model na simuláciu na základe toku energie, napr. vo svojej štúdii z roku 2019, ktorý sa použil aj v štúdii o posúdení primeranosti výroby Päťstranného energetického fóra z roku 2020, takýto prístup sa zatiaľ nepoužíva v súčasnej strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2020“.
- (38) V notifikácii belgické orgány uviedli, že metodika a údaje sú zosúladené na európskej úrovni, takže štúdia primeranosti a flexibility z roku 2019 je v súlade so strednodobou predpoveďou primeranosti z roku 2019.
- (39) Podľa článku 23 ods. 3 nariadenia o elektrine by mala ENTSO pre elektrinu vypracovať metodiku, ktorá sa použije na posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni a akékoľvek posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni (pozri článok 24 nariadenia o elektrine). Túto metodiku by mala schváliť ACER.
- (40) Dňa 2. októbra 2020 ACER schválila metodiku posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni ⁽³⁰⁾.
- (41) Dňa 30. júna 2021 prevádzkovateľ Elia zverejnil novú štúdiu primeranosti a flexibility na obdobie 2022 – 2032 (ďalej len „štúdia primeranosti a flexibility z roku 2021“).
- (42) V súlade s metodikou posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni prevádzkovateľ Elia začlenil prvky tejto metodiky, ktoré sú uvedené ďalej, do rámca štúdie primeranosti a flexibility z roku 2021:
- klimatické roky: prevádzkovateľ Elia sa rozhodol použiť prvú možnosť uvedenú v metodike posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni, t. j. spoliehať sa na najlepšiu prognózu z projekcií budúcej klímy;
 - posúdenie hospodárskej životaschopnosti: prevádzkovateľ ELIA v súlade s metodikou posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni vytvoril metódu na výpočet hospodárskej životaschopnosti rôznych aktív elektrizačnej sústavy;

⁽²⁷⁾ Podobne ako v prípade strednodobej predpovede primeranosti z roku 2019 sa „na rok 2025 v tejto štúdii predpokladá, že bude potrebná nová kapacita na úrovni 2,5 GW, ktorá sa má v roku 2025 zabezpečiť kapacitným mechanizmom, aby sa dosiahla primeranosť v prípade Belgicka.“

⁽²⁸⁾ „Z hľadiska ‚citlivostnej analýzy obmedzenia plynových elektrární v správe Päťstranného energetického fóra v prípade Belgicka sa predpokladaná nová kapacita na úrovni 2,5 GW vypustila zo ‚základného scenára‘ v správe Päťstranného energetického fóra.“ „Kapacity belgických a francúzskych plynových elektrární sú o 2,5 GW, resp. 2,2 GW nižšie než v základnom scenári. Platí to aj pre Rakúsko (kapacita plynových elektrární nižšia o 1,2 GW), Holandsko (kapacita plynových elektrární nižšia o 1,6 GW) a Luxembursko (kapacita plynových elektrární nižšia o 0,1 GW).“

⁽²⁹⁾ „V prípade citlivostnej analýzy obmedzenia jadrových elektrární a čistej prenosovej kapacity Švajčiarska je kapacita jadrových elektrární nižšia o 1 700 MW vo Francúzsku a o 1 190 MW vo Švajčiarsku. V prípade všetkých ostatných krajín zostáva inštalovaný výkon v porovnaní so základným scenárom nezmenený. Okrem toho je znížená čistá prenosová kapacita medzi Švajčiarskom a susediacimi zónami, aby sa zohľadnili rastúce neplánované toky cez Švajčiarsko vzhľadom na to, že Švajčiarsko nemusí byť v roku 2025 súčasťou prepojenia trhu na základe toku energie.“

⁽³⁰⁾ Rozhodnutie ACER o posudzovaní primeranosti zdrojov na európskej úrovni: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2024-2020_Annexes/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I.pdf.

- c) na základe toku energie: v modelovom rámci prevádzkovateľa Elia sa všetky známe a plánované podoby trhu začleňujú do metódy výpočtu kapacity na základe toku energie, napr. rozšírenie regiónu k centru, „rozšírené hybridné spojenie“ alebo pravidiel minRAM, ktoré sa zaviedli nariadením o elektrine;
- d) flexibilita: súčasťou štúdie je výpočet potrieb a prostriedkov z hľadiska flexibility celej sústavy a posúdenie dimenzovania rezerv na zachovanie frekvencie a rezerv na obnovenie frekvencie na každý cieľový rok s cieľom vyjadriť potreby rezerv, ktoré pokryjú odchýlky, a to v súlade s právnymi požiadavkami, ktoré sa modelujú v simuláciách primeranosti. Okrem toho sa spresňujú charakteristiky flexibility veterných elektrární na mori a ako nové technológie sú zaradené technológie premeny energie na iné zdroje (power-to-x). A napokon osobitná pozornosť sa venuje vplyvu začlenenia druhej vlny zariadení na výrobu elektriny na mori a platformám na cezhraničné zabezpečovanie rovnováhy v elektrizačnej sústave;
- e) odvetvová integrácia: pokiaľ ide o prepojenie odvetví, rozhrania medzi elektrizačnou sústavou a rôznymi odvetvami, napríklad odvetvím dopravy, vykurovania a plynu, sa berú do úvahy tým, že sa vychádza z predpokladov týkajúcich sa elektrických vozidiel, tepelných čerpadiel a výrobných kapacít tepelných plynových elektrární. S cieľom zohľadniť vplyvy používania elektriny na výrobu vodíka v modelovaní v rámci súčasnej štúdie sa doplnili elektrolyzéry ako (flexibilné) miesta spotreby elektriny v Belgicku a v zahraničí. Navyše sa osobitná pozornosť venovala digitalizácii dodatočnej spotreby elektriny v oblasti dopravy a vykurovania;
- f) desaťročný horizont: štúdia vychádza z desaťročného horizontu (2022 – 2032). S cieľom obmedziť množstvo simulácií a výpočtov sa nevykonali simulácie všetkých citlivostných analýz a scenárov na všetky roky: niektoré kľúčové roky sa analyzovali podrobnejšie. Veľké množstvo citlivostných analýz sa uskutočnilo v Belgicku a v zahraničí s cieľom zohľadniť a pochopiť vplyvy zmien určitých predpokladov. Na porovnanie sa v posúdení primeranosti zdrojov na európskej úrovni z roku 2021 očakáva simulácia len na roky 2025 a 2030;
- g) variantné riešenia s kapacitnými mechanizmami a bez nich: v súlade s nariadením o elektrine a metodikou posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni prevádzkovateľ Elia zahrnul scenáre s celotrhovými kapacitnými mechanizmami v Európe aj bez nich.
- (43) Belgické orgány uviedli, že sa v uvedenej štúdii uplatnili hlavné metodické požiadavky stanovené v metodike posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni.
- (44) Na základe nariadenia o elektrine musí posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni obsahovať hlavné referenčné scenáre. Tieto scenáre okrem iného zahŕňajú posúdenie hospodárskej životaschopnosti výrobných zariadení. V metodike posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa ďalej uvádza, že sa majú vymedziť dva hlavné referenčné scenáre, jeden s kapacitnými mechanizmami v rámci Európy a druhý bez takýchto kapacitných mechanizmov.
- (45) V nadväznosti na to sa v štúdii primeranosti a flexibility z roku 2021 skúmali dva hlavné scenáre:
- a) „EU-BASE“: predstavuje scenár, pri ktorom sa zohľadňujú už schválené celotrhové kapacitné mechanizmy vo Francúzsku, Veľkej Británii, v Poľsku, Taliansku a Írsku a predpokladá sa, že budú existovať do konca časového rámca tejto štúdie;
- b) „EU-noCRM“: predstavuje scenár, v ktorom sú vylúčené príjmy z celotrhového kapacitného mechanizmu, takže sa predpokladá, že v Európe neexistujú žiadne celotrhové kapacitné mechanizmy.
- (46) V štúdii primeranosti a flexibility z roku 2021 sa zohľadňuje príspevok všetkých zdrojov vrátane možností existujúcej aj budúcej výroby, uskladňovania energie, odvetvovej integrácie, riadenia odberu, ako aj dovozných a vývozných možností a ich príspevok k flexibilnej prevádzke sústavy.
- (47) Belgické orgány uviedli, že pri modelovaní maximálnych zúčtovacích cien, ktoré sa vykonalo v rámci štúdie primeranosti a flexibility z roku 2021, sa zohľadňujú všetky dostupné právne ustanovenia, napríklad v súčasnosti uplatniteľný maximálny cenový limit, pravidlo 60 % ⁽³¹⁾, ako sa stanovuje v nariadení Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia ⁽³²⁾, a v rozhodnutí ACER č. 04/2017 zo 14. novembra 2017.

⁽³¹⁾ V rozhodnutí ACER č. 04/2017 zo 14. novembra 2017 sa uvádza, že ak zúčtovacia cena prekročí hodnotu 60 percent harmonizovanej maximálnej zúčtovacej ceny za jednotné prepojenie denných trhov aspoň v jednom obchodnom intervale za deň v jednotlivých ponukových oblastiach alebo vo viacerých ponukových oblastiach, harmonizovaná maximálna zúčtovacia cena sa zvýši o 1 000 EUR/MWh.

⁽³²⁾ Ú. v. EÚ L 197, 25.7.2015, s. 24.

- (48) V štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa modeluje automatické zvyšovanie maximálnej zúčtovacej ceny od roku 2025. Podľa belgických orgánov je najpravdepodobnejšie že do roku 2025 sa nevyskytne očakávaný výpadok zaťaženia, preto sa do roku 2025 nemodeluje žiadne zvýšenie maximálnej zúčtovacej ceny. Ak by však aj malo dôjsť k zvýšeniu cenového stropu, podľa belgických orgánov z modelovania vyplýva, že výsledky posúdenia hospodárskej životaschopnosti na rok 2025 by sa nezmenili (pozri obrázok 3-72 v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021). Belgicko sa zaviazalo zabezpečiť, aby nová štúdia primeranosti, ktorá sa má zverejniť do júna 2023, plne zohľadňovala metodiku dynamického zvyšovania cien od začiatku simulačného obdobia.
- (49) Podľa štúdie primeranosti a flexibility z roku 2021 bude Belgicko od roku 2025 po postupnom ukončení využívania jadrovej energie čeliť štrukturálnej potrebe novej kapacity. Táto potreba predstavuje 2 GW v roku 2025 v hlavnom scenári „EU-BASE“ a postupne sa zvyšuje na 3,9 GW do roku 2032. Zvýšená potreba súvisí s očakávaným zvýšením spotreby elektriny a zníženými dovozmi počas obdobia nedostatočnej ponuky v Belgicku.
- (50) V štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa uvádza, že na trhu výlučne s energiou bude do roku 2025 životaschopný len veľmi malý podiel novej kapacity.
- (51) Belgické orgány sa tak domnievajú, že ak sa neprijme žiadne opatrenie, v Belgicku bude identifikovaný problém primeranosti zdrojov od roku 2025.
- (52) V štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa uvádza najnovší a najlepší pohľad na potrebu kapacitného mechanizmu.

2.3.3. Zlyhania trhu

- (53) Belgicko identifikovalo viacero zlyhaní trhu, ktoré bránia správne fungujúcemu, bezpečnému, cenovo dostupnému a udržateľnému trhu s elektrinou.
- (54) Prvé zlyhanie trhu vyplýva z rôznych faktorov, ktoré bránia efektívnym cenovým signálom, ako aj zo skutočnosti, že sa bráni nárastu cien energie na hodnotu nedodanej elektriny, a z iných nedokonalostí z hľadiska podoby trhu.
- (55) Kombinácia týchto zlyhaní trhu a súvisiacich regulačných opatrení môže mať tendenciu „tlmiť“ cenové signály na trhoch s elektrinou, takže sa v čase nedostatočnej ponuky ceny nezvýšia na „efektívnu“ úroveň. Vedie to ku chronickému nedostatku príjmov pre prevádzkovateľov elektrární a subjekty riadenia odberu, pričom táto skutočnosť sa zvyčajne označuje ako „chýbajúce peňažné prostriedky“ a má vplyv na ich schopnosť dosiahnuť návratnosť fixných a variabilných nákladov, pričom bráni trhovým silám dosiahnuť požadovanú úroveň primeranosti.
- (56) Teoreticky by sa mohla nemožnosť odberateľov vybrať si požadovanú úroveň spoľahlivosti riešiť na trhu výlučne s energiou tým, že by sa umožnilo, aby ceny stúpili na regulačnú úroveň vyjadrujúcu cenu, pri ktorej by odberatelia už neboli ochotní za energiu zaplatiť, a výrobcom by sa umožnilo, aby získali platby v prípade nedostatočnej ponuky. V dôsledku nízkej miery riadenia odberu je však náročné zaznamenať skutočnú hodnotu nedodanej elektriny a náhly nárast cien je spojený s otázkami politickej prijateľnosti.
- (57) Podľa belgických orgánov je druhé zlyhanie trhu spôsobené neochotou investorov riskovať v súvislosti so zvýšenou volatilitou a vysokou regulačnou neistotou. Zvyšujúca sa miera prenikania nestálych obnoviteľných zdrojov energie vedie k nestabilnejším cenám a spôsobuje vyššiu neistotu z hľadiska toho, či konvenčné technológie dokážu dosiahnuť návratnosť fixných nákladov na trhu s elektrinou. Podľa Belgicka by mierne zmeny podmienok týkajúcich sa úrovne zavádzania OZE, napríklad ciele využívania slnečnej energie, veternej energie na pevnine a veternej energie na mori, mohli mať značný vplyv na príjmy konvenčných výrobných technológií. Závažnosť problému „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ narastá so zvyšujúcou sa kapacitou nestálych zdrojov. Podľa belgických orgánov sa v dôsledku toho zvyšuje hospodárske riziko spojené s investíciami do flexibilných konvenčných výrobných technológií. Belgicko sa navyše domnieva, že v prípade cien energie zvyčajne nie je možný viac ako trojročný forwardový zaisťovací horizont, čo je pre investorov krátky čas na vybudovanie investície. Belgické orgány sa okrem toho domnievajú, že hoci by sa forwardové trhy mohli dokázať vyrovnáť s postupnými zmenami ponuky a dopytu, nedokázali by poskytnúť zaistenie v prípade významného štrukturálneho otrasu, akým je napríklad plánované postupné ukončenie využívania jadrovej energie v Belgicku.

- (58) Po tretie, spoľahlivosť elektrizačných sústav má určité vlastnosti verejného statku. Vyplýva to z toho, že investície do vyššej úrovne bezpečnosti dodávok sú prínosom pre všetkých, zatiaľ čo (ako už bolo vysvetlené) prevádzkovateľ sústavy nemá možnosť selektívne odpojiť väčšinu jednotlivých koncových odberateľov na základe ich ochoty platiť. Výrobcovia tak pravdepodobne nebudú mať dostatočné pohnútky investovať do výrobných kapacít, čo by v konečnom dôsledku viedlo k neoptimálnym úrovňam spoľahlivosti sústavy.
- (59) Podľa belgických orgánov tieto problémy majú na Belgicko osobitný vplyv, keďže ide o pomerne malý a vysoko prepojený trh, na ktorý tak vplývajú aj podobné riziká z hľadiska ponuky na okolitých trhoch s elektrinou. V dôsledku toho, ako uvádzajú belgické orgány, primeranosť zdrojov Belgicka do veľkej miery ovplyvňuje situáciu na okolitých trhoch s elektrinou.
- (60) V roku 2018 Komisia schválila strategickú rezervu pre Belgicko do 31. marca 2022⁽³³⁾. Cieľom strategickej rezervy je uspokojiť dopyt v čase špičkového odberu počas zimných období, keď to trh nedokáže, a to uchovaním určitej existujúcej výrobných kapacít a kapacity riadenia odberu mimo trhu ako záložnej kapacity, ktorá sa aktivuje len po vyčerpaní vyrovnávacích zdrojov.

2.3.4. Trhové reformy

- (61) Dňa 25. novembra 2019 Komisia prijala od belgického ministerstva energetiky plán vykonávania⁽³⁴⁾ vypracovaný podľa článku 20 ods. 3 nariadenia o elektrine, v ktorom sa od členských štátov s problémami z hľadiska primeranosti vyžaduje, aby na svojich trhoch prijali opatrenia na odstránenie regulačných deformácií alebo zlyhaní trhu v podobe plánu vykonávania. V nadväznosti na verejnú konzultáciu Komisia 30. apríla 2020 podľa článku 20 ods. 5 nariadenia o elektrine prijala stanovisko k plánu vykonávania Belgicka⁽³⁵⁾. Belgicko prijala konečnú verziu plánu vykonávania⁽³⁶⁾ a predložilo ju Komisii.
- (62) Pokiaľ ide o vyrovnávacie trhy, Belgicko zaviedlo do mechanizmu tvorby ceny odchýlok tzv. alfa zložku. Predstavuje dodatočnú zložku ceny odchýlky uvalenú na samostatné subjekty zúčtovania s cieľom zvýšiť cenový signál v reálnom čase, keď sa zvýši odchýlka v sústave v belgickej regulačnej zóne. Komisia vo svojom stanovisku vyzvala Belgicko, aby zvažilo, či by sa funkcia tvorby cien pri nedostatočnej ponuke nemala okrem samostatných subjektov zúčtovania uplatňovať aj na poskytovateľov regulačných služieb. To môže zabezpečením rovnakých cien pre samostatné subjekty zúčtovania aj poskytovateľov regulačných služieb za vyrobenú/odobratú energiu podporiť bezpečnosť dodávok, keďže cenová diferenciácia môže viesť k neefektívnemu arbitrážnemu obchodovaniu zo strany účastníkov trhu. Komisia sa takisto domnieva, že funkcia tvorby cien pri nedostatočnej ponuke by sa mala aktivovať na základe nedostatku rezerv v sústave a mala by sa kalibrovať tak, aby sa ceny regulačnej energie zvýšili na úroveň hodnoty nedodanej elektriny, keď sa v systéme vyčerpajú rezervy. Komisia vyzvala Belgicko, aby zvažilo príslušnú zmenu svojho systému tvorby cien pri nedostatočnej ponuke najneskôr do 1. januára 2022. Belgicko okrem toho zavádza vzájomné započítavanie odchýlok a takisto sa pripravuje aj na pripojenie k platformám EÚ s regulačnou energiou pre rezervu na automatické obnovenie frekvencie (aFRR) a rezervu na manuálne obnovenie frekvencie (mFRR), ktoré by mali byť funkčné do konca roka 2021 v prípade aFRR a do konca roka 2022 v prípade mFRR. Okrem toho, pokiaľ ide o obstarávanie regulačných a podporných služieb, Belgicko sa zaviazalo:
- aby sa najneskôr v júli 2020 rezervy na zachovanie frekvencie (FCR) museli získavať ponukovým konaním na dennej báze a obstarávať výlučne regionálne;
 - aby sa najneskôr v júli 2020 rezervy aFRR museli získavať ponukovým konaním na dennej báze, vypísaným pre všetky technológie, všetkých trhových účastníkov a všetky úrovne napätia na trhu. Odmena za aktivovanú regulačnú energiu sa určí prostredníctvom tvorby ceny na základe marginálnych nákladov, len čo sa dosiahne dostatočná likvidita;
 - aby sa od februára 2020 rezerva mFRR dimenzovala a jej veľkosť určovala na dennej báze a odmena za aktivovanú regulačnú energiu sa určovala prostredníctvom tvorby ceny na základe marginálnych nákladov.
- (63) Vo výročnej správe, ktorú Belgicko predložilo v júli 2021, sa potvrdzuje, že uvedené opatrenia sa medzičasom uskutočnili.

⁽³³⁾ Pozri rozhodnutie o štátnej pomoci C(2018) 589 final vo veci SA.48648 (2017/NN) – Belgicko – Strategická rezerva.

⁽³⁴⁾ https://ec.europa.eu/energy/consultations/consultation-belgiums-market-reform-plan_en.

⁽³⁵⁾ Stanovisko Komisie C(2020) 2654 final: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_en.

⁽³⁶⁾ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/Belgian-electricity-market-Final-implementation-plan-CRM-22062020.pdf>.

- (64) V Belgicku je služba riadenia odberu oprávnená zúčastňovať sa na veľkoobchodných trhoch s elektrinou (vrátane denného a vnútrodenného trhu), ako aj na vyrovnávacom trhu a pristupuje sa k nej podobne ako k ostatným účastníkom trhu a poskytovateľom regulačných služieb. Riadenie odberu môže byť zastúpené individuálne alebo prostredníctvom agregátorov. S cieľom ďalej uľahčiť riadenie odberu sa Belgicko v pláne vykonávania (ktorý predložilo v roku 2019) zaviazalo uskutočniť nasadenie inteligentných meradiel, ktoré sa bude v jeho jednotlivých regiónoch líšiť:
- Flámsko ⁽³⁷⁾:
 - najneskôr v roku 2023 má mať inteligentné meradlá 33 % odberateľov;
 - najneskôr v roku 2028 má mať inteligentné meradlá 66 % odberateľov;
 - najneskôr v roku 2034 má mať inteligentné meradlá 100 % odberateľov;
 - Valónsko:
 - najneskôr od 1. januára 2023 sa budú inteligentné meradlá systematicky zavádzať i) pre odberateľov elektriny v domácnosti, ktorí meškajú s platbou; ii) keď je potrebné vymeniť elektromer; iii) pri nových pripojeniach do siete; iv) na žiadosť odberateľa;
 - najneskôr 31. decembra 2029 bude nainštalovaných 80 % inteligentných meradiel v prípade i) odberateľov so spotrebou najmenej 6 000 kWh; ii) výrobcov-spotrebiteľov, ak čistý využiteľný elektrický výkon je najmenej 5 kWe; iii) nabíjajúcich miest prístupných verejnosti;
 - Bruselský región: inteligentné meradlá sa nasadzujú, i) keď je potrebné vymeniť elektromer alebo ii) pri nových pripojeniach do siete.
- (65) Belgicko malo v roku 2020 mieru elektrizačných prepojení na úrovni 21 %. S projektmi, ktoré sú už naplánované (pozri federálny plán rozvoja na roky 2020 – 2030 ⁽³⁸⁾), dosiahne miera elektrizačných prepojení Belgicka približne 30 % do roku 2030 ⁽³⁹⁾. Tieto posilnenia belgickej elektrizačnej sústavy boli uvedené do prevádzky v poslednom čase alebo budú sprevádzkované v nasledujúcich rokoch:
- ALEGrO: projekt spoločného záujmu ALEGrO zahŕňajúci spojovacie vedenie medzi Belgickom a Nemeckom s kapacitou 1 GW bol uvedený do prevádzky v roku 2020 ⁽⁴⁰⁾;
 - NEMO: projekt spoločného záujmu NEMO zahŕňajúci spojovacie vedenie s kapacitou 1 GW medzi Belgickom a Spojeným kráľovstvom je v prevádzke od roku 2019;
 - BRABO: projekt spoločného záujmu BRABO sa týka inovácie belgickej elektrizačnej sústavy, pričom jeho cieľom je okrem iného zvýšenie dovoznej kapacity z Holandska.

2.4. Príjemcovia

2.4.1. Oprávnenosť

- (66) Kapacitný systém bude otvorený pre všetky kapacity, ktoré môžu prispievať k primeranosti zdrojov, a to existujúce aj nové kapacity, uskladňovanie a riadenie odberu. Bude povolená agregácia kapacity, a to aj z rôznych technológií.
- (67) Povolená bude aj účasť zahraničnej kapacity. Pravidlá sú podrobnejšie opísané v oddiele 2.10.
- (68) Príjemcami kapacitného mechanizmu budú poskytovatelia kapacity vybratí v súťažnom ponukovom konaní.

⁽³⁷⁾ V roku 2020 sa flámska vláda rozhodla urýchliť zavádzanie inteligentných meradiel s cieľom nahradiť 80 % všetkých elektromerov vo flámskych domácnostiach do konca roka 2024. Navyše flámska vláda v zmenenom energetickom dekréte zo 17. júla 2020 stanovila ambíciu, že do 1. júla 2029 by sa všetky tradičné meradlá vo Flámsku mali nahradiť digitálnymi elektromermi.

⁽³⁸⁾ <https://www.elia.be/en/grid-data/grid-development/investment-plan/federal-development-plan-2020-2030>.

⁽³⁹⁾ Tieto percentuálne podiely vychádzajú z definícií, ktoré používa expertná skupina pre ciele prepojenia (ITEG), t. j. miera elektrizačných prepojení = celkový dovoz/celková výrobná kapacita, pričom pri celkovom dovoze sa predpokladá „maximálny tok výkonu, ktorý môže cezhraničné aktívum prenášať v súlade s kritériami bezpečnosti sústavy“.

⁽⁴⁰⁾ Energetické prepojenie ALEGrO medzi Belgickom a Nemeckom bolo dokončené na konci roka 2020 a umožňuje výmenu elektriny medzi uvedenými dvomi krajinami. Od novembra 2020 je energetické prepojenie k dispozícii na komerčné aktivity.

2.4.2. Minimálna prahová hodnota účasti

- (69) Minimálna prahová hodnota účasti bola stanovená na 1 MW, a to najmä z týchto dôvodov:
- zoslúadenie s vyrovnávacím trhom;
 - táto hodnota je výsledkom priebežného dialógu s účastníkmi trhu, a to vrátane viacerých formálnych verejných konzultácií;
 - zo zníženia tohto limitu pod 1 MW by vyplývalo, že príliš veľa malých kapacít by muselo začať povinný postup predbežného schválenia pre kapacitný mechanizmus a znášať súvisiace náklady, hoci by vôbec nemuseli mať zámer zúčastniť sa na aukcii pre kapacitný mechanizmus;
 - znížením tejto prahovej hodnoty pod 1 MW by sa takisto výrazne zvýšilo administratívne zaťaženie.
- (70) V kráľovskom dekréte o kritériách oprávnenosti týkajúcich sa kumulatívnej podpory a minimálnej prahovej hodnoty účasti sa stanovuje hodnotenie úrovne minimálnej prahovej hodnoty účasti počas obdobia fungovania kapacitného mechanizmu aspoň každých päť rokov.
- (71) Pravidlá agregácie umožňujú účasť menších poskytovateľov kapacity, ktorí nespĺňajú požiadavku minimálnej prahovej hodnoty.

2.4.3. Agregácia

- (72) Viacerí poskytovatelia kapacity sa môžu rozhodnúť, že sa zoskupia do jednej jednotky trhu s kapacitou, ktorá má výkon minimálne 1 MW, pričom jej maximálna veľkosť nie je obmedzená. Jediným obmedzením je to, že odberné miesta, na ktoré sa uplatňujú denné programy trhov s energiou (v súčasnosti typicky odberné miesta s veľkosťou nad 25 MW), nemôžu byť súčasťou agregovaného portfólia. Agregácia je povolená v rámci všetkých technológií. Okrem toho je povolená zmena alokácie zložiek v rámci agregovanej jednotky na trhu s kapacitou s cieľom zvýšiť flexibilitu voči agregátorom a podnecovať ich k účasti na aukčnom procese.
- (73) Pravidlá agregácie sa budú v pravidelných intervaloch preskúmavať a upravovať, ak to budú belgické orgány považovať za potrebné, aby sa zabezpečilo, že pravidlá agregácie nepredstavujú prekážku účasti na aukcii.

2.4.4. Nepotvrdená kapacita

- (74) V rámci mechanizmu sa stanovuje osobitná kategória „nepotvrdené kapacity“. Vymedzuje sa ako kapacita, ktorú na začiatku postupu predbežného schválenia Y-4 nemožno priradiť k odbernému miestu, a preto nemôže byť v súlade s požiadavkami na predbežné schválenie odberného miesta. Táto kategória je otvorená pre všetky technológie a jej cieľom je podporovať účasť kapacít, pri ktorých môže byť náročnejšie, aby už poskytovali štandardnú požadovanú úroveň vyspelosti so štvorročným predstihom (Y-4). Nepotvrdené kapacity predstavujú menej vyspelé projekty, pri ktorých napríklad ešte nie je známe odberné miesto, nie je k dispozícii realizačný plán projektu a projekt sa bude ešte ďalej rozvíjať počas obdobia pred začatím dodávok. Belgické orgány vysvetlili, že koncepcia „nepotvrdené kapacity“ sa zaviedla na žiadosť trhu a môžu ju využiť najmä agregátori/poskytovatelia riadenia odberu, ktorí uvažujú nad tým, že počas obdobia pred začatím dodávok by mohli nájsť takúto kapacitu, potrebujú však napríklad uzatvoriť dohody s miestami odberu/zvažujú viaceré potenciálne možnosti. Nepotvrdená kapacita by sa mala ponúkať len v aukcii Y-4. Túto kategóriu možno priradiť len ku kategórii štandardnej kapacity pre jednoročnú zmluvu (pozri odôvodnenia 138 a 145).
- (75) S cieľom obmedziť riziko pre bezpečnosť sústavy v dôsledku spoliehania sa na menej vyspelé projekty je celková kapacita, ktorú možno pri prvej aukcii akceptovať v tejto kategórii, obmedzená na 200 MW. V zákone o elektrine sa uvádza, že rozhodnutie o tejto maximálnej celkovej kapacite sa prijíma pre jednotlivú aukciu. Táto prahová hodnota sa môže postupom času meniť na základe pozitívnych skúseností.

2.4.5. Zníženie kapacity

2.4.5.1. Všeobecné pravidlá

- (76) Kapacitný mechanizmus je otvorený pre všetkých držiteľov kapacity v pomere k ich miere dostupnosti a príspevku k dosahovaniu cieľa primeranosti zdrojov. Od jednotiek na trhu s kapacitou sa totiž neočakáva, že budú k dispozícii 100 % času na úrovni 100 % svojho referenčného výkonu, napr. v dôsledku poveternostných podmienok, cyklov údržby, porúch.

- (77) Z tohto dôvodu sa pre každú technológiu vypočítava faktor znižovania kapacity s cieľom posúdiť jej spoľahlivosť a príspevok k bezpečnosti dodávok počas okamihov, ktoré sú obzvlášť relevantné z hľadiska primeranosti (tzv. simulované hodiny nedostatočnej ponuky). Držitelia kapacity sa preto môžu zúčastňovať na aukcii, a teda sú oprávnení na uzatvorenie zmlúv o kapacite len do výšky svojej zníženej kapacity ⁽⁴¹⁾.
- (78) Metodika na výpočet týchto parametrov znižovania kapacity sa pre jednotlivé technológie líši a je podrobnejšie určená v kráľovskom dekrete, ktorým sa stanovuje metodika na výpočet kapacity a parametrov aukcie. Závisieť bude od kategórie kapacity:
- faktory znižovania kapacity pre tepelné technológie s denným plánovaním sa určujú na základe štatistickej analýzy z historických údajov, pričom sa podhodnocuje miera nútených odstávok, keďže sa predpokladá, že tento parameter je nezávislý od klimatických podmienok;
 - faktory znižovania kapacity pre tepelné technológie bez denného plánovania sa určujú na základe meraní. Ak merania nie sú dostatočné, simulujú sa tak, že sa očakávaný priemerný príspevok týchto technológií počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky vydelí agregovaným nominálnym referenčným výkonom danej technológie;
 - faktory znižovania kapacity pre technológie závislé od poveternostných podmienok s denným plánovaním a pre technológie závislé od poveternostných podmienok bez denného plánovania, pre ktoré sa nezvolila dohoda o úrovni poskytovaných služieb [pozri ďalej písmeno e)], sa určia tak, že sa súvisiaci priemerný príspevok týchto technológií počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky vydelí agregovaným nominálnym referenčným výkonom príslušnej technológie;
 - faktory znižovania kapacity pre energeticky obmedzené technológie s denným plánovaním sa určia tak, že sa očakávaný priemerný príspevok takýchto technológií počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky vydelí agregovaným nominálnym referenčným výkonom;
 - dohoda o úrovni poskytovaných služieb (zvyčajne pre riadenie odberu alebo malú kapacitu na uskladňovanie, dostupná však aj pre všetky technológie bez denného plánovania vrátane OZE): faktor znižovania kapacity je priradený ku každej dohode o úrovni poskytovaných služieb, ktorú si jednotka na trhu s kapacitou sama zvolila počas postupu predbežného schválenia (a ktorá sa uvádza v zmluve o kapacite), v závislosti od zvolených energetických obmedzení. V prípade technológií bez denného plánovania to umožňuje zvoliť si dohodu o úrovni poskytovaných služieb, ktorá najlepšie vyhovuje ich technickým obmedzeniam, namiesto toho, aby sa pre ne musela použiť vopred stanovená dohoda o úrovni poskytovaných služieb. Okrem toho si agregátor môže zvoliť dohodu o úrovni poskytovaných služieb, ktorá najlepšie vyhovuje jeho portfóliu.
- (79) Dňa 4. mája 2021 Belgicko poskytlo aktualizované faktory znižovania kapacity, ktoré sú uvedené v tejto tabuľke:

Tabuľka 4

Faktory znižovania kapacity

Dohoda o úrovni poskytovaných služieb		
Dostupnosť/trvanie [h]	Dohoda o úrovni poskytovaných služieb	Veľká kapacita na uskladňovanie
1 h	11 %	11 %
2 h	19 %	19 %
3 h	28 %	28 %
4 h	36 %	36 %
6 h	52 %	52 %
8 h	65 %	65 %
Tepelné technológie s denným plánovaním		
Podkategória	Faktor znižovania kapacity	
Plynová turbína s kombinovaným cyklom	91 %	
Plynová turbína s otvoreným cyklom	90 %	
Turbokompresorové prúdové motory	96 %	

⁽⁴¹⁾ Poskytovatelia kapacity sú oprávnení len na uzatvorenie zmlúv o kapacite do svojho oprávneného objemu, ktorý je vymedzený ako súčin referenčného výkonu (pri zohľadnení objemov vyradených na základe rozhodnutia nezúčastniť sa) a faktora znižovania kapacity.

Plynové motory	95 %
Dieselové motory	93 %
KVET	93 %
Biomasa	93 %
Odpad	93 %
Jadrová energia	96 %
Uhlie	90 %

Energeticky obmedzené technológie s denným plánovaním

Dostupnosť/trvanie [h]	Faktor znižovania kapacity
1	11 %
2	19 %
3	28 %
4	36 %
5 – 6	52 %
7 – 8	65 %

Technológie závislé od poveternostných podmienok

Podkategória	Faktor znižovania kapacity
Veterná energia na mori	15 %
Veterná energia na pevnine	6 %
Slnecná energia	4 %
Prietoková vodná elektrárň	34 %

Tepelné technológie bez denného plánovania

Podkategória	Faktor znižovania kapacity
Agregované tepelné technológie	62 %

Zdroj: Notifikácia ⁽⁴²⁾.

- (80) Pravidlá znižovania kapacity možno každoročne preskúmať a podľa potreby upraviť. PPS zohľadní najmä zoznam súčasných technológií dostupných na trhu. Ak sa na základe spätnej väzby zistí, že v zozname chýba nový typ technológie, možno túto skutočnosť zohľadniť počas každoročnej kalibrácie faktorov znižovania kapacity. Podľa potreby sa tak faktory znižovania kapacity a technológie budú každoročne aktualizovať a preskúmať.

2.4.6. Pravidlá vzťahujúce sa na cezhraničnú účasť

- (81) Pokiaľ ide o cezhraničnú účasť, maximálnu vstupnú kapacitu dostupnú pre účasť nepriamej zahraničnej kapacity v regulačnej zóne vymedzuje prevádzkovateľ sústavy pre každú trhovú zónu, ktorá je priamo elektricky pripojená k belgickej regulačnej oblasti, a to v súlade s článkom 26 nariadenia o elektrine.
- (82) Do prijatia príslušných stratégií, návrhov alebo rozhodnutí, ktorými sa vykonáva článok 26 nariadenia o elektrine, sa príspevok každej trhovej zóny priamo prepojenej s Belgickom určuje na základe príspevku týchto zón počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky, ako sa opisuje v oddiele 2.10.1.

⁽⁴²⁾ Dostupné aj na tejto adrese: CRM-bijlage-reductiefactoren-veiling-10-2021.pdf (fgov.be).

2.4.7. Pravidlá vzťahujúce sa na nepotvrdenú kapacitu

- (83) S cieľom zaručiť rovnaké podmienky vo vzťahu k ostatným zmluvným kapacitám v aukcii Y-4 použije prevádzkovateľ Elia faktory znižovania kapacity známe v čase aukcie Y-4 ako vstupný parameter pre štandardný postup predbežného schválenia nepotvrdených kapacít (keďže štandardný postup predbežného schválenia týchto kapacít možno zorganizovať až do 24 mesiacov po aukcii Y-4).

2.5. Pravidlá týkajúce sa aukčného procesu a tvorby cien

2.5.1. Frekvencia aukcií

- (84) Podľa notifikácie PPS zorganizuje aukcie kapacitného mechanizmu v závislosti od úrovne kapacitných zdrojov, ktoré sú potrebné na zaručenie náležitej úrovne primeranosti zdrojov na dosiahnutie štandardu spoľahlivosti.
- (85) Aukcia kapacity sa koná každý rok na zabezpečenie dodávok o štyri roky („aukcia Y-4“). Ďalšia aukcia v jednoročnom predstihu sa organizuje v roku, ktorý bezprostredne predchádza roku dodania hlavnej aukcie („aukcia Y-1“). Prvá aukcia Y-4 sa má podľa plánu konať v roku 2021 a prvá aukcia Y-1 by sa mala uskutočniť v roku 2024.

2.5.2. Určenie objemu, ktorý má byť predmetom aukcie

- (86) V predchádzajúcej verzii zákona o elektrine sa v článku 7j ods. 2 uvádzalo, že PPS navrhuje metodiku, ktorou sa vymedzujú parametre na určenie množstva kapacity, ktorá sa má nakúpiť. Na základe nariadenia o elektrine, ktoré sa uplatňuje od 1. januára 2020, členský štát schvaľuje objem, ktorý sa má získať aukciou, na základe návrhu regulátora CREG. Výbor pre kapacitný mechanizmus (federálna verejná služba pre hospodárstvo, CREG, Elia a úrad ministerky energetiky) preto už v roku 2019 rozhodol, že CREG vypracuje návrh metodiky v súvislosti s parametrami na určenie objemu, ktorý sa má obstaráť v aukciách. V nasledujúcich odôvodneniach sa podrobnejšie uvádza časový postup.
- (87) Dňa 22. novembra 2019 prevádzkovateľ Elia vypracoval pripravovaný návrh kráľovského dekrétu na určenie metodiky pre parametre aukcie (napríklad faktory znižovania kapacity, realizačné a referenčné ceny, dočasný cenový strop) vrátane postupu na určenie scenára, ktorým sa stanoví potrebná kapacita ⁽⁴³⁾. Dňa 6. decembra 2019 CREG prijal na návrh prevádzkovateľa Elia stanovisko ⁽⁴⁴⁾, v ktorom najmä vysvetľuje, že použitie scenára EU-HiLo na určenie kapacity, ktorá sa má nakúpiť, je nevhodné ⁽⁴⁵⁾ a nie je v súlade s článkom 24 ods. 1 nariadenia o elektrine.
- (88) Dňa 18. marca 2020 odoslal CREG belgickej ministerke energetiky pripravovaný návrh 2064 na určenie objemu kapacity, ktorý sa má obstaráť. Pripravovaný návrh do veľkej miery vychádzal z pripomienky CREG (Z) 2024, ktorá sa zaslala ministerke 20. decembra 2019 po verejnej konzultácii ⁽⁴⁶⁾. CREG prijal konečný návrh 24. marca 2020 ⁽⁴⁷⁾. Návrh:
- a) stanovuje rozpočtové obmedzenie, podľa ktorého musia byť náklady kapacitného systému nižšie ako náklady pre odberateľa v dôsledku očakávanej nedodanej energie (EENS) ⁽⁴⁸⁾, ktorým sa predíde pomocou kapacitného mechanizmu. Náklady kapacitného mechanizmu sú náklady na kapacitu požadovanú na splnenie štandardu spoľahlivosti. Očakávané náklady nedodanej energie predstavujú hodnotu EENS, ktorá sa vynásobí hodnotou vyjadrujúcou ochotu platiť zo strany odberateľov, ktorým sa táto energia neúmyselne nedodala (hodnota

⁽⁴³⁾ <https://www.elia.be/fr/users-group/implementation-crm>.

⁽⁴⁴⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/avis-a2030>.

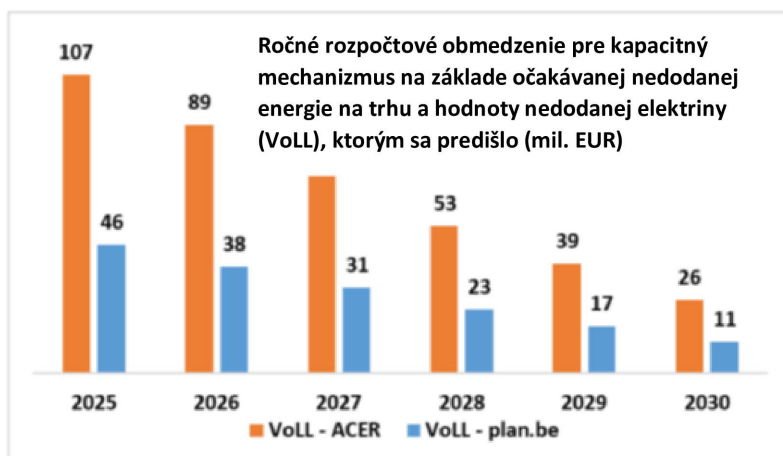
⁽⁴⁵⁾ „Použitie scenára HiLo, v ktorom sa extrémne udalosti považujú za základný scenár, možno len ťažko považovať za „štatisticky normálny rok“. Naopak, už z vymedzenia scenára HiLo vyplýva výnimočná situácia. CREG nepopiera, že sa skutočne môžu vyskytnúť extrémne situácie, tie však musia byť zahrnuté s príslušnou pravdepodobnosťou v pravdepodobnostnej simulácii. Namiesto toho analýzy bezpečnosti dodávok prevádzkovateľa Elia, ktoré sú založené na scenári HiLo, zahŕňajú výpočet priemerného očakávaného výpadku zaťaženia so štatisticky abnormálnym základným predpokladom (t. j. „nízka pravdepodobnosť“).“

⁽⁴⁶⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/note-z2024>.

⁽⁴⁷⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064>.

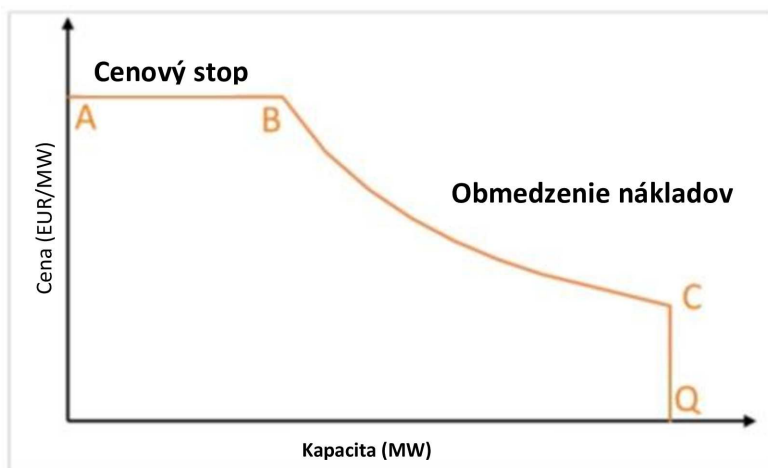
⁽⁴⁸⁾ Očakávaná nedodaná energia: prognóza ročného odberu, ktorý nemožno pokryť zo zdrojov dostupných na trhu s energiou, vyjadrená v MWh.

nedodanej elektriny). V prípade rizika z hľadiska bezpečnosti dodávok predstavuje hodnota nedodanej elektriny v predstihu oznámené náklady nedodania. Pomocou hodnôt nedodanej elektriny Úradu pre plánovanie ⁽⁴⁹⁾ a zo štúdie ACER ⁽⁵⁰⁾ CREG odvodzuje toto rozpočtové obmedzenie:

Zdroj: CREG, „Návrh (E)2064 – 24. marec 2020“.

b) odvodzuje túto krivku odberu, kde cieľový objem, ktorý má byť predmetom aukcie, predstavuje úsek C-Q ⁽⁵¹⁾:

Zdroj: CREG, „Návrh (E)2064 – 24. marec 2020“.

- (89) Po zohľadnení výsledkov verejnej konzultácie o pripomienke CREG č. 2024 belgické ministerstvo energetiky konštatovalo, že metodika, ktorú navrhol CREG (najmä rozpočtové obmedzenie), neposkytuje dostatočné záruky, že sa cieľ kapacitného mechanizmu, ktorým je „zaistiť požadovanú úroveň bezpečnosti dodávok“, bude dodržiavať v súlade s právnymi kritériami.
- (90) Belgické ministerstvo energetiky preto vypracovalo alternatívnu metódu, ktorou sa vymedzujú parametre na určenie množstva kapacity, ktorá sa má nakúpiť v rámci kapacitného mechanizmu, pričom sa zohľadňuje návrh kráľovského dekrétu predložený prevádzkovateľom Elia, ktorý sa uvádza v odôvodnení 87, a návrh CREG uvedený v odôvodnení 88. Verejná konzultácia v súvislosti s touto prispôbenou metodikou sa uskutočnila od 23. marca 2020 do 27. marca 2020. Podľa zmeneného zákona o kapacitnom mechanizme sa v prispôbenom článku 7j ods. 2 zákona o elektrine uvádza, že parametre vymedzujúce objem, ktorý sa má obstaráť, sa vymedzia kráľovským

⁽⁴⁹⁾ https://www.plan.be/admin/uploaded/201403170843050.WP_1403.pdf.

⁽⁵⁰⁾ https://www.acer.europa.eu/en/Electricity/Infrastructure_and_network%20development/Infrastructure/Documents/CEPA%20study%20on%20the%20Value%20of%20Lost%20Load%20in%20the%20electricity%20supply.pdf.

⁽⁵¹⁾ Ostatné prvky návrhu CREG sú dostupné na tejto adrese: <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064>.

dekrétom na základe návrhu regulačného orgánu. Po schválení zmeneného zákona o kapacitnom mechanizme ⁽⁵²⁾ bol konečný kráľovský dekrét zverejnený v belgickom úradnom vestníku 30. apríla 2021. V odôvodneniach 91 až 99 sa opisuje postup, ktorý sa uvádza v uvedenom konečnom kráľovskom dekréte.

- (91) Množstvo kapacity požadovanej na splnenie štandardu spoľahlivosti v konkrétnom budúcom roku dodávky (t. j. cieľový objem) sa každoročne určí na základe návrhu regulačného orgánu. Regulačný orgán pri príprave tohto návrhu zohľadňuje údaje poskytnuté PPS, pričom aj tieto údaje vypočíta PPS na základe scenára a stredných hodnôt, ktoré navrhol regulačný orgán a určil ich minister. Cieľový objem sa určuje na základe právneho štandardu spoľahlivosti, ktorý zodpovedá určitej hodnote LOLE. Scenár sa kalibruje, aby sa zabezpečilo splnenie tohto kritéria. Po kalibrácii scenára sa vykoná trhová simulácia, na základe ktorej sa identifikujú simulované hodiny nedostatočnej ponuky. Cieľový objem sa potom vypočíta ako súčet priemerného zaťaženia počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky a potreby vyrovnávania, od ktorého sa odpočíta priemerná hodnota EENS počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky.
- (92) Scenár uvedený v odôvodnení 91 bude jedným z hlavných referenčných scenárov, ktoré slúžia na identifikovanie problému primeranosti zdrojov, a to buď na základe posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni ⁽⁵³⁾, alebo na základe posudzovania primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni ⁽⁵⁴⁾, a aktualizuje sa na základe najnovších dostupných informácií ⁽⁵⁵⁾. V postupe konečného určenia množstva kapacity, ktorá sa má obstaráť, treba dodržať aj príslušné časti nariadenia o elektrine.
- (93) V kráľovskom dekréte sa stanovuje tento postup na určenie referenčného scenára. Po verejnej konzultácii s účastníkmi trhu o údajoch a predpokladoch zverejní belgický PPS odporúčanie, ktoré bude slúžiť ako vstup pre rozhodnutie ministra energetiky. Regulačný orgán následne vypracuje návrh referenčného scenára, pričom sa zohľadní metodika uvedená v kráľovskom dekréte. Napokon federálna verejná služba pre hospodárstvo zverejní odporúčanie k uvedenému návrhu. Za konečné rozhodnutie o výbere scenára zodpovedá minister energetiky.
- (94) Globálny strop aukčnej ceny určuje maximálnu odmenu, ktorú možno získať za ponuku v aukcii kapacitného mechanizmu, a vzťahuje sa na všetky kategórie kapacít. Globálny strop aukčnej ceny znižuje možnosť zneužívania trhovej sily predkladaním neprímeraných ponúk tým, že obmedzuje maximálnu odmenu, ktorú možno získať. Globálny strop aukčnej ceny sa vypočíta ako súčin čistých nákladov na nový vstup ⁽⁵⁶⁾ a faktora X. Pri hodnote korekčného faktora X sa zohľadňujú neistoty súvisiace s odhadom čistých nákladov na nový vstup, a to na úrovni variability hrubých nákladov nového účastníka v súvislosti s rôznymi technológiami a pri určení ročných inframarginálnych anuit na trhu s energiou, ako aj na úrovni čistých príjmov na trhu za pomocné regulačné služby. Globálny strop aukčnej ceny pre prvú aukciu sa rovná 75 EUR/kW/rok, čo zodpovedá súčinu čistých nákladov na nový vstup a korekčného faktora 1,50 ⁽⁵⁷⁾.
- (95) Krivka odberu pre aukcie Y-4 je zostrojená na základe troch bodov, ako znázorňuje nasledujúci obrázok 1:

⁽⁵²⁾ <https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de>.

⁽⁵³⁾ Článok 23 nariadenia o elektrine.

⁽⁵⁴⁾ Článok 24 nariadenia o elektrine.

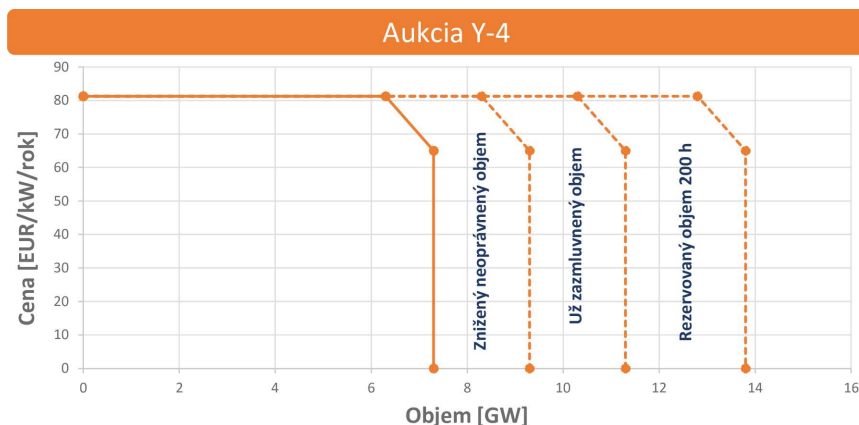
⁽⁵⁵⁾ Referenčný scenár použitý na prvú kalibráciu krivky odberu je opísaný v odôvodnení 287.

⁽⁵⁶⁾ Čisté náklady na nový vstup predstavujú príjmy, ktoré musí získať najlepšia technológia nového účastníka na trhu s kapacitou ako náhradu za jej „chýbajúce peňažné prostriedky“ na trhu s energiou počas jedného roka. Vypočíta sa tak, že sa od hrubých nákladov na nový vstup odpočítajú trhové príjmy a príjmy z podporných služieb.

⁽⁵⁷⁾ Regulačný orgán CREG uskutočnil od 1. júla 2020 do 13. júla 2020 verejnú konzultáciu o návrhu hodnôt nákladov na nový vstup pre zoznam referenčných technológií, vážených priemerných kapitálových nákladov a korekčného faktora X [pozri odôvodnenie 99 písm. b)].

Obrázok 1

Orientačný odhad krivky odberu – Y-4

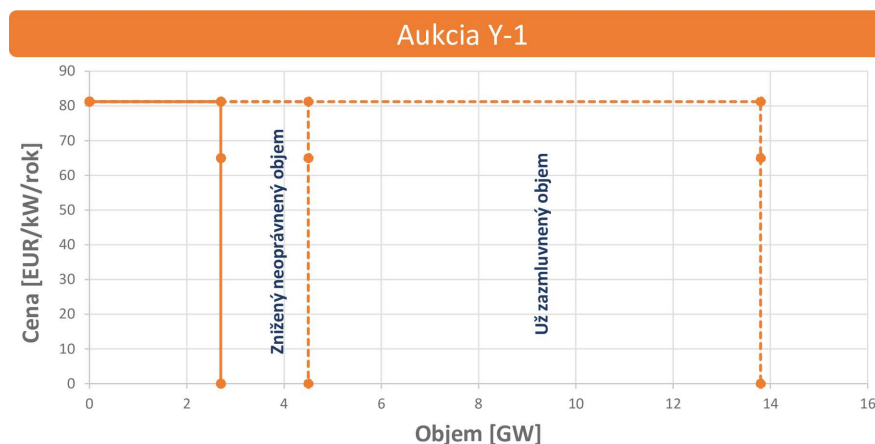

Zdroj: Notifikácia.

- Bod B zodpovedá na osi y čistým nákladom na nový vstup⁽⁵⁸⁾. Na osi x zodpovedá bod B cieľovému objemu (pričom sa zohľadňuje priemerné zaťaženie počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky, vyrovnávacie rezervy, priemerná nedodaná energia počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky, znížený neoprávnený objem, už zmluvný objem a rezervácia časti objemu pre aukciu Y-1, ako sa uvádza v odôvodnení 98).
 - Bod C zodpovedá na osi y hodnote 0 a na osi x cieľovému objemu.
 - Bod A zodpovedá na osi y globálnemu stropu aukčnej ceny a na osi x osobitnému objemu vypočítanému ako objem v bode B [pozri odôvodnenie 95 písm. a)], ale pomocou odlišnej hodnoty LOLE (LOLE_A). LOLE_A zodpovedá súčinu štandardu spoľahlivosti (t. j. referenčná hodnota LOLE) a korekčného faktora X (pozri odôvodnenie 94).
- (96) Krivka odberu pre aukcie Y-1 je zostrojená na základe rovnakých bodov B a C ako v prípade aukcií Y-4, cieľový objem je však upravený, aby sa zohľadnila už zmluvná kapacita v aukcii Y-1 pre rovnaké obdobie dodávok. Bod A zodpovedá na osi y globálnemu stropu aukčnej ceny a na osi x cieľovému objemu.

Obrázok 2

Orientačný odhad krivky odberu – Y-1

Zdroj: Notifikácia.

⁽⁵⁸⁾ V zozname referenčných technológií sa uvažuje s plynovou turbínou s kombinovaným cyklom, plynovou turbínou s otvoreným cyklom a naftovými generátormi a predpokladajú sa priemerné hodnoty hrubých nákladov na vstup, príjmov z trhu s energiou a príjmov z podporných služieb.

- (97) Belgické orgány sa domnievajú, že pri zostrojení kriviek odber sa rešpektujú dve zásady:
- zaistenie bezpečnosti dodávok: znamená to, že po uzatvorení aukcií Y-4 a Y-1 by mal byť splnený štandard spoľahlivosti, v opačnom prípade by kapacitný mechanizmus nespĺnil svoj cieľ. Keďže bod B zodpovedá objemu požadovanému na splnenie štandardu spoľahlivosti, malo by sa zaistiť zmluvné zabezpečenie prinajmenšom tohto objemu. Keďže po aukcii Y-4 je ešte príležitosť zmluvne zabezpečiť ďalšie kapacity v aukcii Y-1, je možná šikmá krivka medzi bodom A a bodom B pre aukciu Y-4, takže je v danej aukcii Y-4 možné zmluvne zabezpečiť menšie množstvo, než je kalibrované pre bod B. Ak by sa však pre aukciu Y-1 zmluvne zabezpečil menší objem, než zodpovedá bodu B, nezabezpečilo by sa splnenie štandardu spoľahlivosti. Tým sa vysvetľuje zvislá časť medzi bodom A a bodom B v prípade aukcie Y-1, a
 - zaistenie primeraného mechanizmu s čo najnižšími nákladmi: znamená to, že celkový objem, ktorý sa má obstaráť, by nemal prekročiť objem požadovaný na splnenie štandardu spoľahlivosti, keďže v opačnom prípade by sa zvýšili celkové náklady mechanizmu. Tým sa vysvetľuje, prečo je krivka odberu zvislá medzi bodom B a priesečníkom s osou x v prípade aukcií Y-4 aj Y-1.
- (98) Podľa zákona o elektrine sa minimálny objem kapacity musí rezervovať pre aukcie Y-1 a odčítat' od cieľového objemu pre aukciu Y-4. Tento rezervovaný objem sa musí v priemere prinajmenšom rovnať požadovanej kapacite, aby sa pokryla celková špičková kapacita počas menej ako 200 hodín prevádzky ročne. Podľa kráľovského dekrétu, ktorým sa určuje metodika výpočtu kapacity a parametre aukcie v kontexte kapacitného mechanizmu, kapacita potrebná na to, aby sa v priemere pokryla celková špičková kapacita počas menej ako 200 hodín, sa určí pre každý blok s kapacitou 100 MW na základe priemerného počtu hodín, počas ktorého je potrebné zabezpečiť súlad s kritériom bezpečnosti dodávok na základe krivky trvania zaťaženia. Ide o hodiny, ktoré sa vyžadujú pre určité kapacitné potreby na zaistenie maximálnej spotreby elektrickej energie. Na základe odhadu krivky odberu sa rezervoval objem približne 2,5 GW pre aukciu Y-1 plánovanú na rok 2024. Podľa Belgicka rozhodnutie rezervovať časť objemu, ktorý sa má obstaráť v aukčnom procese Y-1, vyjadruje jeho ochotu zdôrazniť technickú neutralitu a technickú otvorenosť mechanizmu. Týmto opatrením sa podnecuje účasť poskytovateľov riadenia odberu, keďže pri týchto kapacitách môže byť náročnejšie plánovanie dostupnosti dlho v predstihu, čím sa môže skomplikovať ich účasť na aukcii Y-4. Bez ohľadu na tento presun objemu kapacity na aukciu Y-1 sa môžu všetci držiteľia kapacity zúčastniť na aukčnom procese Y-4 aj Y-1 pre určité obdobie dodávok.
- (99) Na základe predpokladu vykonávania konečného návrhu kráľovského dekrétu:
- prevádzkovateľ Elia začal verejnú konzultáciu v súvislosti so scenármi, s citlivostnými analýzami a údajmi na výpočet parametrov kapacitného mechanizmu pre aukciu Y-4 na obdobie dodávok 2025 – 2026. Verejná konzultácia sa uskutočnila od 5. mája 2020 do 5. júna 2020 ⁽⁵⁹⁾. Prevádzkovateľ Elia vykonal konzultáciu týkajúcu sa údajov zo strednodobej predpovede primeranosti z roku 2019, ktorú vypracovala sieť ENTSO pre elektrinu, pričom tieto údaje sa aktualizovali pomocou najaktuálnejších dostupných informácií z verejných zdrojov. Konzultácia sa týkala aj údajov o citlivostných analýzách, ktoré sa majú zahrnúť do referenčného scenára a môžu mať vplyv na bezpečnosť dodávok v Belgicku, a to v súlade s kráľovským dekrétom (pozri odôvodnenie 93). Po verejnej konzultácii prevádzkovateľ Elia odporučil, aby sa do referenčného scenára začlenila citlivostná analýza „nízkeho dopytu“ a citlivostná analýza zodpovedajúca scenáru EU-HiLo ⁽⁶⁰⁾ (pozri odôvodnenie 30). Dňa 10. júla 2020 CREG následne prijal návrh referenčného scenára ⁽⁶¹⁾, v ktorom najmä opakovane uvádza námietky voči odporúčaniam prevádzkovateľa Elia, aby sa zahrnula citlivostná analýza zníženia dostupnosti francúzskych jadrových zariadení o štyri zariadenia (pozri odôvodnenie 87), pričom poukázal aj na existujúci kapacitný mechanizmus vo Francúzsku na zaistenie primeranosti a na riziko zvýšenia kapacity, ktorú bude potrebné obstaráť. Krátko na to však Generálne riaditeľstvo pre energetiku v rámci federálnej verejnej služby pre hospodárstvo prijalo odporúčanie pre ministerku energetiky ⁽⁶²⁾, v ktorom odporúča, aby sa do referenčného scenára začlenila úprava očakávaného dopytu, keďže došlo k jeho poklesu vzhľadom na vplyv pandémie ochorenia COVID-19. Odporúčanie zahŕňalo aj dodatočnú nedostupnosť jadrových zariadení vo Francúzsku. Generálne riaditeľstvo pre energetiku v rámci federálnej verejnej služby pre hospodárstvo tak odmietlo väčšinu námietok CREG, predsa však vyzvalo prevádzkovateľa Elia, aby preskúmal svoju analýzu so zreteľom na výsledky posúdenia Päťstranného energetického fóra (pozri odôvodnenie 35);

⁽⁵⁹⁾ https://www.elia.be/en/public-consultation/20200505_public-consultation-on-the-scenarios-sensitivities-and-data-for-the-crm.

⁽⁶⁰⁾ „2.2.1 Dostupnosť francúzskych jadrových zariadení – prvá citlivostná analýza je v súlade s 10-ročnou štúdiou primeranosti a flexibility na roky 2020 – 2030 (Elia, 2019) a uvádza sa v oddiele 2.6.8. Jej súčasťou je zníženie dostupnosti jadrových zariadení o štyri zariadenia počas zimy.“

⁽⁶¹⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c2105>.

⁽⁶²⁾ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/avis-dg-energie-projet-proposition-2105-signed.pdf>.

- b) CREG uskutočnil od 1. júla 2020 do 13. júla 2020 verejnú konzultáciu o návrhu hodnôt hrubých nákladov na nový vstup, vážených priemerných kapitálových nákladov a korekčného faktora X ⁽⁶³⁾. Minister energetiky každoročne prijíma rozhodnutie na základe návrhu CREG, môže sa však od neho odchyliť.
- (100) Krivka dopytu pre aukciu Y-4 v októbri 2021 vychádza z hlavného scenára strednodobej predpovede primeranosti z roku 2019, pričom sa aktualizovali údaje a vykonali sa opravy na základe „posúdenia primeranosti výroby“, ktoré uskutočnilo Päťstranné energetické fórum a zverejnilo sa v apríli 2020 (pozri aj odôvodnenia 287 až 289).
- (101) V štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa používa hlavný scenár strednodobej predpovede primeranosti z roku 2020, ktorý dopĺňa najaktuálnejší súbor údajov za jednotlivé krajiny, ktoré sa získali v rámci siete ENTSO pre elektrinu, a verejné informácie alebo aktualizované vnútroštátne štúdie týkajúce sa ostatných krajín. Podľa Belgicka je zaručená koherentnosť, keďže sa používa rovnaký zdroj (strednodobá predpoveď primeranosti) ako súbor údajov na posúdenie primeranosti zdrojov aj na kalibráciu krivky odberu.
- (102) Belgicko objasnilo, že v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa modelovala aj citlivostná analýza, ktorá sa použila pri výpočtoch krivky odberu pre prvú aukciu a týkala sa nedostupnosti francúzskych jadrových zariadení (v súlade s „posúdením primeranosti výroby“, ktoré uskutočnilo Päťstranné energetické fórum).
- (103) Odhadovaný objem, ktorý sa má obstaráť v prvých aukciách Y-4 a Y-1, je približne 9,5 GW. Celkový objem je vymedzený na jednu aukciu a zakladá sa na metodike opísanej v oddiele 2.5.2. Pri krivke odberu pre aukciu Y-4 vyčlenili belgické orgány značný objem pre aukciu Y-1, čím sa zaistilo, že nová kalibrácia sa uskutoční bližšie k roku dodania, a predchádza sa tomu, aby bol predmetom prvej aukcie Y-4 príliš veľký objem kapacity. Tento veľký rezervovaný objem pre aukciu Y-1 umožňuje belgickým orgánom vyrovnáť sa s miernymi odchýlkami v nadväznosti na nové vstupné údaje a metodické zlepšenia, ale zabezpečuje aj rozsiahle možnosti zapojenia nových a inovačných technológií, čím sa v praxi zaistuje technologická neutralita opatrenia.
- (104) Celkovo sa v aukcii Y-4 v roku 2021 zmluvne zabezpečí približne 54 % priemernej špičkovej spotreby v čase nedostatočnej ponuky, čím sa zníži cieľový objem na nevyhnutne potrebnú úroveň.
- (105) Belgicko sa zaviazalo krížovo skontrolovať a v prípade potreby upraviť objemy, ktoré sa majú obstaráť na aukcii T-4 v roku 2023 a aukcii T-1 v roku 2026 na základe výsledkov vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov na rok 2023.

2.5.3. Fáza predbežného schválenia

- (106) Povinný postup predbežného schválenia sa uplatňuje na všetkých držiteľov výrobných kapacít vyššej ako 1 MW. Na predbežne schválené kapacity sa však nevzťahuje povinnosť zúčastniť sa na ponukovom konaní (rozhodnutie nezúčastniť sa). S cieľom uľahčiť toto povinné predbežné schválenie sa predpokladá zrýchlený postup predbežného schválenia, aby sa držiteľom kapacity umožnilo splnenie povinnosti predbežného schválenia s minimálnym úsilím (vyžaduje sa len minimálne množstvo informácií, napríklad identifikačné číslo, typ odberného miesta a celkový inštalovaný výkon): v prípade držiteľov kapacity sa po zrýchlenom postupe predbežného schválenia automaticky má za to, že sa na kapacitu vzťahuje rozhodnutie nezúčastniť sa.
- (107) Súčasťou požiadaviek na predbežné schválenie je emisný limit: na aukcii kapacity sa nemôžu zúčastniť poskytovatelia kapacity, ktorí prekračujú tento emisný limit:
- a) v prípade kapacít, v ktorých začala výroba 4. júla 2019 alebo neskôr, sa uplatňuje emisný limit 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny;
 - b) kapacity, v ktorých začala výroba pred 4. júmom 2019, nemôžu vypúšťať emisie vyššie ako 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny ani viac než 350 kg CO₂ z fosílnych palív v priemere za rok na nainštalovaný kW.

⁽⁶³⁾ <https://www.creg.be/fr/consultations-publiques/consultation-publique-relative-au-projet-de-proposition-2086-relative-au>.

- (108) Okrem toho musia záujemcovia v rámci postupu predbežného schválenia poskytnúť predbežnú finančnú zábezpeku, aby sa im umožnila účasť na aukcii. Táto predbežná finančná zábezpeka nadobúda účinnosť, keď sa jednotka na trhu s kapacitou vyberie v aukcii. Ak poskytovateľ kapacity po výbere v aukcii nedodríava svoje zmluvné záväzky alebo ak nie je ochotný podpísať zmluvu o kapacite, v rámci postupu kontroly pred dodávkami sa uplatnia finančné sankcie. Zmluvná protistrana má právo nárokovať si finančnú zábezpeku, ak by tieto sankcie zostali neuhradené. V čase predbežného schválenia bude výška predbežnej finančnej zábezpeky 20 000 EUR/MW v prípade virtuálnych a dodatočných jednotiek na trhu s kapacitou a 10 000 EUR/MW v prípade existujúcich jednotiek na trhu s kapacitou, a to v pomere k oprávnenému objemu jednotky na trhu s kapacitou (vzhľadom na to, že zmluvná kapacita ešte nie je známa, a aby sa zabezpečilo, že finančná zábezpeka je primeraná veľkosti projektu a vyplývajúcemu riziku pre systém v prípade nespĺnenia dodávky). Ak je konečná zmluvná kapacita jednotky na trhu s kapacitou nižšia ako oprávnený objem, suma finančnej zábezpeky sa zníži o súčin kladného rozdielu medzi oprávneným objemom a zmluvnou kapacitou a sumy 20 000 EUR (v prípade virtuálnych a dodatočných jednotiek na trhu s kapacitou) alebo 10 000 EUR (v prípade existujúcich jednotiek na trhu s kapacitou).
- (109) Navyše strany, ktoré chcú požiadať o predbežné schválenie pre nové zariadenia (na účely 15-ročnej zmluvy o kapacite) spaľujúce fosílné palivá, musia uznať, že získaním zmluvy o kapacite nie sú oslobodené od dodržiavania súčasných a budúcich právnych predpisov a cieľov stanovených Európskou úniou a/alebo Belgickom v súvislosti so znižovaním emisií skleníkových plynov. Okrem toho musia vziať na vedomie, že získaním zmluvy o kapacite sa zaväzujú prispievať k príprave politiky na dosiahnutie týchto cieľov. Na tento účel musia priložiť písomné vyhlásenie, v ktorom sa zaväzujú:
- vykonať štúdiu technickej a hospodárskej uskutočniteľnosti znižovania emisií skleníkových plynov dotknutých zariadení v súlade s príslušnými európskymi a belgickými právnymi predpismi a cieľmi, a to do 31. decembra 2026;
 - do 31. decembra 2027 vypracovať plán znižovania emisií, v ktorom sa uvedie, ako prispejú k prechodu ku klimatickej neutralite v roku 2050, s priebežnými cieľmi na roky 2035 a 2045, a
 - dosiahnuť nulové alebo záporné emisie do roku 2050. Strany zapojené do vypracovania plánu znižovania emisií sa môžu rozhodnúť, že uvedenú štúdiu vykonajú spoločne.
- (110) Dodržanie záväzkov stanovených v odôvodnení 109 sa musí preukázať Generálnemu riaditeľstvu pre energetiku v rámci federálnej verejnej služby pre hospodárstvo.

2.5.4. Osobitné vlastnosti podoby aukcie

2.5.4.1. Pravidlo oceňovania

- (111) Pri súťažnom aukčnom mechanizme sa využíva formát aukcie so zapečatenými ponukami, v ktorom uchádzači anonymne predkladajú ponuky, pričom k uzatvoreniu trhu dôjde v jednom kole. Podľa belgických orgánov tým, že sa trhu neposkytujú informácie v priebehu jeho uzatvárania a uchádzačom sa neumožňuje aktualizovať ponuky, obmedzuje formát aukcie so zapečatenými ponukami potenciál na zneužívanie trhovej sily. Takisto uvádzajú, že na rozdiel od zostupných aukcií pri postupe so zapečatenými ponukami nie sú uchádzači viazaní (zvyčajne) počas 2 – 3 dní, keď musia byť k dispozícii, aby mohli reagovať na informácie sprístupnené v aukčnom procese. Jednoduchším a časovo menej náročným aukčným procesom by sa mohla ďalej znížiť prekážka vstupu, čo je relevantné najmä pre nových a malých účastníkov a pre strany riadenia odberu, ktorých hlavnou oblasťou obchodnej činnosti nie je trh s energiou.
- (112) Všetci úspešní uchádzači získajú odmenu za kapacitu, a to na základe pravidla oceňovania, podľa ktorého sa vyplatí cena ponuky (*pay-as-bid*), pre všetky aukcie týkajúce sa aspoň počiatočných dvoch období dodania (aukcie Y-4 a Y-1 na obdobia dodávok so začiatkom v novembri 2025 a novembri 2026). Inými slovami, úspešní poskytovatelia kapacity získajú ako odmenu za kapacitu svoju ponukovú cenu.
- (113) Po predložení hodnotiacej správy parlamentu by sa na aukcie týkajúce sa nasledujúcich období dodávok mohlo vzťahovať pravidlo oceňovania na základe jednotnej ceny. Podľa pravidla oceňovania na základe jednotnej ceny sa odmena za kapacitu rovná ponukovej cene najdrahšej vybratej ponuky (s obmedzením podľa dočasného cenového stropu, pozri oddiel 2.5.4.2).

- (114) Belgické orgány sa domnievajú, že situácia z hľadiska primeranosti okolo roku 2025 si bude v Belgicku vyžadovať novú kapacitu (pozri odôvodnenie 29). Na počítačových aukciách kapacitného mechanizmu budú preto pravdepodobne súťažiť držitelia kapacity s veľmi rôznorodými štruktúrami nákladov. V dôsledku toho sa belgické orgány obávajú, že niektorí poskytovatelia kapacity by mohli mať zisk z vysokých inframarginálnych platieb z kapacitného mechanizmu, a tým aj dosahovať neočakávané zisky v prípade uplatňovania pravidla oceňovania na základe jednotnej ceny. V prípade dokonale presných informácií o tom, kedy môžu účastníci trhu očakávať požadovanú zúčtovaciu trhovú cenu pri oceňovaní na základe jednotnej ceny, by podľa Belgicka teoreticky mohlo pravidlo oceňovania, podľa ktorého sa vyplatí cena ponuky (*pay-as-bid*), viesť k rovnakému výsledku, keďže uchádzači majú motiváciu predložiť ponuku na úrovni tejto očakávanej zúčtovacej ceny. V praxi je však s prvými aukciami v rámci kapacitného mechanizmu nevyhnutne spojená určitá miera neistoty a nepredvídateľnosti, pokiaľ ide o potenciálne trhové ceny pri oceňovaní na základe jednotnej ceny. V prípade pravidla oceňovania, podľa ktorého sa vyplatí cena ponuky (*pay-as-bid*), by preto účastníci trhu mohli konať obozretnejšie, aby predišli riziku, že nebudú vybrať, takže toto pravidlo oceňovania môže viesť k výsledku s nižšími nákladmi.
- (115) Belgicko sa však domnieva, že výhoda nákladovej efektívnosti aukcií s vyplatením ceny ponuky sa pravdepodobne bude postupne znižovať, nielen preto, že požiadavka na novú kapacitu môže zaniknúť, ale aj preto, že opakované aukcie s vyplatením ceny ponuky umožnia účastníkom trhu lepšie predvídať referenčnú trhovú zúčtovaciu cenu, čo povedie k „plochej“ krivke ponuky. Okrem toho v prípade, že by problém „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ mal prestať existovať v strednodobom až dlhodobom horizonte, aukcia s vyplatením ceny ponuky by mohla zabrániť tomu, aby cena smerovala k nule, keďže pri aukcii s vyplatením ceny ponuky nemajú poskytovatelia kapacity motiváciu predložiť ponuku s nulovou cenou.
- (116) Belgicko sa domnieva, že po ďalších aukciách sa pravidlo oceňovania na základe jednotnej ceny môže stať lepšou voľbou, aby sa podporila hospodárska súťaž, poskytoval sa transparentný cenový signál a umožnilo sa smerovanie odmien za kapacitu k nulovej hodnote, keď sa očakáva, že úroveň poskytnutej kapacity bude dostatočná na dosiahnutie úrovne požadovanej kapacity. Dôležitou vlastnosťou pravidla oceňovania na základe jednotnej ceny je to, že racionálnym správaním pri aukcii je predložiť ponuku pri skutočných nákladoch. Okrem toho, keďže oceňovanie na základe jednotnej ceny poskytuje trhu transparentný cenový signál, táto informácia môže byť obzvlášť užitočná pre malé jednotky a nových účastníkov trhu, pretože im môže poskytnúť lepšiu predstavu o súčasných a budúcich očakávaných podmienkach na trhu, čím sa postupne podporuje účasť. Pravidlo oceňovania na základe jednotnej ceny navyše uľahčuje zmluvné dojednania, najmä v prípade agregácií. Belgicko preto stanoví postup, ktorý umožní prechod na pravidlo oceňovania na základe jednotnej ceny, keď sa preukáže, že je to prospešné.

2.5.4.2. Dočasný cenový strop

- (117) Ako sa podrobne opisuje v oddiele 2.6, jednotka na trhu s kapacitou, ktorá vyžaduje značné investície, sa môže uchádzať o viacročnú zmluvu o kapacite. Nateraz sa toto pravidlo neuplatňuje na nepriamu zahraničnú účasť, pri ktorej možno uzatvoriť len jednoročnú zmluvu (pozri odôvodnenia 143 a 144). Podľa belgických orgánov sa na jednotky na trhu s kapacitou v kategórii jednoročných zmlúv nevzťahujú žiadne požiadavky z hľadiska investičných nákladov, ktoré by museli znášať, alebo sú tieto požiadavky nízke (v opačnom prípade by spĺňali požiadavky na viacročnú zmluvu). Preto sa predpokladá, že sa bude uplatňovať dočasný cenový strop na jednotky na trhu s kapacitou v kategórii jednoročných zmlúv, aby sa predišlo neočakávaným ziskom. Toto pravidlo sa bude uplatňovať aj na zmluvy udelené nepriamej zahraničnej kapacite (pozri podrobnosti v oddiele 2.10.1).
- (118) Jednotkám na trhu s kapacitou v kategórii jednoročných zmlúv nebude dovolené predložiť ponuku s cenou, ktorá je vyššia ako dočasný cenový strop. Navyše ani pri uplatnení pravidla oceňovania na základe jednotnej ceny (pozri odôvodnenie 113) nebudú môcť tieto jednotky na trhu s kapacitou prijať platby za kapacitu, ktoré sú vyššie ako dočasný cenový strop.
- (119) Podľa belgických orgánov zabráni dočasný cenový strop aj účastníkom trhu so značnou trhovou silou prijímať strategické rozhodnutia o zakonzervovaní alebo uzatvorení existujúcich kapacít, čím by prakticky znížili kapacitu na trhu a ovplyvnili trhovú zúčtovaciu cenu. Obmedzením maximálnych odmien za kapacitu v prípade kapacít v kategórii s jednoročnou zmluvou (medzi ktorými sú existujúce aktíva) by dočasný cenový strop obmedzil potenciál nadmerných inframarginálnych platieb.
- (120) Belgické orgány uvádzajú, že dočasný cenový strop by mal byť na jednej strane dostatočne nízky, aby sa ním predišlo neočakávaným ziskom, na druhej strane by však nemal byť natoľko nízky, že by bránil normálnej návratnosti pre investorov alebo dokonca bránil jednotkám na trhu s kapacitou v účasti na aukcii kapacitného mechanizmu a vytváral nežiadúci signál o odchode z trhu.

- (121) V metodike opísanej v kráľovskom dekréte, ktorým sa stanovuje metodika výpočtu parametrov aukcie v rámci kapacitného mechanizmu, sa určuje, že dočasný cenový strop sa kalibruje na očakávanú úroveň „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ technológie s najhoršou výkonnosťou, ktorá v súčasnosti existuje na trhu, a to pri zohľadnení nákladov aj príjmov.
- (122) Do úvahy sa berú tieto náklady:
- ročné fixné náklady na prevádzku a údržbu;
 - iné ako ročné náklady na údržbu prepočítané na ročný základ (vylúčené sú náklady súvisiace s rozšírením kapacity alebo predĺžením životnosti zariadenia);
 - aktivačné náklady pre skúšku dostupnosti.
- (123) Tieto zložky nákladov sa vydedia príslušnými faktormi znižovania kapacity, keďže sa dočasný cenový strop uplatňuje v aukcii, v ktorej sú ceny vyjadrené na MW zníženej kapacity. Belgické orgány poskytli údaje uvedené v tabuľke 5 ⁽⁶⁴⁾.

Tabuľka 5

Celkové ročné náklady pre zoznam existujúcich technológií ⁽⁶⁵⁾

	Ročné fixné náklady na prevádzku a údržbu [EUR/kW/rok]			Aktivačné náklady pre skúšku dostupnosti [EUR/kW/rok]	Faktor znižovania kapacity ⁽⁶⁶⁾
	NÍZKE	STREDNÉ	VYSOKÉ		
<i>Plynová turbína s kombinovaným cyklom</i>	29	30	41	0	91 %
<i>Plynová turbína s otvoreným cyklom</i>	19	19	40	0	90 %
<i>Turbokompresorový prúdový motor</i>	23	29	29	0	96 %
<i>Reakcia na potreby trhu</i>	5	10	15	0,18	36 %

Zdroj: Notifikácia.

- (124) Do úvahy sa berú tieto ročné príjmy:
- ročné inframarginálne platby získané na trhu s elektrinou;
 - ročné čisté príjmy z poskytovania regulačných služieb súvisiacich s frekvenciou.
- (125) Belgické orgány poskytli údaje uvedené v tabuľke 6:

⁽⁶⁴⁾ Prevádzkovateľ Elia začal verejnú konzultáciu v súvislosti so scenármi, s citlivostnými analýzami a údajmi na výpočet parametrov kapacitného mechanizmu pre aukciu Y-4 na obdobie dodávok 2025 – 2026 [pozri odôvodnenie 99 písm. a)].

⁽⁶⁵⁾ Údaje prevzaté zo správy prevádzkovateľa Elia o kalibrácii. K dispozícii na tejto adrese: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm>.

⁽⁶⁶⁾ Keďže rozsah faktora znižovania kapacity pre „veľké tepelné elektrárne“ sa pohybuje od 85 do 95 %, na technológii *plynová turbína s kombinovaným cyklom*, *plynová turbína s otvoreným cyklom* a *turbokompresorový prúdový motor* sa uplatňuje faktor znižovania kapacity najmenej 90 %. V prípade technológie *reakcie na potreby trhu* predstavuje faktor znižovania kapacity priemer zohľadňujúci rôzne možnosti, ktoré zahŕňa technológia *reakcie na potreby trhu*.

Tabuľka 6

Celkové ročné príjmy pre zoznam existujúcich technológií ⁽⁶⁷⁾

	Celkové ročné príjmy [EUR/kW/rok] ⁽⁶⁸⁾		
	NÍZKE	STREDNÉ	VYSOKÉ
Plynová turbína s kombinovaným cyklom	5	11	20
Plynová turbína s otvoreným cyklom	10,2	12,6	15,5
Turbokompresorový prúdový motor	19,3	23,2	27
Reakcia na potreby trhu	14,3	17,1	20

Zdroj: Notifikácia.

- (126) Napokon „chýbajúce peňažné prostriedky“ sa vypočítajú ako rozdiel hodnôt ročných príjmov a ročných nákladov. K odvodenej číselnej hodnote sa pridáva 5-percentné rozpätie neistoty, aby sa zohľadnili všeobecné neistoty súvisiace s odhadom „chýbajúcich peňažných prostriedkov“, obzvlášť vzhľadom na to, že pri kalibrácii dočasného cenového stropu sa vyžaduje zovšeobecnenie údajov o nákladoch a príjmoch pre jednotlivé technológie, ako aj vzhľadom na to, že tento odhad sa uskutočňuje až niekoľko rokov pred príslušným obdobím dodávok.
- (127) Belgické orgány poskytli údaje uvedené v tabuľke 7. Rôzne „úrovne“ pre hodnotu „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ vyjadrujú túto kategorizáciu: pri úrovni 1 sa berú do úvahy nízke hodnoty nákladov a vysoké hodnoty príjmov, pri úrovni 2 sa berú do úvahy nízke hodnoty nákladov a stredné hodnoty príjmov, pri úrovni 3 sa berú do úvahy nízke hodnoty nákladov a nízke hodnoty príjmov, pri úrovni 4 sa berú do úvahy stredné hodnoty nákladov a vysoké hodnoty príjmov, pri úrovni 5 sa berú do úvahy stredné hodnoty nákladov a stredné hodnoty príjmov, pri úrovni 6 sa berú do úvahy stredné hodnoty nákladov a nízke hodnoty príjmov.

Tabuľka 7

Hodnoty „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ odvodené pre zoznam existujúcich technológií ⁽⁶⁹⁾

„Chýbajúce peňažné prostriedky“ [EUR/kW zníženej kapacity/rok]	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3	Úroveň 4	Úroveň 5	Úroveň 6
Plynová turbína s kombinovaným cyklom	10,4	20,8	27,7	11,5	21,9	28,8
Plynová turbína s otvoreným cyklom	4,1	7,5	10,3	4,1	7,5	10,3
Turbokompresorový prúdový motor	0	0	4	2,2	6,4	10,6
Reakcia na potreby trhu	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Notifikácia.

⁽⁶⁷⁾ Údaje prevzaté zo správy prevádzkovateľa Elia o kalibrácii. K dispozícii na tejto adrese: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm>.

⁽⁶⁸⁾ Treba poznamenať, že pri určení celkovej priemernej hodnoty sa zohľadňujú len rezervačné poplatky mFRR nižšie ako 10 EUR/MW/h, keďže sa má za to, že ceny prevyšujúce túto medznú hodnotu predstavujú obdobia, v ktorých dochádza k problémom z hľadiska primeranosti, a preto nie sú na účely tejto analýzy reprezentatívne. NÍZKE/STREDNÉ/VYSOKÉ hodnoty sa vypočítajú ako 60/75/90 % celkovej priemernej hodnoty, aby sa zohľadnili variabilné náklady súvisiace s rezerváciou mFRR, napríklad náklady na predloženie ponuky. Aby sa predišlo dvojitému započítaniu a zohľadnili sa len čisté príjmy, čisté príjmy z poskytovania regulačných služieb súvisiacich s frekvenciou sa brali do úvahy v takomto rozsahu: Príjmy FCR sa neberú do úvahy, keďže je pravdepodobné, že batérie sa stanú dominantnou technológiou na poskytovanie FCR. Technológia batérií sa neberie do úvahy na účely kalibrácie dočasného cenového stropu, keďže sa má za to, že pozitívne zdôvodnenie obchodného prípadu v ich prípade vyplýva z poskytovania FCR. Príjmy aFRR sa neberú do úvahy, keďže sa predpokladá, že ide o technológie, ktoré poskytujú arbitrážne obchodovanie medzi poskytovaním aFRR a predajom energie. Preto sa predpokladá, že rezervačné poplatky aFRR nepredstavujú dodatočný čistý príjem k inframarginálnym platbám získaným na trhu s energiou. Príjmy mFRR sa považujú za relevantné pre technológie turbokompresorových prúdových motorov (predpokladá sa, že poskytujú štandardný produkt mFRR) a reakcie na potreby trhu (predpokladá sa, že poskytujú flexibilný produkt mFRR), keďže zvyčajne poskytujú tieto služby na súčasnom trhu. Konkrétnejšie, príjmy pre technológie turbokompresorových prúdových motorov a reakcie na potreby trhu sa určujú na základe percentuálneho podielu priemerného rezervačného poplatku mFRR alebo inframarginálnej platby z trhu s energiou, a to podľa toho, ktorá z týchto možností vedie k najvyššej hodnote.

⁽⁶⁹⁾ Údaje prevzaté zo správy prevádzkovateľa Elia o kalibrácii. K dispozícii na tejto adrese: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm>.

- (128) Na základe informácií a údajov, ktoré poskytol prevádzkovateľ Elia, a odporúčania týkajúceho sa týchto údajov zo strany regulačného orgánu stanovili belgické orgány dočasný cenový strop pre prvú aukciu, t. j. aukciu Y-4 s obdobím dodávok november 2025 – október 2026, na úrovni 20 EUR/kW zníženej kapacity/rok.
- (129) Počas formálneho vyšetrovacieho konania Belgicko zaviedlo mechanizmus, ktorý umožňuje individuálnu výnimku z dočasného cenového stropu ⁽⁷⁰⁾.
- (130) Mechanizmus výnimiek sa zaviedol v kráľovskom dekréte, ktorým sa určuje metodika výpočtu kapacity a parametre aukcie v kontexte kapacitného mechanizmu. Mechanizmus výnimiek sa uplatňuje rovnako na vnútroštátne aj nepriame cezhraničné kapacity.
- (131) Na základe kráľovského dekrétu sa v prípade prvej aukcie udelí výnimka *ex post*, t. j. po uzavretí aukcie, a to pre obmedzený čas medzi koncipovaním mechanizmu výnimiek a prípravou prvej aukcie. Belgicko vysvetlilo, že potenciálni uchádzači požiadajú o výnimku pred aukciami a pred aukciami takisto predložia všetky relevantné informácie. Všetky kritériá a pravidlá týkajúce sa výnimky sa transparentne určia pred aukciami. Výnimka nebude závisieť od predložených ponúk ktoréhokoľvek účastníka aukcie. Ak sa *ex post* skonštatuje, že niektoré jednotky nespĺňajú podmienky na udelenie výnimky a ich platby sa znížia, nemá to vplyv na výsledok (zmluva, platba a udelené množstvo) ostatných jednotiek, ktoré sa zúčastnili na aukcii.

2.5.4.3. Zúčtovacie pravidlá

- (132) Aukcia kapacity sa má zúčtovať výberom takej kombinácie ponúk, ktorá v maximálnej miere prispieva k zabezpečeniu spoločenského prínosu, pričom sa zohľadňuje krivka odberu (stanovená administratívne) a krivka ponuky (určená agregáciou rôznych ponúk držiteľov kapacity) a zohľadňujú sa aj objemové a cenové zložky rôznych ponúk. V tejto súvislosti sa spoločenský prínos vypočíta ako súčet prebytku spotrebiteľov (prebytok pre spoločnosť z uspokojenia požiadavky na bezpečnosť dodávok na úrovni ceny, ktorá je nižšia ako hranica ochoty platiť, za kapacitu vymedzenú krivkou odberu) a prebytku výrobcov (prebytok pre poskytovateľov kapacity z výberu ich ponúk za cenu, ktorá je nad ponukovou cenou).
- (133) Ak sú viaceré riešenia zúčtovania (t. j. kombinácia ponúk) rovnocenné z hľadiska dosiahnutia maximálneho hospodárskeho prebytku, vyberie sa riešenie s najnižšími emisiami CO₂. Ak sú dve riešenia rovnocenné z hľadiska dosiahnutia maximálneho hospodárskeho prebytku aj váženého priemeru emisií CO₂, vyberie sa riešenie s najnižším váženým priemerom dĺžky trvania zmluvy s cieľom obmedziť odkázanosť na určitého dodávateľa počas viacerých rokov ⁽⁷¹⁾.
- (134) V aukčnom algoritme sa takisto zohľadnia obmedzenia siete, a to tak, že sa zamietnu určité kombinácie ponúk, ktoré spoločne nie sú v sieti realizovateľné. Súbor obmedzení siete týkajúcich sa siete PPS, ktorý sa uplatní počas zúčtovania aukcie, sa určí pred zúčtovaním aukcie, pričom sa zohľadnia aspekty bezpečnosti sústavy alebo obmedzenia vyplývajúce z fyzickej polohy.

2.6. Trvanie zmluvy

- (135) Podľa belgických orgánov dlhšie trvanie zmluvy o kapacite umožňuje poskytovateľovi kapacity zaistiť dlhodobé financovanie, aby sa investičné náklady rozložili na dlhšie obdobie. Mohla by sa tak znížiť odmena za kapacitu požadovaná na ročnej báze a mohlo by to pomôcť zabezpečiť, aby bol nový projekt schopný konkurovať existujúcim projektom na trhu. Potenciál pre nový vstup za konkurencieschopnú cenu má aj mimoriadny význam z hľadiska kontroly trhovej sily existujúcich poskytovateľov kapacity.

⁽⁷⁰⁾ Metodika na získanie individuálnej výnimky bola predmetom verejnej konzultácie, ktorá sa uskutočnila vo februári 2021.

⁽⁷¹⁾ Od poskytovateľov kapacity sa vyžaduje, aby počas postupu predbežného schválenia predložili informácie o emisiách CO₂ svojich jednotiek na trhu s kapacitou. V pravidlách fungovania belgického kapacitného mechanizmu (pozri oddiel 18.1.17) sa uvádzajú usmernenia týkajúce sa výpočtu špecifických a ročných emisií, a to na základe stanoviska ACER č. 22/2019.

- (136) Dlhšie trvanie zmluvy o kapacite však môže viesť aj k odkázanosti na určitú technológiu na trhu s energiou počas dlhšieho obdobia. Preto sa belgický štát rozhodol pre rôzne kategórie kapacity (1 rok, do 3, 8 a 15 rokov). Z toho vyplýva, že novým investíciám sa okamžite neudelí zmluva o kapacite na maximálne obdobie (15 rokov), čím sa predíde tomu, že na budúci trh s energiou nebudú mať prístup nové technológie (potenciálne šetrnejšie k životnému prostrediu).
- (137) V kráľovskom dekréte z 12. decembra 2019 ⁽⁷²⁾, ktorý navrhol CREG, sa oprávnené náklady vymedzujú ako: „počiatočné a neopakujúce sa investičné výdavky, ktoré sa vyžadujú od dátumu zverejnenia výsledkov aukcie, v ktorej je zvolená ponuka na danú kapacitu, a vynaložia sa najneskôr v deň predchádzajúci prvému dňu obdobia poskytovania kapacity, pričom sú potrebné na zhotovenie a/alebo poskytnutie nevyhnutných fyzických technických prvkov kapacity a na účel, aby sa belgickému trhu ponúkla dodatočná kapacita, a to od prvého obdobia dodávok, na ktoré sa vzťahuje zmluva o kapacite“. V prípade existujúcej kapacity sú výdavky na účely ponuky dodatočnej kapacity: i) výdavky, ktoré sú potrebné, aby sa kapacite umožnilo dodržať environmentálne normy, takže ju bude možné udržať na trhu; ii) výdavky potrebné na zvýšenie inštalovaného výkonu alebo technickej životnosti zariadenia a iii) v prípade priamej zahraničnej kapacity výdavky potrebné na pripojenie jednotky k sieti v belgickej regulačnej oblasti (pozri oddiel 2.10.2).
- (138) V navrhovanom kráľovskom dekréte sa stanovujú limity uvedené v tabuľke 8. Tieto investičné limity sa vypočítali s cieľom zabezpečiť, aby priemerné odhadované investičné náklady prepočítané na ročný základ boli rovnaké v rámci kategórií kapacity, ktoré sú viazané na maximálne trvanie zmluvy o kapacite 15 rokov, 8 rokov a 3 roky. CREG navrhne aktualizáciu investičných limitov podľa potreby, prinajmenšom však každé 3 roky ⁽⁷³⁾. Pri týchto limitoch sa zohľadňuje skôr inštalovaný výkon než znížená kapacita. Belgicko sa domnieva, že ak by sa namiesto inštalovaného výkonu pri výpočte investičných limitov zohľadňovala znížená kapacita ponúkaná jednotkou na trhu s kapacitou, kapacity s vysokým faktorom znižovania by dosiahli investičné limity v prípade viacročných zmlúv jednoduchšie, čo by bolo v protiklade s cieľom kapacitného mechanizmu.

Tabuľka 8

Investičné limity pre dlhodobé zmluvy o odmene za kapacitu

Trvanie zmluvy	Limity, ktoré navrhuje CREG	Nový návrh belgickej vlády
Roky	EUR/kW	EUR/kW
15	600	360
8	400	239
3	177	106

Zdroj: Federálna verejná služba pre hospodárstvo.

- (139) CREG bude monitorovať investičné náklady, a to *ex ante* aj *ex post* z hľadiska predloženia informácií o jednotke, s cieľom zabezpečiť, aby bola každému poskytovateľovi kapacity priradená správna kategória kapacity. Poskytovateľ kapacity musí najmä poskytnúť *ex post* investičný spis, ktorý môže regulačný orgán použiť na *ex post* posúdenie priradenej kategórie kapacity. Ak sa analýzou *ex post* zistí, že nákladové kritériá neboli splnené (pri zohľadnení obmedzeného rozsahu tolerancie, aby sa vylúčil vplyv malých neistôt), mohli by sa zrevidovať zmluvné podmienky (napríklad zmenou klasifikácie jednotky na trhu s kapacitou, aby sa zaradila do správnej zmluvnej kategórie). Navyše, ak sa (včas) neposkytne *ex post* investičný spis, je možné aj preradenie jednotky na trhu s kapacitou do jednoročnej kategórie kapacity zo strany regulačného subjektu.
- (140) Podľa pôvodného návrhu sa kategória zmluvy priraduje aj agregovaným ponukám. Ak je agregovaná ponuka zložená z kapacít zodpovedajúcich rôznym kategóriám zmluvy, agregovaná ponuka sa priradí kategórii zmluvy, ktorá zodpovedá kapacite s najkratšou kategóriou zmluvy.

⁽⁷²⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c1907>.

⁽⁷³⁾ Investičné limity sa stanovujú kráľovským dekrétom na základe návrhu regulačného orgánu (článok 6 ods. 2 zverejneného kráľovského dekrétu).

- (141) Po formálnom vyšetřovacom konaní došlo k revízií návrhu. Na základe kráľovského dekrétu, ktorým sa stanovujú investičné limity, kritériá oprávnenosti investičných nákladov a postup určovania poradia, sa každá kapacita, ktorá je súčasťou agregovanej ponuky, zaradí do kategórie kapacity. Na základe klasifikácie kapacít CREG podľa potreby určuje rôzne kombinácie klasifikácií a každú kombináciu dáva do súvislosti s maximálnym nominálnym referenčným výkonom, ktorý zodpovedá súčtu nominálnych referenčných kapacít v prípade kapacít agregovanej ponuky, ktoré sú zaradené v kategórii kapacity, ktorá je rovnaká alebo vyššia ako určená kategória kapacity. Na základe toho vyberá správca agregovanej ponuky kategóriu kapacity, ktorá sa vzťahuje na agregovanú ponuku.
- (142) V nadväznosti na formálne vyšetřovacie konanie Belgicko zmenilo aj ustanovenia kráľovského dekrétu, ktoré sa týkajú oprávnených investičných nákladov. V zmenenom kráľovskom dekréte sa uvádza, že v rámci kapacitného mechanizmu budú oprávnené len náklady na prispôbenie sa budúcim normám Únie.
- (143) Podľa belgických orgánov nemožno rátať s možnosťou viacročných zmlúv v prípade zahraničnej kapacity, keďže v dlhodobom horizonte nemožno vždy zaručiť dostatočnú vstupnú kapacitu. Táto vstupná kapacita nezávisí len od úrovne spojovacích vedení a ich dostupnosti, ale aj od rizika súbežného preťaženia sústavy v súvislosti s okolitými krajinami. Toto riziko sa môže postupom času významne meniť v závislosti od situácie v iných krajinách z hľadiska primeranosti a trhu.
- (144) Belgické orgány sa však zaviazali preskúmať možnosť prístupu zahraničných kapacít k viacročným zmlúvam. Prvé preskúmanie sa uskutoční do 15. januára 2023 a následne každé dva roky. Ak sa preskúmaním preukáže primerané zmiernenie rizika súvisiaceho s úrovňou a dostupnosťou spojovacích vedení a rizika preťaženia súbežnej sústavy, takže zmluvy vzťahujúce sa na nepriamu zahraničnú kapacitu s trvaním viac ako jeden rok nebudú vytvárať neprimerané riziko z hľadiska primeranosti, môžu sa udeliť viacročné zmluvy pre zahraničné kapacity.
- (145) A napokon, nepotvrdená kapacita môže byť oprávnená len na jednoročnú zmluvu o kapacite, pretože je náročné odôvodniť presné údaje o nákladoch, ktoré by umožnili zaradenie takýchto kapacít do niektorej z kategórií viacročných zmlúv (pozri oddiel 2.4.4).

2.7. Povinnosti

2.7.1. Spôľahlivostné opcie

- (146) V rámci belgického kapacitného mechanizmu kupuje zmluvná protistrana kapacitu od poskytovateľov kapacity v podobe spoľahlivostných opcií. Poskytovatelia kapacity vyberajú v aukcii predávajú spoľahlivostné opcie centrálnemu nákupcovi a za to získavajú fixnú odmenu za kapacitu. Keď referenčná cena prekročí vopred stanovenú úroveň, tzv. realizačnú cenu, poskytovateľ kapacity má povinnosť vrátiť centrálnemu nákupcovi rozdiel medzi referenčnou a realizačnou cenou, ktorý sa vypočíta na základe zmluvných objemov kapacity.
- (147) V dôsledku toho sú príjmy poskytovateľa kapacity na trhu výlučne s energiou obmedzené stropom na úrovni realizačnej ceny, pre poskytovateľov kapacity je však zaistená fixná a istá odmena za kapacitu. Inými slovami, poskytovatelia kapacity sa vzdávajú časti svojich neistých platieb v prípade nedostatočnej ponuky, aby na druhej strane získali istú odmenu za kapacitu, čím sa významne znižuje riziko kolísavých príjmov, a tým aj riziká týkajúce sa investície, ktorá sa má uskutočniť. Spôľahlivostné opcie majú dvojaký cieľ. Povinnosť vrátenia peňazí v prvom rade obmedzuje potenciál na dosiahnutie neočakávaných ziskov a v druhom rade motivuje jednotky na trhu s kapacitou, aby boli dostupné v čase relevantnom z hľadiska bezpečnosti dodávok.

2.7.2. Referenčná cena

- (148) Belgicko si zvolilo cenu na dennom trhu ako referenčnú cenu. Za jej hlavné výhody považuje to, že:
- a) denný trh predstavuje najrelevantnejší trhovú signál, pokiaľ ide o problémy z hľadiska primeranosti, keďže väčšina činiteľov ovplyvňujúcich pozície účastníkov trhu je zahrnutá v plánovaní a prognózach týkajúcich sa výroby;
 - b) denný trh plní funkciu silného signálu a reprezentuje najsilnejší a najlikvidnejší spotový trh, a to vzhľadom na svoju granularitu a vysokú presnosť predpokladov, čo je vyjadrené v objemoch, ktoré sú predmetom výmeny;

- c) po zosúladení denného trhu v belgickej sústave musia byť všetky subjekty zodpovedné za vyrovnanie odchýlky vo vyrovnanom stave (lehota prihlásenia pre denný trh o 15.00 hod.) a v tomto konkrétnom okamihu dochádza k vysporiadaniu trhu. Denný trh je tak poslednou príležitosťou v harmonograme výroby elektriny na zosúladenie všetkých zvyšných dopytov a ponúk po forwardovom trhu a pred zohľadnením potrieb flexibility vnútrodenného trhu a vyrovnávania;
- d) vzhľadom na svoju časovú pozíciu v rámci spotových trhov by mal umožňovať, aby mohli zareagovať všetky technológie (napr. vrátane pomaly dostupnej kapacity).
- (149) Belgicko vysvetlilo, že metodika referenčnej ceny sa môže v budúcnosti preskúmať, aby sa zaistilo, že vysielala najvhodnejší cenový signál, a to po tom, ako sa vyspelosť ostatných spotových trhov zvýši na úroveň blízku dennému trhu. Keď bude likvidita dostatočná a trvalá, možno znova zvážiť uplatnenie cien na vnútrodennom trhu.
- (150) Belgicko sa rozhodlo pre jednotnú realizačnú cenu s určitými korekciami s cieľom zabezpečiť technologickú otvorenosť sústavy a obmedziť neočakávané zisky v rámci kalibrácie. Podľa belgických orgánov sú tieto korekcie potrebné na obmedzenie rizika, ktoré predstavuje jednotná realizačná cena pre účasť niektorých technológií na kapacitnom mechanizme. Bez týchto korekcií by mohli byť obmedzené najmä technológie, ktorých krátkodobé hraničné náklady sú vyššie ako realizačná cena.
- (151) Ako sa uvádza v článku 7j ods. 2 zákona o elektrine, parameter realizačnej ceny sa bude každoročne kalibrovať prostredníctvom ministerskej vyhlášky najneskôr 31. marca daného roku (pre aukciu Y-4 aj Y-1), a to na základe metodiky stanovenej v kráľovskom dekréte v súvislosti s parametrami aukcie.
- (152) Bude vychádzať z analýzy agregovaných kriviek zachytávajúcích elastickú časť objemu reakcie trhu, ktorá sa pozoruje na dennom trhu, a to vo váženom vyjadrení za obdobie troch rokov pre relevantné obdobia počas týchto troch rokov (pracovné dni počas zimy). Z metodiky vyplýva, že kalibrovaná realizačná cena by sa mala zvoliť v zodpovedajúcom rozsahu [75 %; 85 %] cenovo elastického objemu reakcie trhu, ktorý na ňu reaguje, pričom sa zohľadní viacero hlavných zásad:
- a) prvé kritérium: zvolená realizačná cena by mala pokrývať krátkodobé hraničné náklady technológií s denným plánovaním;
 - b) druhé kritérium: pri kalibrácii realizačnej ceny sa berie do úvahy tvar kalibračnej krivky;
 - c) tretie kritérium: pri kalibrácii realizačnej ceny sa berie do úvahy vývoj trhu s energiou;
 - d) štvrté kritérium: stabilita realizačnej ceny v čase a
 - e) piate kritérium: primerane očakávaná pravdepodobnosť, že referenčná cena dosiahne realizačnú cenu.
- (153) Na účely posúdenia prvého kritéria sa zohľadňujú výsledky a hypotézy použité v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2019, a to najmä v oddieloch 2.9.3 a 2.9.4. Pri výpočte týchto krátkodobých marginálnych nákladov sa vychádza z viacerých predpokladov: odhad cien palív, odhad potenciálneho vývoja ceny CO₂, odhad výkonnosti („efektívnosti“) rôznych technológií, ktoré sa zvažovali v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2019 (v tomto prípade plynová turbína s kombinovaným cyklom, plynová turbína s otvoreným cyklom a naftový generátor).
- (154) Belgicko navrhlo, aby sa orientačný rozsah kalibrovannej realizačnej ceny na základe posledných troch zimných období (od zimy 2016/2017 do zimy 2018/2019) zúžil na [320; 500] EUR/MWh.
- (155) Z toho vyplýva, že realizačná cena sa môže postupom času vyvíjať (zostáva však fixná počas trvania zmluvy o kapacite jednotky na trhu s kapacitou) v súlade s vývojom na trhu s energiou a zmluvy o kapacite, ktoré vyplynú z jednej aukcie, nemusia nevyhnutne obsahovať rovnakú realizačnú cenu ako zmluvy o kapacite, ktoré sa týkajú inej aukcie. V každom prípade budú poskytovatelia kapacity informovaní o uplatniteľnej realizačnej cene pred každou aukciou, čo im umožní zohľadniť túto informáciu vo svojich ponukách.
- (156) Okrem toho sa Belgicko rozhodlo ponúknuť jednotkám na trhu s kapacitou bez povinnosti individuálneho plánovania (do tejto kategórie zvyčajne patria poskytovatelia riadenia odberu a agregátori) možnosť nahradiť jednu jednotnú realizačnú cenu ich deklarovanou trhovou cenou (t. j. ich krátkodobými hraničnými nákladmi) v rámci povinnosti vrátenia peňazí, kedykoľvek by bola vyššia ako jedna jednotná realizačná cena. Inými slovami, na tieto jednotky na trhu s kapacitou bez povinnosti individuálneho plánovania (teda na poskytovateľov riadenia odberu) sa vzťahuje povinnosť vrátenia peňazí len v prípade, že referenčná cena prekročí ich deklarovанú trhovú cenu, ktorá

predstavuje cenu, nad úrovňou ktorej budú poskytovatelia kapacity podľa svojej deklarácie dodávať energiu na trhu s energiou. Inými slovami, v prípade, že by kalibrácia jednotnej realizačnej ceny viedla k cene, ktorá je nižšia ako ich aktivačné náklady, tieto jednotky na trhu s kapacitou nebudú povinné vrátiť príjmy, ktoré na trhu s energiou nezískali (v prípade, že by referenčná cena prekročila realizačnú cenu, ale bola by nižšia ako ich deklarovaná tržobná cena). Toto opatrenie sa zaviedlo po postupe verejnej konzultácie s cieľom zmierniť obavu poskytovateľov riadenia odberu a iných subjektov, že by v opačnom prípade bolo pre nich náročnejšie zúčastniť sa, keďže by mohli mať povinnosť vrátiť platby bez toho, aby najskôr boli nasadené a získali príjmy. Belgicko sa domnieva, že sa tým zabezpečuje aj technologická otvorenosť a obmedzujú sa neočakávané zisky. Podľa orgánov by tento koncepčný prvok mal predovšetkým výslovne uľahčiť účasť subjektov riadenia odberu v kapacitnom mechanizme a akýchkoľvek iných technológií s vyššími krátkodobými hraničnými nákladmi.

- (157) Okrem toho sa jednotky na trhu s kapacitou bez povinnosti individuálneho plánovania môžu rozhodnúť, že ako deklarovajú tržobnú cenu uvedú niekoľko cien na dennom trhu. Je to obzvlášť relevantné pre agregátorov, ktorí môžu mať portfólio zložené z jednotiek na trhu s kapacitou s rôznymi marginálnymi cenami a zohľadňujú svoju skutočnú krivku nákladov. Cieľom je to, aby sa neuplatňovala povinnosť vrátenia peňazí na energiu, ktorá sa nepredala na trhu a za ktorú sa nedosiahli žiadne príjmy.

2.7.3. Vrátenie peňazí

2.7.3.1. Opis

- (158) Keď cena elektriny na veľkoobchodnom dennom trhu prekročí realizačnú cenu, poskytovateľ kapacity musí zaplatiť prevádzkovateľovi Elia rozdiel medzi referenčnou a realizačnou cenou, ktorý sa vypočíta na základe zmluvných objemov kapacity. V dôsledku toho sú príjmy poskytovateľa kapacity na trhu výlučne s energiou obmedzené stropom na úrovni realizačnej ceny, pre poskytovateľov kapacity je však zaistená fixná a istá odmena za kapacitu.
- (159) Na poskytovateľa kapacity sa bude vzťahovať povinnosť vrátenia peňazí bez ohľadu na to, či predával elektrinu za vysoké ceny v príslušnom účtovacom období.
- (160) Je dôležité dodať, že spoľahlivostná opcia je navrhnutá tak, aby sa táto povinnosť vrátenia peňazí nevzťahovala na plánované a neplánované odstávky aktív, ktoré sa riadne oznámia vopred, pokiaľ ide o rozsah nedostupnosti. Cieľom povinnosti vrátenia peňazí je totiž predísť neočakávaným ziskom tým, že sa vrátia neočakávané príjmy z trhu s energiou. V prípade odstávok (plánovaných aj neplánovaných) sa však nedodáva žiadna energia. V prípade (riadne oznámených) odstávok tak nie je možné, aby poskytovateľ kapacity získal vyššie príjmy z dodávky energie v dôsledku vysokého nárastu cien, a preto by sa za týchto okolností nemala uplatňovať žiadna povinnosť vrátenia peňazí.
- (161) Na jednotky riadenia odberu a iné kapacity bez povinnosti denného plánovania sa vzťahuje povinnosť vrátenia peňazí v prípade, že referenčná cena prekročí ich deklarovajú tržobnú cenu (pozri odôvodnenie 156).
- (162) Belgické orgány sa zaviazali uskutočniť technickú a hospodársku analýzu, v ktorej sa preskúmajú ponuky a výsledky aukcií, a to so zameraním najmä na účinok povinnosti vrátenia peňazí. Analýza sa bude uskutočňovať každé dva roky, a to od prvej aukcie na jar 2022. Výsledky analýzy sa predložia na verejnú konzultáciu.

2.7.3.2. Mechanizmy na zabránenie strate

- (163) Belgicko zavedie aj mechanizmus na zabránenie strate v prípade povinnosti vrátenia peňazí (v súvislosti so spoľahlivostnými opciami) a sankcií za nedostupnosť, ktoré sa uplatňujú kumulatívne (pozri oddiel 2.8.4).
- (164) Z takéhoto mechanizmu na zabránenie strate vyplýva, že poskytovateľ kapacity v rámci kapacitného mechanizmu nebude nikdy musieť vrátiť sumu, ktorá prevyšuje hodnotu jeho ročnej odmeny za kapacitu. Inými slovami, ak sa hodnota zmluvy zníži na nulu, nebude sa uplatňovať povinnosť platby (v súvislosti so spoľahlivostnými opciami ani s platbami za dostupnosť). Z tejto zásady vyplýva prínosné obmedzenie rizika pre poskytovateľa kapacity, takže sú možné nulové ponuky v prípade, že sa hodnota „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ na trhu s energiou zníži na nulu. Ak by takýto mechanizmus na zabránenie strate neexistoval, poskytovateľ kapacity by naopak riskoval, že sa

na neho uplatní povinnosť vrátenia peňazí a/alebo sankcia, a to aj v prípade, že by nemal chýbajúce peňažné prostriedky a hodnota zmluvy o kapacity by bola 0 EUR. Na to, aby sa poskytovateľ kapacity vyrovnal s týmto rizikom, nikdy by nepredložil ponuku na úrovni 0 EUR/MW/rok (ani v prípade, že by nemal chýbajúce peňažné prostriedky), pokiaľ by sa nezaviedol uvedený mechanizmus na zabránenie strate.

2.8. Dostupnosť, monitorovanie, skúšanie a sankcie

2.8.1. Kontrola pred dodávkami

- (165) Počas obdobia pred začatím dodávok (t. j. obdobia po výbere jednotky na trhu s kapacitou v aukcii, ale pred začiatkom obdobia dodávok) musia vybrať poskytovatelia kapacity splniť súbor požiadaviek, aby sa zabezpečilo, že ich zmluvná kapacita bude k dispozícii na začiatku obdobia dodávok a bude prispievať k bezpečnosti dodávok. Ich cieľom je najmä zmierniť riziko špekulácií a vyrovnáť sa s neistotou, ktorá sa prirodzene spája s novými investíciami (napr. oneskorenie pri stavebných prácach).
- (166) Vyžaduje sa podmienená finančná zábezpeka s cieľom zaistiť požadované a presné plnenie všetkých záväzkov z hľadiska kontrol pred dodávkami, ktoré vyplývajú zo zmluvy o kapacite a/alebo z trhových pravidiel fungovania kapacitného mechanizmu (pozri odôvodnenie 108). V prípade, že poskytovateľ kapacity nesplní svoje záväzky počas obdobia pred začatím dodávok, môže sa siahnuť na finančnú zábezpeku.
- (167) Pokiaľ ide o existujúce jednotky na trhu s kapacitou, uskutočnia sa skúšky dostupnosti pred dodávkami, pričom v prípade nesplnenia požiadaviek sa uložia sankcie. Okrem toho sa v prípade dodatočných a virtuálnych jednotiek na trhu s kapacitou predpokladajú ďalšie záväzky a požiadavky týkajúce sa monitorovania v čase od aukcie Y-4 do obdobia dodávok. Pri monitorovaní týchto nových kapacít v období pred dodávkami sa bude vychádzať z podrobného plánu projektu, ktorý predloží poskytovateľ kapacity. V prípade, že poskytovateľ kapacity nedodrží mílniky stanovené v pláne projektu, čo povedie k oneskoreniu pri dokončení, uložia sa sankcie vrátane finančných sankcií (na ktoré sa vzťahuje finančná zábezpeka) alebo v niektorých prípadoch sa zníži pôvodne zmluvná kapacita (a tým aj ročná odmena za kapacitu) a/alebo sa skráti trvanie zmluvy o kapacite (a tým aj počet rokov, počas ktorých sa bude vyplácať odmena za kapacitu).

2.8.2. Monitorovanie dostupnosti

- (168) Belgický PPS zabezpečuje dostupnosť všetkých zmluvných jednotiek na trhu s kapacitou (pri zohľadnení zníženia kapacity), aby sa dosiahla cieľová úroveň bezpečnosti dodávok. Keďže hlavným cieľom kapacitného mechanizmu je zabezpečiť primeranú úroveň kapacity v sústave, monitorovanie dostupnosti sa uskutočňuje v časoch, ktoré sú obzvlášť relevantné z hľadiska bezpečnosti dodávok. V tejto súvislosti je vymedzené spustenie monitorovania dostupnosti, ktorým sa identifikujú časy relevantné z hľadiska primeranosti, v ktorých bude PPS monitorovať dostupnosť jednotiek na trhu s kapacitou.
- (169) Spustenie monitorovania dostupnosti vychádza z ceny na dennom trhu. Dôvody pre výber ceny na dennom trhu sú rovnaké ako v prípade povinnosti vrátenia peňazí, ako sa opisuje v oddiele 2.7.2. Počas časov spustenia monitorovania dostupnosti (t. j. časov, v ktorých cena na dennom trhu prekročí hranicu na spustenie monitorovania dostupnosti) môže PPS overiť, či je obstaraná kapacita skutočne schopná reagovať na signál na dennom trhu. Ak kapacita nezodpovedá povinnej kapacite⁽⁷⁴⁾ (na základe podmienok v zmluve o kapacite a v pravidlách fungovania), na tú časť záväzku, ktorá nebola dostupná, sa vzťahujú sankcie, pokiaľ jednotka na trhu s kapacitou nedokáže pokryť kladný rozdiel medzi povinnou kapacitou a dostupnou kapacitou⁽⁷⁵⁾ prostredníctvom sekundárneho trhu kapacitného mechanizmu (pozri oddiel 2.9). Predajom záväzkov na sekundárnom trhu môže poskytovateľ kapacity účinne znížiť povinnú kapacitu, aby sa vyhol nesúladu medzi povinnou a dostupnou kapacitou, a tým aj sankciám.
- (170) Pri výpočte povinnej kapacity sa rozlišuje medzi aktívami s energetickým obmedzením a bez energetického obmedzenia, keďže k bezpečnosti dodávok prispievajú rôznym spôsobom. Aktívum s energetickým obmedzením (napr. batérie, riadenie odberu) môže byť k dispozícii len počas určitého počtu po sebe nasledujúcich hodín, kým takéto obmedzenia sa v prípade aktív bez energetického obmedzenia neuplatňujú.

⁽⁷⁴⁾ Objem, ktorého dostupnosť je jednotka na trhu s kapacitou povinná zabezpečiť počas skúšok dostupnosti a monitorovania dostupnosti.

⁽⁷⁵⁾ Kapacita jednotky na trhu s kapacitou, ktorá je skutočne dostupná počas uplatnenia mechanizmu monitorovania dostupnosti alebo počas skúšky dostupnosti.

- (171) V prípade aktív bez energetického obmedzenia (napr. tepelné zariadenia, veterné parky) trvanie času spustenia monitorovania dostupnosti (vyjadrené počtom hodín) neovplyvňuje dostupnú kapacitu. V priemere by tieto aktíva mali byť schopné dodávať prinajmenšom svoju zníženú kapacitu. Pre každú hodinu spustenia monitorovania dostupnosti sa tak povinná kapacita rovná zníženej kapacite aktíva, ako bola určená počas fázy predbežného schválenia.
- (172) Keďže aktíva s energetickým obmedzením (napr. batérie, riadenie odberu) môžu byť k dispozícii len počas určitého počtu po sebe nasledujúcich hodín, počas fázy predbežného schválenia si tieto jednotky na trhu s kapacitou môžu zvoliť určitú dohodu o úrovni poskytovaných služieb. Povinná kapacita sa tak rovná ich nezníženej kapacite počas hodín nepresahujúcich ich energetické obmedzenia. Povinná kapacita sa bude rovnáť 0 MW za každú ďalšiu hodinu spustenia monitorovania dostupnosti v rovnakom dni. Jednotka na trhu s kapacitou má stále možnosť nasadiť svoje aktívum v akomkoľvek čase spustenia monitorovania dostupnosti v rámci ňou zvoleného súboru hodín spustenia monitorovania dostupnosti, pokiaľ splnila svoj záväzok prinajmenšom zodpovedajúci dohode o úrovni poskytovaných služieb počas všetkých hodín spustenia monitorovania dostupnosti v určitom dni.
- (173) V prípade poskytovateľov kapacity s povinnosťou denného plánovania sa predpokladá, že majú dostupnú kapacitu v každej hodine spustenia monitorovania dostupnosti s maximálnym dostupným výkonom (P_{max}) ⁽⁷⁶⁾.
- (174) Na druhej strane, v prípade poskytovateľov kapacity bez povinnosti takéhoto plánovania je ich skutočná dostupnosť menej zrejماً. Preto majú títo poskytovatelia kapacity vždy povinnosť pred uzatvorením denného trhu oznámiť cenu na dennom trhu, nad úrovňou ktorej by dodávali energiu na trh prostredníctvom jednotky na trhu s kapacitou, a to prinajmenšom v súlade s povinnou kapacitou, pričom táto cena môže byť vyššia ako cena pri spustení monitorovania dostupnosti. Ak dôjde k zúčtovaniu trhu pod touto cenou, predpokladá sa, že táto jednotka je dostupná (ale nedodáva energiu) podľa vyhlásenia. V prípade zúčtovania trhu nad deklarovanou cenou na dennom trhu PPS overí dodávku energie. Takto sa pri monitorovaní nevyžaduje dodávka energie počas všetkých časov spustenia monitorovania dostupnosti, ale len v prípade trhových podmienok vyhovujúcich jednotke na trhu s kapacitou (t. j. deklarovaná cena na dennom trhu).
- (175) Poskytovateľ kapacity bez povinnosti plánovania môže voľiteľne uviesť aj iné ceny označujúce dodávku na iných trhoch (vnútrodených alebo vyrovnávacích trhoch) a/alebo pre nižšie objemy. Má to za cieľ zohľadňovať fungovanie trhu, keďže časť energie sa môže predať bližšie k reálnemu času. PPS bude monitorovať dostupnosť pomocou ceny, ktorá zodpovedá tomu, kedy bola energia dodaná. V prípade, že na príslušnom trhu (trhoch) nikdy nedôjde k prekročeniu deklarovanej ceny (cien), aktívum nebude na trhu dostatočne viditeľné, a preto bude s vyššou pravdepodobnosťou predmetom skúšania. Súčasťou pravidiel fungovania kapacitného mechanizmu bude právo PPS požadovať určitý počet skúšok počas obdobia dodávok (pozri oddiel 2.8.3).
- (176) Belgicko sa domnieva, že existujú dva hlavné faktory, ktoré motivujú poskytovateľa kapacity, aby uvádzal správne ceny pre svoje jednotky na trhu s kapacitou, pokiaľ ide o povinnosť vrátenia peňazí a monitorovanie dostupnosti:
- úspešné nasadenie jednotky na trhu s kapacitou v reakcii na deklarovanú cenu prispieva k dôveryhodnosti jednotky z hľadiska jej schopnosti reagovať na trh. Ako už bolo uvedené, znižuje sa tým pravdepodobnosť skúšok dostupnosti. Náklady súvisiace s týmito skúškami znáša poskytovateľ kapacity (pozri odôvodnenie 181), čím sa vytvára pohnútko, aby preukazoval dostupnosť prostredníctvom mechanizmu deklarovaných cien;
 - počas hodín spustenia monitorovania dostupnosti s povinnosťou vrátenia peňazí sa nasadenie jednotky bude kontrolovať v súlade s deklarovanými cenami poskytovateľa kapacity. Inými slovami, PPS by mal mať možnosť zmerať oznámený objem, ktorý sa má dodať, ako aj rezervu, ktorá sa má ponechať. Napríklad: ak jednotka na trhu s kapacitou uviedla, že na základe výsledných trhových cien by dodávala energiu na úrovni 90 % zmluvnej kapacity, mala by sa zmerať dodávka na úrovni 90 %, ako aj 10-percentná rezerva v porovnaní s technickým limitom. Ak z výsledku vyplynie, že sa nedodržala oznámená dodávka energie alebo rezerva, uplatnia sa sankcie týkajúce sa dostupnosti. Predchádza sa tak uvádzaniu nepravdivých cien s cieľom vyhnúť sa povinnosti vrátenia peňazí. Mimo hodín spustenia monitorovania dostupnosti s povinnosťou vrátenia peňazí sa takéto kontroly nebudú uskutočňovať, keďže neexistuje priestor pre takýto potenciálny zisk pre poskytovateľa kapacity.

⁽⁷⁶⁾ Maximálny výkon (v MW), ktorý môže odberné miesto dodávať do (alebo odoberať zo) siete prevádzkovateľa Elia počas určitej štvrt hodiny, pričom sa zohľadňujú všetky technické, prevádzkové, meteorologické alebo iné obmedzenia oznámené prevádzkovateľovi Elia v dennom pláne a nezohľadňuje sa účasť odberného miesta na poskytovaní regulačných služieb.

2.8.3. Skúšanie

- (177) Prevádzkovateľ Elia môže overovať dostupnosť jednotky na trhu s kapacitou prostredníctvom neohlásených skúšok dostupnosti. Prevádzkovateľ Elia oznámi takéto skúšky poskytovateľovi kapacity v čase od 15.00 hod. SEČ do 15.30 hod. SEČ najneskôr deň pred skúškou dostupnosti, t. j. v rovnakom čase, ako sa oznamuje určenie hodín spustenia monitorovania dostupnosti.
- (178) Prevádzkovateľ Elia môže vykonať až tri úspešné skúšky jednotky na trhu s kapacitou počas zimného obdobia a jednu úspešnú skúšku mimo zimného obdobia. Okrem toho si prevádzkovateľ Elia vyhradzuje právo vykonať najviac jednu úspešnú skúšku celého trvania dohody o úrovni poskytovaných služieb (pokiaľ je uzatvorená). Prevádzkovateľ Elia nebude vykonávať skúšky dostupnosti v období, v ktorom bude vopred vedieť o plánovanej nedostupnosti týkajúcej sa príslušnej jednotky na trhu s kapacitou, na kapacite (alebo jej časti), ktorá je nedostupná (t. j. povinná kapacita je obmedzená na kapacitu, o ktorej je známe, že je dostupná).
- (179) Prevádzkovateľ Elia vyberie jednotky na trhu s kapacitou, ktoré budú predmetom skúšok, podľa interného postupu, ktorý nebude zverejnený. Kritériá, ktoré prevádzkovateľ Elia použije pri stanovení postupu, okrem iného zahŕňajú:
- rozsah overenej dostupnosti jednotky na trhu s kapacitou vzhľadom na všetky ostatné jednotky na trhu s kapacitou, na ktoré sa vzťahuje zmluva o kapacite pre aktuálne obdobie dodávok;
 - predchádzajúce skúšky dostupnosti, v ktorých jednotka na trhu s kapacitou nevyhovela;
 - chýbajúcu kapacitu počas monitorovania dostupnosti;
 - koreláciu výstupov jednotky na trhu s kapacitou s deklarovateľnými trhovými cenami.
- (180) Keď prevádzkovateľ Elia oznámi poskytovateľovi kapacity skúšku dostupnosti spolu s jej očakávaným trvaním (celé trvanie dohody o úrovni poskytovaných služieb alebo jedna štvrtina hodina), v oznámení uvedie aj čas začiatku a konca. V rámci toho obdobia môže poskytovateľ kapacity voľne zorganizovať dodávku energie podľa toho, ako mu to najlepšie vyhovuje.
- (181) V prípade akejkoľvek chýbajúcej kapacity počas tohto obdobia sa uplatňuje sankcia týkajúca sa dostupnosti. Všetky náklady súvisiace so skúškami dostupnosti znáša poskytovateľ kapacity.

2.8.4. Sankcie

- (182) V prípade akejkoľvek chýbajúcej kapacity, t. j. kladného rozdielu medzi povinnou a dostupnou kapacitou, počas hodiny spustenia monitorovania dostupnosti sa uplatňuje sankcia týkajúca sa dostupnosti.
- (183) Celková suma sankcií týkajúcich sa dostupnosti, ktoré možno poskytovateľovi kapacity uložiť za jednu jednotku na trhu s kapacitou, za jedno obdobie dodávok a za chýbajúcu kapacitu, ak je držiteľom záväzku na primárnom trhu alebo transakcie na sekundárnom trhu, pri ktorej obdobie transakcie zahŕňa aspoň jedno úplné obdobie dodávok, je obmedzená na súčin pridelených cien vybratej ponuky v aukciách za obdobie dodávok a zmluvných kapacít v aukciách.
- (184) Celková suma sankcií týkajúcich sa dostupnosti, ktoré možno poskytovateľovi kapacity uložiť za jednu jednotku na trhu s kapacitou, za jeden mesiac a za chýbajúcu kapacitu vyplývajúcu zo záväzku na primárnom trhu alebo z transakcie na sekundárnom trhu, pri ktorej obdobie transakcie zahŕňa aspoň jedno úplné obdobie dodávok, je obmedzená na súčin 20 % pridelených cien vybratej ponuky v aukciách za obdobie dodávok a zmluvných kapacít v aukciách.
- (185) V prípade, že sa počas troch samostatných časov spustenia monitorovania dostupnosti a/alebo skúšok dostupnosti pre tú istú jednotku na trhu s kapacitou zistí chýbajúca kapacita presahujúca 20 % povinnej kapacity, prevádzkovateľ Elia vydá revíziu odmeny za kapacitu pre danú jednotku na trhu s kapacitou smerom nadol, a to úmerne k maximálnej chýbajúcej kapacite zistenej počas daného obdobia. Na poskytovateľa kapacity sa však stále vzťahuje povinnosť dostupnosti a aj naďalej mu môžu byť uložené sankcie týkajúce sa dostupnosti pre danú jednotku na trhu s kapacitou, ako sa uvádzalo v pôvodnej zmluve o kapacite. Celková hodnota zmluvy sa nemení. Pôvodná odmena za kapacitu sa obnoví po tom, ako daná jednotka na trhu s kapacitou úspešne poskytne povinnú kapacitu zodpovedajúcu zmluvnej kapacite a dohode o úrovni poskytovaných služieb v primárnej zmluve počas troch samostatných časov spustenia monitorovania dostupnosti alebo skúšok dostupnosti.
- (186) V prípade, že sa pri jednotke na trhu s kapacitou uplatnila revízia odmeny za kapacitu smerom nadol počas dvoch po sebe nasledujúcich období dodávok a táto jednotka na trhu s kapacitou nedokázala zabezpečiť obnovenie pôvodnej odmeny za kapacitu do 12 týždňov od každej z revízií, jednotka na trhu s kapacitou príde o možnosť obnovenia pôvodnej odmeny za kapacitu a ukončia sa všetky zmluvy o kapacite, ktoré sa vzťahujú na obdobia dodávok od obdobia, na ktoré sa vzťahuje prvá nastávajúca aukcia Y-1 po uplatnení tohto ustanovenia.

2.9. Sekundárny trh

- (187) Belgicko zavedie sekundárny trh s cieľom poskytnúť poskytovateľom kapacity mechanizmus na zlepšenie ich riadenia rizík v rámci kapacitného mechanizmu. V prípade, že poskytovateľ kapacity zaznamená nižšiu než očakávanú dostupnosť (nižšiu než povinnú kapacitu vypočítanú v súlade s trhovými pravidlami), má možnosť pokryť kladný rozdiel medzi zmluvnou povinnou kapacitou a svojou dostupnou kapacitou na sekundárnom trhu bez toho, aby mu boli uložené sankcie za nedostupnosť. V prípade transakcií na sekundárnom trhu dochádza k úplnému prevodu záväzkov vrátane realizačnej ceny pôvodného záväzku.
- (188) Sekundárny trh sa zavedie najneskôr jeden rok pred začiatkom prvého obdobia dodávok. Spôsoby fungovania mechanizmu sekundárneho trhu sú opísané v pravidlách fungovania kapacitného mechanizmu.

2.10. Účasť cezhraničnej kapacity

- (189) Belgicko umožní od prvej dodávky účasť zahraničnej kapacity nachádzajúcej sa v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústav s Belgickom. Pravidlá sú stanovené v kráľovskom dekréte ⁽⁷⁷⁾. Podľa Belgicka boli metodiky, spoločné pravidlá a podmienky uvedené v článku 26 ods. 11 nariadenia o elektrine schválené až v decembri 2020 ⁽⁷⁸⁾ a PPS ešte neboli schopní uzavrieť potrebné dohody, takže nebolo možné zorganizovať cezhraničnú účasť na účely prvej aukcie Y-4. Podľa belgických orgánov k zorganizovaniu zahraničnej účasti dôjde čo najskôr. Medzitým bol však objem rezervovaný na aukciu Y-1, čím sa zabezpečilo, že účasť cezhraničnej kapacity je možná od prvého roka dodávok, t. j. 2025.
- (190) Účasť bude otvorená pre všetky technológie. Rozlišujú sa dva druhy zahraničnej kapacity – priama a nepriama.

2.10.1. Účasť nepriamej zahraničnej kapacity

- (191) Nepriama zahraničná kapacita je kapacita, ktorá sa nachádza v susedných členských štátoch. Pre každý zo susedných členských štátov sa uskutočňuje predbežná aukcia. Vzhľadom na obmedzenú kapacitu spojovacích vedení je účelom predbežnej aukcie zabezpečiť efektívne predbežné schválenie, ktoré je predpokladom účasti na hlavnej aukcii. Každá predbežná aukcia začne najneskôr 1. júna a zorganizuje ju PPS v súlade s pokynom ministra, ako sa uvádza v článku 7j ods. 6 zákona o elektrine, pričom ju špecifikuje susedný členský štát. Minister môže vo svojom pokyne podľa potreby rozhodnúť, že predbežná aukcia týkajúca sa susedného členského štátu sa nemá uskutočniť. Parametre predbežnej aukcie sú rovnaké ako parametre súvisiacej aukcie. Referenčná cena pre každý susedný členský štát však musí odrážať cenu, ktorú by bol získal poskytovateľ nepriamej zahraničnej kapacity na trhoch s elektrinou, ktoré spravuje NEMO ⁽⁷⁹⁾ nominovaný nepriamou zahraničnou kapacitou.
- (192) PPS každoročne určuje maximálnu vstupnú kapacitu dostupnú pre účasť nepriamej zahraničnej kapacity každého susedného členského štátu, a to na základe odporúčania regionálneho koordinačného centra uvedeného v článku 26 ods. 7 nariadenia o elektrine a v súlade s metodikou, ktorú schválila ACER a ktorá sa uvádza v článku 26 ods. 11 písm. a) nariadenia o elektrine.
- (193) Do prijatia príslušných stratégií, návrhov alebo rozhodnutí, ktorými sa vykonáva článok 26 nariadenia o elektrine, sa príspevok každej trhovej zóny priamo prepojenej s Belgickom určuje na základe príspevku týchto zón počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky, a to na základe posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni alebo vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov.

⁽⁷⁷⁾ Návrh kráľovského dekrétu o stanovení podmienok, na základe ktorých je možná účasť držiteľov priamej a nepriamej zahraničnej kapacity na postupe predbežného schválenia v rámci kapacitného mechanizmu.

⁽⁷⁸⁾ Pozri rozhodnutie ACER č. 36/2020 z 22. decembra 2020 o technických špecifikáciách cezhraničnej účasti na kapacitných mechanizmoch.

⁽⁷⁹⁾ „Nominovaný organizátor trhu s elektrinou (NEMO)“ je subjekt, ktorý príslušný orgán určil, aby vykonával úlohy týkajúce sa jedného prepojenia denných trhov alebo jedného prepojenia vnútrodných trhov – pozri článok 2 nariadenia o elektrine.

- (194) Ďalšie podmienky upravujúce cezhraničnú účasť sa uvádzajú v rozhodnutí ACER č. 36/2020 o technických špecifikáciách cezhraničnej účasti na kapacitných mechanizmoch.
- (195) Ak existuje prepojenie modelované na základe čistej prenosovej kapacity medzi Belgickou a inou priamo elektricky pripojenou trhovou zónou, potom:
- a) pre každú simulovanú hodinu nedostatočnej ponuky:
 1. ak táto trhovú zónu vyváža do Belgicka, jej príspevok sa rovná simulovanej výmene na trhu;
 2. ak táto trhovú zónu dováža z Belgicka, jej príspevok je nulový;
 - b) maximálna vstupná kapacita trhovej zóny je vymedzená tak, že sa rovná jej priemernému príspevku počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky.
- (196) Ak je v simulácii vymedzená doména založená na toku energie, ktorá zahŕňa Belgicko, potom:
- a) najskôr sa vykoná kontrola čistej pozície Belgicka z hľadiska simulovaných hodín nedostatočnej ponuky:
 1. ak je čistá pozícia Belgicka kladná, príspevok ostatných trhových zón v doméne založenej na toku energie je nulový;
 2. ak je čistá pozícia Belgicka záporná, vykoná sa kontrola čistej pozície ostatných trhových zón:
 - ak je čistá pozícia ostatných trhových zón záporná, príspevok tejto trhovej zóny je nulový,
 - pre všetky trhové zóny s kladnou čistou pozíciou sa vypočíta vážený priemer čistých pozícií medzi trhovými zónami, aby sa dosiahla úroveň čistej pozície Belgicka;
 - b) maximálna vstupná kapacita trhovej zóny je vymedzená tak, že sa rovná jej priemernému príspevku počas simulovaných hodín nedostatočnej ponuky.
- (197) Nepriama zahraničná kapacita, ktorá má záujem predložiť ponuku v predbežnej aukcii, poskytne PPS informácie o ponúkanom objeme kapacity po uplatnení faktora znižovania kapacity, ponúkanej cene a emisiách CO₂ dotknutej kapacity.
- (198) Nepriama zahraničná kapacita, ktorej ponuka sa zvolí na konci predbežnej aukcie, predloží spis o predbežnom schválení. Posúdenie spisu o predbežnom schválení vykoná susedný PPS v spolupráci s prevádzkovateľom Elia, a to v súlade s pravidlami stanovenými v metodikách uvedených v článku 26 ods. 11 písm. f) nariadenia o elektrine a prípadne v súlade s dohodou uzavretou medzi PPS.
- 2.10.2. *Účasť priamej zahraničnej kapacity nachádzajúcej sa v susednom členskom štáte, ktorá má priame pripojenie na belgickú sieť a od siete susedných členských štátov je odpojená*
- (199) Priama zahraničná kapacita je podľa belgických orgánov kapacita nachádzajúca sa v susednom členskom štáte, ktorá však má priame a výlučné pripojenie k belgickej sieti a od siete daného susedného členského štátu je odpojená.
- (200) Kapacita sa takisto musí nachádzať v susednom členskom štáte, s ktorým Belgicko uzavrelo dohodu o účasti priamej zahraničnej kapacity na kapacitnom mechanizme, čím sa zabezpečí, že:
- a) účasť akejkolvek priamej zahraničnej kapacity závisí od vyhlásenia susedného členského štátu, v ktorom sa kapacita nachádza, že dotknutá kapacita spĺňa niekoľko technických, organizačných a finančných požiadaviek stanovených v dohode a že všetky potrebné povolenia udelené dotknutej kapacite boli vydané regulárne a bezpodmienečne alebo budú vydané v primeranej lehote;

- b) účasť akejkoľvek priamej zahraničnej kapacity závisí od vyhlásenia susedného členského štátu, v ktorom sa kapacita nachádza, že takáto účasť nespôsobuje vážne problémy z hľadiska bezpečnosti dodávok v susednom členskom štáte ani ho nezbavuje potrebnej infraštruktúry na primerané riešenie známych problémov preťaženia.

- (201) V súlade s článkom 21 ods. 2 nariadenia o elektrine Belgicko v období od októbra do decembra 2019 uskutočnilo konzultácie so susednými členskými štátmi.

2.10.3. Príjmy z preťaženia

- (202) Prerozdelenie príjmov vyplývajúcich z pridelovania cezhraničných tiketov, t. j. prístupových práv zahraničným poskytovateľom kapacity na účasť na kapacitnom mechanizme Belgicka, sa v plnej miere riadi článkom 26 ods. 9 nariadenia o elektrine.
- (203) Belgicko uviedlo, že príjmy z preťaženia sa použijú na účely stanovené v článku 19 ods. 2 nariadenia o elektrine, ako sa vyžaduje v článku 26 ods. 9 uvedeného nariadenia.
- (204) Belgicko potvrdilo, že bude dodržiavať rozhodnutie ACER č. 36/2020, v ktorom sa okrem iného stanovuje metodika rozdelenia príjmov vyplývajúcich z pridelovania vstupnej kapacity.

2.11. Kumulácia

- (205) Podľa článku 3 kráľovského dekrétu o kritériách oprávnenosti týkajúcich sa kumulatívnej podpory a minimálnej prahovej hodnoty účasti je kapacita, ktorá už čerpá prevádzkovú pomoc, vylúčená z fázy predbežného schválenia. Kapacity, ktoré čerpajú takúto pomoc, sa môžu zúčastniť na fáze predbežného schválenia pod podmienkou, že sa vzdajú pomoci v prípade, že im bola udelená zmluva o kapacitnom mechanizme. Formulár potvrdzujúci tento záväzok vzdať sa pomoci uverejňuje ministerstvo energetiky. Okrem toho sa kapacity pri predkladaní žiadosti na účely fázy predbežného schválenia zaväzujú nepožiadat' o inú prevádzkovú pomoc počas obdobia trvania zmluvy o kapacite.

2.12. Rozpočet a mechanizmus financovania

2.12.1. Rozpočet

- (206) Presné náklady na opatrenie určia aukcie. Podľa najnovšieho odhadu nákladov, ktorý predložili belgické orgány a ktorý v januári 2021 vykonala konzultačná spoločnosť Haulogy poverená belgickými orgánmi, celkové náklady na opatrenie možno odhadnúť na 238 až 253 miliónov EUR ročne.

2.12.2. Financovanie opatrenia

- (207) Belgický parlament 16. júla 2020 prijal uznesenie⁽⁸⁰⁾, v ktorom sa uvádza, že náklady na kapacitný mechanizmus bude financovať prevádzkovateľ Elia prostredníctvom „záväzku vyplývajúceho zo služieb vo verejnom záujme“ v sieťových tarifách.
- (208) Belgické orgány uviedli, že kapacitný mechanizmus je financovaný prostredníctvom parafiškálnych poplatkov alebo daní pridelených príjemcovi. Podľa článku 12 ods. 1 zákona o elektrine podlieha pripojenie, používanie infraštruktúry a elektrických sústav a prípadne podporné služby prevádzkovateľa sústavy tarifám za riadenie prenosovej sústavy a sieť s prenosnou funkciou. Okrem toho podľa článku 12 ods. 13 zákona o elektrine prevádzkovateľ sústavy čo najskôr oznámi používateľom svojej siete tarify, ktoré musí uplatňovať, a sprístupní ich všetkým osobám, ktoré o to požiadajú.

⁽⁸⁰⁾ <https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=fr&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=F&legislat=55&dossierID=1220>.

- (209) Podľa článku 12 ods. 5 bodu 11 zákona o elektrine sa čisté náklady na úlohy vo verejnom záujme, ktoré ukladá uvedený zákon, zohľadňujú v tarifikách transparentným a nediskriminačným spôsobom v súlade s platnými zákonmi a inými právnymi predpismi.
- (210) Podľa článku 4 ods. 2 vyhlášky, ktorú prijal CREG 28. júna 2018 na základe článku 12 zákona o elektrine ⁽⁸¹⁾ a ktorou sa určujú sieťové tarify na obdobie 2020 – 2023, sú sieťové tarify ceny, ktoré majú používatelia siete zaplatiť prevádzkovateľovi siete. Podľa článku 4 ods. 7 tej istej vyhlášky sa vo všeobecnej štruktúre taríf rozlišujú tarify za prenos, ktoré pokrývajú výnos prevádzkovateľa sústavy, a tarify za záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme. V článku 6 vyhlášky sa stanovuje, že tarify za záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme kompenzujú čisté náklady na záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme vrátane nákladov na riadenie a finančných poplatkov uložených prevádzkovateľovi sústavy, v súvislosti s ktorými sa v zákone, vo vyhláške ani v nariadení, prípadne v ich vykonávacích vyhláškach neustanovil osobitný kompenzačný mechanizmus prostredníctvom preťaženia alebo iného poplatku výmenou za prevádzku sústavy.
- (211) Na základe toho PPS každý rok predloží CREG na schválenie návrh tarify za záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme spolu s rozpočtom vrátane odhadu všetkých nákladov (odmena za kapacitu, náklady na riadenie a rozvoj PPS) a príjmov kapacitného mechanizmu na nasledujúci rok. V návrhu tarify za záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme sa zohľadní aj zostatok prenesený z predchádzajúceho rozpočtového roka.
- (212) Na konci roka PPS predloží CREG na schválenie správu o tarifikách, v ktorej uvedie skutočné náklady a príjmy za predchádzajúci rok a príjem vyplývajúci z uplatňovania tarify. Po overení presnosti údajov a primeranosti nákladov na riadenie a vývoj kapacitného mechanizmu, ktoré vznikli PPS, CREG určí zostatok, ktorý sa má preniesť do nasledujúceho obdobia.
- (213) Všetky príjmy spojené s kapacitným mechanizmom sa použijú na pokrytie nákladov zahrnutých do tarify za záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme bez toho, aby bol dotknutý článok 26 ods. 9 nariadenia o elektrine.
- (214) Tarifa sa uplatňuje jednotne na základe EUR/MWh na všetkých odberateľov (priamo na odberateľa pripojeného k prenosovej sústave alebo nepriamo prostredníctvom prevádzkovateľa distribučnej sústavy a dodávateľov v prípade odberateľov pripojených k distribučnej sústave).
- (215) Osobitné spôsoby financovania kapacitného mechanizmu sa začnú uplatňovať najskôr v januári 2025, ako sa stanovuje v článku 7j ods. 15 zákona o elektrine.
- (216) Podľa uznesenia parlamentu sa najneskôr od roku 2029 bude tarifa vyberať na základe špičkového výkonu v závislosti od zavedenia inteligentných meradiel v regiónoch. Vláda preto najneskôr do konca roka 2023 urobí analýzu očakávaného zavedenia inteligentných meradiel.

2.13. Trvanie

- (217) Belgicko požiadalo o schválenie kapacitného mechanizmu na maximálne povolené obdobie 10 rokov ⁽⁸²⁾ od dátumu prvej aukcie.
- (218) Belgicko sa zaviazalo, že v zákone o elektrine stanoví, že ak sa v priebehu troch za sebou nasledujúcich rokov neuzatvorí žiadna nová dohoda o kapacite v súlade s článkom 7j ods. 11 zákona o elektrine, od nasledujúceho roka sa v rámci kapacitného mechanizmu neuskutočnia žiadne nové aukcie.

⁽⁸¹⁾ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/Z1109-10FR.pdf>.

⁽⁸²⁾ Pozri článok 21 ods. 8 nariadenia o elektrine.

2.14. Transparentnosť pomoci a podniky v ťažkostiach alebo podniky, voči ktorým sa nárokuje vrátenie pomoci

- (219) Belgicko uviedlo, že bude dodržiavať požiadavky v oznámení o transparentnosti ⁽⁸³⁾.
- (220) Belgicko sa zaviazalo pozastaviť udeľovanie a/alebo vyplácanie akejkoľvek pomoci v rámci notifikovanej schémy pomoci každému podniku, ktorý predtým čerpal neoprávnenú pomoc vyhlásenú rozhodnutím Komisie za nezlučiteľnú.
- (221) Belgicko uviedlo, že príjmom v ťažkostiach sa neposkytne žiadna pomoc ⁽⁸⁴⁾.

2.15. Dôvody na začatie konania

- (222) Komisia mala pochybnosti o zlučiteľnosti určitých aspektov opatrenia s vnútorným trhom.
- (223) Na základe dostupných informácií a prvkov opísaných v rozhodnutí o začatí konania Komisia požiadala o objasnenie a vyžiadala si pripomienky v súvislosti s týmito otázkami:
- nevyhnutnosť opatrenia:
 - či bol problém primeranosti zdrojov dostatočne identifikovaný a či ho belgické orgány riadne analyzovali a kvantifikovali;
 - vhodnosť opatrenia:
 - či pravidlá oprávnenosti na prístup k viacročným zmluvám zabezpečujú rovnaké príležitosti pre všetky technológie, najmä tie, ktoré majú vysoké investičné náklady a vysoké faktory znižovania kapacity;
 - primeranosť opatrenia:
 - či je objem, ktorý sa má obstaráť v aukcii, primeraný na dosiahnutie cieľa bezpečnosti dodávok;
 - zabránenie negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod:
 - či sa opatrením zabránilo takýmto účinkom, keďže nepriama zahraničná kapacita bude mať nárok len na jednoročné zmluvy a bude podliehať dočasnému cenovému stropu,
 - či opatrenie neobmedzuje stimuly na investovanie do kapacity spojovacích vedení.
- (224) Komisia mala pochybnosti aj o súlade opatrenia s úzko súvisiacimi ustanoveniami práva Únie, konkrétne s článkami 22 a 24 nariadenia o elektrine.

3. PRIPOMIENKY ZAJAINTERESOVANÝCH STRÁN

- (225) V tomto oddiele sú zhrnuté pripomienky, ktoré boli Komisii doručené počas obdobia konzultácií od 15 zainteresovaných strán, najmä od zainteresovaných strán pôsobiacich v odvetví energetiky, ako aj od priemyselných združení a mimovládnych organizácií. Pripomienky boli doručené aj od jednej susednej krajiny a jej PPS.

3.1. Nevyhnutnosť opatrenia

- (226) V súvislosti s preukázaním nevyhnutnosti kapacitného mechanizmu a výpočtom objemu na účely aukcií sa vyjadrili rôzne zainteresované strany, pričom v niektorých prípadoch kombinovali obe témy.

⁽⁸³⁾ Oznámenie Komisie, ktorým sa menia oznámenia Komisie o usmerneniach EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí, o usmerneniach o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020, o štátnej pomoci na filmy a iné audiovizuálne diela, o usmerneniach o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií a o usmerneniach o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (Ú. v. EÚ C 198, 27.6.2014, s. 30).

⁽⁸⁴⁾ Ako sa vymedzuje v usmerneniach o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1).

- (227) Štyri zainteresované strany spochybnili, že táto nevyhnutnosť bola dostatočne preukázaná. Na druhej strane tri ďalšie strany potvrdili nevyhnutnosť a zdôraznili naliehavosť opatrenia.
- (228) Tri zainteresované strany uviedli, že na určenie úrovne problému primeranosti zdrojov sa scenár EU-HiLo nezdá vhodný, keďže hrozí riziko nadhodnotenia problému a narušenia trhu s elektrinou.
- (229) Štyri zainteresované strany poukázali na to, že nedávna metodika posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni a metodika na výpočet hodnoty nedodanej elektriny, nákladov na nový vstup a štandardu spoľahlivosti sú plne uplatniteľné na navrhovaný belgický kapacitný mechanizmus.
- (230) Päť zainteresovaných strán tvrdilo, že predchádzajúce štúdie primeranosti použité na preukázanie nevyhnutnosti kapacitného mechanizmu nie sú zlučiteľné s metodikou posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni, a to najmä z týchto dôvodov:
- podľa metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni má byť klimatická databáza obmedzená na 30 historických rokov, kým Belgicko uplatnilo 35 rokov;
 - v štúdiách sa dostatočne nezohľadňujú očakávané výsledky plánu vykonávania, resp. uplatnenie očakávaných trhových príjmov namiesto mediánu príjmov;
 - v štúdiách sa nezohľadňuje očakávaná funkcia nedostatku ani neexistencia cenových stropov, čo by bolo v rozpore s článkom 20 ods. 3 písm. c) a článkom 23 ods. 5 písm. e) nariadenia o elektrine;
 - vo vnútroštátnom posúdení primeranosti zdrojov by sa malo zohľadniť urýchlené zavedenie inteligentných meradiel a rozvoj veternej energie na mori, ako sa odporúča v stanovisku Európskej komisie k belgickému plánu vykonávania. Pri analýze nevyhnutnosti kapacitného mechanizmu by sa malo zohľadniť aj pravidlo minRAM na úrovni 70 %.
- (231) Jedna zainteresovaná strana tvrdila, že Belgicko nemôže zorganizovať prvú aukciu v roku 2021 na základe zastaraného a nevyhovujúceho vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov. Podľa jej názoru by sa kapacitný mechanizmus nemal pred vydaním posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni ani vykonávať.
- (232) Štyri zainteresované strany poukázali na to, že štandard spoľahlivosti, ktorý Belgicko použilo na preukázanie nevyhnutnosti kapacitného mechanizmu a/alebo na výpočet objemu na účely prvej aukcie, nie je v súlade s metodikou požadovanou v nariadení o elektrine.
- (233) Jedna zainteresovaná strana tvrdila, že by sa mala zaručiť konzistentnosť postupov, metodík, údajov a scenárov, ktoré sa na jednej strane používajú na preukázanie nevyhnutnosti kapacitného mechanizmu a na strane druhej na určenie požadovaného objemu, ktorý má byť predmetom aukcie v rámci takéhoto kapacitného mechanizmu.
- (234) Ďalšia zainteresovaná strana poukázala na to, že štandard spoľahlivosti a metodika na stanovenie hodnoty nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup by sa mohli zmeniť medzi pôvodnou aukciou T-4 a následnými aukciami, čo by viedlo k odlišnému stanoveniu objemu.

3.2. Vhodnosť opatrenia

3.2.1. Výber nástroja

- (235) Tri zainteresované strany sa domnievajú, že strategická rezerva by mohla riešiť zistený problém primeranosti lepšie ako celotrhový kapacitný mechanizmus. Niektoré strany uviedli, že možnosť strategickú rezervu nebola posúdená.

3.2.2. Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity

- (236) Jedna zainteresovaná strana navrhla vytvoriť aukciu T-2 s cieľom zabrániť nadmernému obstarávaniu v aukcii T-4 vychádzajúc z neprimerane bezpečných predpokladov, ako aj zohľadniť zmenený štandard spoľahlivosti založený na metodike ACER.
- (237) Jedna zainteresovaná strana takisto tvrdila, že držiteľia kapacity oprávnení na účasť (ako napríklad KVET s kapacitou vyššou ako 1 MW) sú vylúčení z účasti, ak počas daného obdobia čerpajú prevádzkovú pomoc prostredníctvom zelených certifikátov (GSC) a/alebo certifikátov KVET (CHP).

3.3. Stimulačný účinok

3.3.1. Oprávnené investičné náklady

- (238) Jedna zainteresovaná strana poukázala na to, že výdavky umožňujúce kapacite plniť environmentálne normy uvedené v článku 3 ods. 2 bode 1 návrhu kráľovského dekrétu o investičných limitoch by nemali byť oprávnené na zmluvy s dlhším trvaním.

3.4. Primeranosť

3.4.1. Objem, ktorý sa má obstarat'

- (239) Podľa jednej zainteresovanej strany by parametre určujúce množstvo kapacity, ktoré sa má obstarat' v aukcii, mali byť schválené na základe návrhu regulačného orgánu. Tá istá zainteresovaná strana tvrdila, že návrh regulačného orgánu nemožno zmeniť a že členský štát ho môže len zamietnuť a požiadať o nový návrh.

3.4.2. Mechanizmus financovania

- (240) Jedna zainteresovaná strana tvrdila, že uskladňovacie aktíva by mali byť oslobodené od záväzku financovať kapacitný mechanizmus vo verejnom záujme. Výnimka by sa mala vzťahovať na uskladňovanie meranej (*front-of-meter*) i nemeranej (*behind-the-meter*) energie.
- (241) Ďalšia strana tvrdila, že mechanizmus financovania môže ovplyvniť objem kapacity kapacitného mechanizmu. Napríklad prepojenie poplatkov na financovanie kapacitného mechanizmu so spotrebou elektrickej energie v čase špičkového odberu by sa mohlo považovať za stimul pre dotknuté strany, aby znížili svoju spotrebu v čase špičkového odberu, čo by viedlo k zníženiu potreby získavania kapacity na aukcii.

3.5. Zabránenie neprímeraným účinkom na hospodársku súťaž a obchod

3.5.1. Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity

3.5.1.1. Agregácia

- (242) Dve zainteresované strany tvrdili, že súčasné pravidlá oprávnenosti pre viacročné zmluvy bránia agregácii, pričom konkrétnejšie sa to vzťahuje na pravidlo, že aktívum s najkratšou dĺžkou trvania zmluvy v agregovanom portfóliu určuje trvanie zmluvy celého portfólia.
- (243) Dve ďalšie zainteresované strany tvrdili, že limit pre individuálnu agregáciu by sa mal prispôbiť. V návrhu pravidiel o fungovaní kapacitného mechanizmu sa v súčasnosti stanovuje, že kapacity, na ktoré sa vzťahuje povinnosť denného plánovania, nemôžu byť súčasťou agregovanej jednotky na trhu s kapacitou.
- (244) Jedna zainteresovaná strana uviedla, že účasť prostredníctvom agregácie nie je možná v prípade zariadení s výkonom nad 25 MW. Táto zainteresovaná strana by preto chcela, aby sa tento limit stanovil na 75 MW.

3.5.1.2. Investičné limity

- (245) Tri zainteresované strany tvrdili, že úroveň investičných limitov pre viacročné zmluvy nie sú v súlade s nedávnym vývojom na trhu, a tak nedodržiavajú technologickú neutralitu a povedú k diskriminácii určitých tried technológií (uprednostnenie triedy H/HL pred triedou F v prípade plynovej turbíny s kombinovaným cyklom a plynovej turbíny s otvoreným cyklom) a existujúcich a nových kapacít.
- (246) Jedna strana tvrdila, že investície, ktoré vytvárajú flexibilitu alebo zvyšujú zníženú kapacitu bez zvýšenia inštalovaného výkonu, by sa takisto mali považovať za oprávnené náklady. Podľa tejto zainteresovanej strany by sa tak investície do predkladateľov, rozšírenia zásobníka energie existujúcej batérie alebo do uskladňovacích kapacít pre priemyselné procesy vylúčili z viacročných zmlúv.

3.5.1.3. Faktory znižovania kapacity

- (247) Dve zainteresované strany tvrdili, že v porovnaní s kapacitnými mechanizmami v susedných krajinách, ako je Francúzsko alebo Spojené kráľovstvo, v prípade faktorov znižovania kapacity v Belgicku hrozia značné penalizácie technológií ako uskladňovanie, riadenie odberu alebo obnoviteľné zdroje energie.
- (248) Jedna zainteresovaná strana tvrdila, že faktory znižovania kapacity, ktoré sa zvažujú v rámci belgického kapacitného mechanizmu a ktoré boli uverejnené v rozhodnutí o začatí konania, vytvárajú vážne prekážky vstupu na trh konkrétne v prípade uskladňovania a vo všeobecnosti v prípade energeticky obmedzených poskytovateľov kapacity.

3.5.1.4. Povinnosť vrátenia peňazí

- (249) Dve zainteresované strany tvrdili, že povinnosti vrátenia peňazí v zmluvách o kapacite diskriminujú medzi jednotkami na trhu s kapacitou s „plným plánom“ a „nie plným plánom“ a porušujú zásadu „jednotnej realizačnej ceny“.
- (250) Podľa jednej zainteresovanej strany mechanizmus „povinnosti vrátenia peňazí“ diskriminuje prevádzkovateľov kapacity s plným plánom, keďže nezohľadňuje zaistovacie činnosti týchto prevádzkovateľov, keď predajú podstatnú časť svojho očakávaného objemu vopred na forwardových trhoch, čo ich vystavuje vráteniu príjmov, ktoré nezískali. Na rozdiel od toho majú prevádzkovatelia s nie plným plánom značnú flexibilitu v praxi deklarovať individuálne trhové ceny, ktoré fungujú ako realizačná cena, čím sa obmedzuje riziko na ich strane, že budú musieť vrátiť nezískané príjmy, a takisto im to poskytuje možné príležitosti na to, aby sa vyhli povinnosti vrátenia peňazí.
- (251) Ďalšia strana tvrdila, že povinnosť vrátenia peňazí diskriminuje medzi jednotkami na trhu s kapacitou s plným a nie plným plánom, a to po prvé z dôvodu neexistencie výnimky z povinnosti vrátenia peňazí v prípade kapacity, ktorá už bola predaná na forwardových trhoch (a nezachytáva ceny pri nedostatočnej ponuke), a po druhé z dôvodu zavedenia „deklarovanej trhovej ceny“ za jednotky na trhu s kapacitou, ktoré nepodliehajú plným plánom, čo v praxi znamená zavedenie viacerých realizačných cien.

3.5.1.5. Dočasný cenový strop

- (252) Jedna zainteresovaná strana vyjadrila obavy, že zavedením dočasného cenového stropu sa naruší hospodárska súťaž v aukcii, pretože niektoré existujúce kapacity, ktoré si vyžadujú investície, aby zostali hospodársky ziskové, nemusia mať záruku opätovného získania „chýbajúcich peňažných prostriedkov“ a môžu byť prinútené opustiť trh.
- (253) Podľa jednej zainteresovanej strany existuje závažná „investičná medzera“ medzi investičným limitom v prípade trojročných zmlúv (v súčasnosti 177 EUR/kW) a dočasným cenovým stropom, ktorého výška sa v súčasnosti odhaduje na 21 – 31 EUR/kW, čo vedie k diskriminácii existujúcich kapacít, ktoré potrebujú investície a ktoré môžu mať aj značné „chýbajúce peňažné prostriedky“.

3.5.1.6. Priama cezhraničná kapacita

- (254) Dve zainteresované strany uviedli, že ustanovenie možnosti priamej cezhraničnej účasti môže mať neprimerané negatívne účinky na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.
- (255) Podľa týchto zainteresovaných strán môže priama cezhraničná účasť obmedziť stimuly na investovanie do kapacity spojovacích vedení. Okrem toho opatrenie môže narušiť prepojenie trhu, keďže kapacitný mechanizmus by mohol viesť k situácii, v ktorej sa poskytovatelia kapacity snažia získať prístup na najatraktívnejší trh s priamym a výlučným spojením. V opatrení by sa malo takisto zohľadniť, do akej miery by prepojenie mohlo vyriešiť možný problém primeranosti výroby.

3.6. Súlad s nariadením o elektrine

3.6.1. Výklad článku 24 ods. 1

- (256) Podľa článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine môžu členské štáty do svojho posúdenia primeranosti zahrnúť citlivostné analýzy, ktoré súvisia s „osobitosťami dopytu po elektrine a jej ponuky na vnútroštátnej úrovni“. V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či je kapacitný mechanizmus v súlade s článkom 24 ods. 1, keďže v belgickej štúdii primeranosti a flexibility z roku 2019 sa použil scenár EU-HiLo vychádzajúc z predpokladov o dodávke elektriny vo Francúzsku. Päť zainteresovaných strán kritizovalo výklad článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine, ktorý podala Komisia, pričom uviedli, že je príliš reštriktívny.
- (257) Tieto zainteresované strany tvrdili, že metodika posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni potvrdzuje, že vnútroštátne posudzovanie primeranosti zdrojov musí mať regionálny rozsah a môže zahŕňať dodatočné citlivostné analýzy. Nešpecifikuje sa v nej ani neobmedzuje povaha týchto dodatočných citlivostných analýz. Ako sa uvádza v článku 3 ods. 6 uvedenej metodiky, tieto citlivostné analýzy sa môžu vzťahovať na širokú škálu zmien predpokladov v celom posudzovanom geografickom rozsahu vrátane rôznych predpokladov týkajúcich sa vstupných údajov, ako je inštalovaný výkon.
- (258) Jedna zainteresovaná strana poznamenala, že v usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 ⁽⁸⁵⁾ sa takisto osobitne potvrdzuje, že pri posudzovaní primeranosti zdrojov by sa malo zohľadniť „posúdenie vplyvu variabilnej výroby, a to aj výroby zo susedných systémov“.

3.6.2. Postupné administratívne ukončenie

- (259) Dve zainteresované strany poukázali na to, že v legislatívnych/regulačných aktoch neexistuje žiadne ustanovenie o postupnom ukončení kapacitného mechanizmu.

3.7. Iné pripomienky

3.7.1. Udržateľnosť

- (260) Dve zainteresované strany tvrdili, že veľký podiel kapacity vyhradenej na plyn v kapacitnom mechanizme nie je zlučiteľný s cieľmi Únie v oblasti dekarbonizácie a postupného ukončenia subvencií na fosílna palivá v súlade s európskou zelenou dohodou, usmernením o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky a podporou klimatickej neutrality do roku 2050 zo strany belgickej federálnej vlády.

3.7.2. Postupné ukončenie využívania jadrovej energie

- (261) Jedna zainteresovaná strana poukázala na to, že Belgicko zvažuje zachovanie kapacity jadrovej energie na úrovni 2 GW, ak z hodnotiacej správy o prvých aukciách kapacity vyplynie neočakávaný problém s bezpečnosťou dodávok. Podľa tejto strany to vyvoláva viacero otázok týkajúcich sa nevyhnutnosti a koncepcie kapacitného mechanizmu.

3.7.3. Trvanie

- (262) Jedna zainteresovaná strana poukázala na to, že v spôsobe, akým sa uzatvárajú dlhodobé zmluvy, by sa mala zohľadňovať klesajúca obava o primeranosť v priebehu roka a malo by sa zabrániť akejkoľvek odkázanosti na určitého dodávateľa technológie.
- (263) Jedna zainteresovaná strana poukázala na dĺžku trvania zmlúv (15 rokov), ktorá potenciálne presahuje trvanie opatrenia (10 rokov), čo by podľa jej názoru bolo v rozpore s dočasným charakterom opatrenia.

4. PRIPOMIENKY BELGICKA

- (264) V tomto oddiele sú zhrnuté pripomienky, ktoré 22. októbra 2020 predložilo Belgicko k rozhodnutiu o začatí konania, a pripomienky k zisteniam tretích strán doručené 24. decembra 2020. Obsahuje aj aktualizované informácie, ktoré Belgicko predložilo 28. januára 2021, 1. marca 2021, 13. a 27. apríla 2021, 4., 5., 19., 26. mája 2021 a 17. augusta 2021.

⁽⁸⁵⁾ Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1 v znení korigenda prijatého Komisiou v Ú. v. EÚ C 290, 10.8.2016, s. 11. Komisia 2. júla 2020 prijala oznámenie, ktorým sa mení usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky a predlžuje jeho platnosť do 31. decembra 2021. Pozri oznámenie C(2020) 4355 final.

4.1. Nevyhnutnosť opatrenia

- (265) Podľa Belgicka z jeho analýzy podporenej stanoviskom PPS vyplýva, že v dôsledku postupného ukončenia využívania jadrových kapacít v rokoch 2022 až 2025, ktoré v súčasnosti predstavujú viac ako polovicu kapacity výroby elektriny z tepelnej energie v Belgicku, by neexistencia kapacitného mechanizmu mala negatívny vplyv na bezpečnosť dodávok elektriny v Belgicku. Túto nevyhnutnosť potvrdzuje nezávisle od analýzy PPS aj niekoľko ďalších štúdií, ktoré v priebehu rokov 2017 až 2020 vykonali akademickí pracovníci, technologické inštitúty a Federálny úrad pre plánovanie.
- (266) Belgicko uviedlo, že nielen scenár HiLo, ale aj základný scenár EÚ poukázali na významný problém v oblasti bezpečnosti dodávok, t. j. očakávaný výpadok zaťaženia viac ako trikrát vyšší ako zákonné kritérium pre očakávaný výpadok zaťaženia, a opodstatňuje potrebu zásahu prostredníctvom kapacitného mechanizmu.
- (267) Belgicko poukázalo na to, že metodiku, z ktorej by malo vychádzať posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni/vnútroštátne posudzovanie primeranosti zdrojov, ACER schválila až 2. októbra 2020. Súčasťou metodiky ACER sú významné zmeny, v dôsledku čoho sa ráta s postupným vykonávaním, t. j. prvé posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni, ktoré sa uverejní koncom roka 2021, bude zahŕňať len určité aspekty metodiky ACER. ENTSO pre elektrinu predpokladá, že vykonanie metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa v plnej miere uskutoční do roku 2023.
- (268) Belgicko uviedlo, že v predchádzajúcich štúdiách nemožno očakávať uplatnenie metodiky ACER na posúdenie primeranosti zdrojov na európskej úrovni a vnútroštátne posúdenie primeranosti zdrojov, keďže sa v tom čase o tejto metodike ešte nevedelo. Belgicko však poukázalo na to, že mnohé dôležité prvky vyplývajúce z metodiky boli zavedené už pred jej schválením, napr. posúdenie ekonomickej životaschopnosti, modelovanie založené na toku energie, pravdepodobnostné modelovanie a vývoj v iných krajinách.
- (269) Belgicko spochybnilo tvrdenie, že kapacitný mechanizmus by sa nemal pred vydaním posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni vykonávať. Podľa Belgicka môžu členské štáty uskutočňovať aj doplnkové vnútroštátne posúdenia a posudzovať nevyhnutnosť kapacitného mechanizmu na základe takéhoto vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov a nemôžu čakať na úplné vykonanie posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni (plánované na rok 2023).
- (270) Pokiaľ ide o štandard spoľahlivosti, Belgicko poukázalo na to, že ACER uverejnila metodiku výpočtu hodnoty nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup a metodiku na stanovenie štandardu spoľahlivosti až 2. októbra 2020. Z časového hľadiska preto nie je možné prerušiť kapacitný mechanizmus počas toho, ako sa stanovuje nový štandard spoľahlivosti. Okrem toho konečnú zodpovednosť za stanovenie požadovanej úrovne bezpečnosti dodávok nesie členský štát.
- (271) Pokiaľ ide o klimatické roky, ktoré sa použili vo vnútroštátnych štúdiách primeranosti, Belgicko vysvetlilo, že vzhľadom na absenciu zverejnenej metodiky sa pri týchto štúdiách z dôvodu koherentnosti využíva rovnaká klimatická databáza, ako sa používa v strednodobej predpovedi primeranosti.
- (272) Pokiaľ ide o trhové príjmy, Belgicko uviedlo, že v existujúcich vnútroštátnych štúdiách primeranosti do roku 2019 sa modely očakávaných príjmov tvoria pomocou mediánu príjmov zo všetkých simulovaných rokov. Tento prístup, aj keď zjednodušený, možno vnímať ako odraz očakávaných príjmov, ktoré zodpovedajú cenovým rizikám, čo sa v metodike ACER uznáva ako relevantný prvok.
- (273) Pokiaľ ide o cenové stropy a tvorbu modelov celého trhu vo všeobecnosti, Belgicko vysvetlilo, že nastavenie používané vo vnútroštátnych štúdiách primeranosti je rovnaké ako nastavenie používané na európskej úrovni (ENTSO pre elektrinu, Päťstranné energetické fórum). Považuje sa za najlepší možný dostupný prístup, ktorý odráža koncepciu európskeho trhu vrátane prevládajúcich technických stropov ponúk stanovených nominovanými organizátormi trhu s elektrinou.
- (274) Pokiaľ ide o funkciu tvorby cien pri nedostatočnej ponuke, ako sa uvádza v aktualizovanom belgickom pláne vykonávania, Belgicko zvažuje, do akej miery by sa takáto iniciatíva mohla naplánovať. Belgicko vysvetlilo, že národný regulačný orgán a PPS v tejto súvislosti uskutočňujú štúdiu.
- (275) Belgicko poznamenalo, že v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2019 sa už použili najlepšie dostupné prognózy zavádzania flexibility a veternej energie na mori v súlade s národným energetickým a klimatickým plánom a uplatnilo sa pravidlo minRAM na úrovni 70 %. V základnom scenári sa má za to, že všetky európske krajiny splnili toto pravidlo načas.

- (276) Pokiaľ ide o problém primeranosti, Belgicko uviedlo, že hoci je pravda, že zo štúdií vyplýva kolísanie osobitne vypočítanej potreby kapacity, neznižuje sa tým význam skutočnosti, že potreba kapacity v roku 2025 si vyžaduje zásah, ktorý je zameraný aj na novú kapacitu.
- (277) Z najnovšej štúdie primeranosti a flexibility vyplýva, že v rokoch 2025 až 2032 je potrebné zvýšiť kapacitu.

4.2. Vhodnosť opatrenia

4.2.1. Výber nástroja

- (278) Belgicko sa nestotožňuje s názorom niektorých zainteresovaných strán, že strategická rezerva by mala mať prednosť pred celotrhovým kapacitným mechanizmom.
- (279) Belgicko poukázalo na štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2019, v ktorej sa preskúmali scenáre „trh výlučne s energiou + strategická rezerva“ a scenár „trh výlučne s energiou + kapacitný mechanizmus“. V uvedenej štúdii sa dospelo k záveru, že v scenári „trh výlučne s energiou + strategická rezerva“ by sa nespĺnilo kritérium bezpečnosti dodávok.

4.2.2. Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity

- (280) Pokiaľ ide o aukciu T-2, Belgicko vysvetlilo, že podobne ako v iných členských štátoch s kapacitným mechanizmom aukcia T-4 a T-1 umožňuje, aby sa na mechanizme zúčastňovali všetky technológie s dlhším alebo kratším prípravným časom, a umožňuje členskému štátu získať relatívne uistenie, že možno zaobstarať dostatočný objem v záujme bezpečnosti dodávok v roku dodania. Rozdelenie objemov medzi aukcie T-1 a T-2 predstavuje riziko nadmerného obmedzenia hospodárskej súťaže v týchto aukciách.
- (281) Pokiaľ ide o využívanie inštalovaného výkonu na výpočet investičného limitu, Belgicko uviedlo, že uzatváranie viacročných zmlúv s jednotkami na trhu s kapacitou, ktoré prispievajú k bezpečnosti dodávok viac, je v súlade so spoločným cieľom kapacitného mechanizmu.
- (282) Belgicko sa domnieva, že ak by sa namiesto inštalovaného výkonu pri výpočte investičného limitu zohľadňovala znížená kapacita ponúkaná jednotkou na trhu s kapacitou, kapacity s vysokým faktorom znížovania by dosiahli investičný limit pre viacročné zmluvy jednoduchšie. Vďaka tomu by mali výhodu v porovnaní s inými subjektmi, hoci poskytujú rovnakú službu.
- (283) Pokiaľ ide o neoprávnenosť poskytovateľov kapacity, ktorí čerpajú iné podporné opatrenia, na účasť na kapacitnom mechanizme, Belgicko poukázalo na to, že ak by sa umožnilo, aby kapacity kombinovanej výroby tepla a elektriny využívali oba mechanizmy, vzniklo by riziko nadmernej kompenzácie týchto kapacít, čo by takisto vytvorilo nespravodlivú konkurenčnú výhodu na aukciách kapacitného mechanizmu.

4.3. Stimulačný účinok

4.3.1. Oprávnené investičné náklady

- (284) Belgicko s odvolaním sa na pripomienku, že výdavky umožňujúce kapacite plniť environmentálne normy by nemali byť oprávnené v prípade zmlúv s dlhším trvaním, objasnilo, že cieľom tohto návrhu je zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s novými a existujúcimi kapacitami, pokiaľ ide o klasifikáciu kapacít v zmluvách s dlhším trvaním.

4.4. Primeranosť opatrenia

4.4.1. Objem, ktorý sa má obstarat'

- (285) Podľa Belgicka sa voľba kalibrácie objemu kapacitného mechanizmu (referenčný scenár) na účely prvej aukcie uskutočnila na základe odporúčania federálnej verejnej služby pre hospodárstvo. V ňom sa zohľadňuje znížená dostupnosť jadrovej energie vo Francúzsku, ktorá je menej závažná než tá, ktorú odporúča PPS (a menej závažná než scenár dimenzovania, ktorý sa použil v minulých rokoch na určenie veľkosti belgickej strategickej rezervy).

- (286) Belgicko tvrdilo, že jeho vysoká miera prepojenia a závislosť od dovozu predstavujú špecifickosť z hľadiska vnútroštátnych dodávok elektriny. Ďalej uviedlo, že zahrnutie nedostupnosti francúzskej jadrovej kapacity je jedinou citlivostnou analýzou, ktorá bola zohľadnená, hoci Belgicko vníma v susedných krajinách rôzne ďalšie riziká (napr. rýchlejšie ukončovanie využívania uhlia, oneskorenia pri uvádzaní infraštruktúry siete do prevádzky alebo nová kapacita).
- (287) Belgicko uviedlo, že výber referenčného scenára sa upravuje v článku 4 návrhu kráľovského dekrétu, ktorý sa týka metodiky vymedzenia referenčného scenára na účely každej aukcie. Referenčný scenár je na účely každej aukcie vypracovaný na základe týchto troch krokov a predložený na verejnú konzultáciu:
- výber scenárov/citlivostných analýz z najnovšieho posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni a/alebo vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov
 - na účely prvej (2021) aukcie bol zvolený scenár zo strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2019 (posledná dostupná európska štúdia, ktorá bola predmetom konzultácií na európskej úrovni);
 - aktualizácia údajov a predpokladov z najrelevantnejších dostupných zdrojov
 - na účely prvej (2021) aukcie boli zahrnuté aktualizácie z posúdenia primeranosti výroby Päťstranného energetického fóra z roku 2020 ⁽⁸⁶⁾;
 - výber dodatočných citlivostných analýz, ktoré môžu mať vplyv na bezpečnosť dodávok v Belgicku
 - na účely prvej (2021) aukcie sa odstránil ekvivalent dvoch jadrových zariadení vo Francúzsku na základe toho, čo sa vykonalo v štúdiu Päťstranného energetického fóra na zosúladienie s historickými/očakávanými pozorovaniami jadrových zariadení vo Francúzsku, ktoré nie sú zahrnuté v písmenách a) a b), ale ktoré francúzsky PPS využíva vo francúzskom vnútroštátnom posúdení primeranosti zdrojov („*Bilan Prévisionnel 2019*“ ⁽⁸⁷⁾).
- (288) Belgicko uviedlo, že v posúdení primeranosti výroby Päťstranného energetického fóra z roku 2020 sa uvádza „citlivostná analýza obmedzenia jadrových elektrární“ na napodobnenie základného scenára, ktorý francúzsky PPS použil vo svojom posúdení primeranosti. V rámci tejto citlivostnej analýzy sa vzala do úvahy dodatočná nedostupnosť jadrových kapacít na úrovni 1 700 MW.
- (289) Belgicko uviedlo, že citlivostná analýza zvolená pre kapacitný mechanizmus zodpovedá údajom a predpokladom zo základného scenára francúzskeho vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov. Mal by sa preto rovnako považovať za najvhodnejší základný scenár pre Belgicko, keďže táto aktualizácia je v súlade s údajmi a predpokladmi z najrelevantnejších dostupných zdrojov. Preto sa nemá považovať za „scenár HiLo“, ale za hodnoverný základný scenár.
- (290) Pokiaľ ide o tvrdenie, že parametre určujúce množstvo kapacity obstaranej v aukcii by mali byť schválené na základe návrhu regulačného orgánu, Belgicko uviedlo, že na vyhovie tejto pripomienke bola vypracovaná zmena zákona o kapacitnom mechanizme. Do formálneho schválenia uvedenej zmeny sa bude dodržiavať nariadenie o elektrine, t. j. regulačný orgán uverejnil svoj návrh metodiky určenia objemových parametrov v marci 2020 a regulačný orgán do februára 2021 vypracuje návrh krivky odberu prvej aukcie.
- (291) Zmenený zákon o kapacitnom mechanizme bol uverejnený 19. marca 2021. Kráľovský dekrét s metodikou na stanovenie objemových parametrov bol uverejnený 30. apríla 2021. CREG predložil návrh objemových parametrov 30. apríla 2021. Ministerská vyhláška s pokynmi pre aukciu T-4 na rok dodania 2025 bola vydaná 30. apríla 2021.
- (292) Belgicko uviedlo, že argument, že členský štát by sa nemohol odchyliť od návrhu regulačného orgánu, je vyhlásenie, ktoré v nariadení o elektrine nemá žiadny právny základ a ktoré by bolo v rozpore so zodpovednosťou členského štátu za bezpečnosť dodávok.

4.4.2. Mechanizmus financovania

- (293) Belgicko vysvetlilo, že v súčasnosti nie je v Belgicku nainštalovaný dostatočný počet inteligentných meradiel na to, aby sa umožnil mechanizmus financovania založený na odbere počas špičkového zaťaženia. Zákon o kapacitnom mechanizme bol zmenený tak, aby sa takýto model mohol zaviesť v roku 2025. Belgicko ďalej vysvetlilo, že túto skutočnosť prehodnotí v roku 2023, keď bude vydaná správa o zavádzaní inteligentných meradiel.

⁽⁸⁶⁾ https://www.elia.be/en/news/press-releases/2020/05/20200520_third-regional-generation-adequacy-assessment-report.

⁽⁸⁷⁾ https://assets.rte-france.com/prod/public/2020-06/bp2019_synthegse_12_1_0.pdf.

- (294) Pokiaľ ide o tvrdenie, že uskladňovacie aktíva by mali byť oslobodené od záväzku financovať kapacitný mechanizmus vo verejnom záujme, Belgicko vysvetlilo, že ide o rozsiahlejšiu otázku taríf a odvodov uplatňovaných na uskladňovanie elektriny. V tejto súvislosti Belgicko potvrdilo, že bude uplatňovať usmernenia a predpisy stanovené v balíku opatrení v oblasti čistej energie [napr. smernica Európskeho parlamentu (EÚ) 2019/944] a výnimky stanovené v smernici o zdaňovaní energie (smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003).

4.5. Zabránenie negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod

4.5.1. Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity

4.5.1.1. Agregácia

- (295) Pokiaľ ide o tvrdenie, že súčasné pravidlá oprávnenosti pre viacročné zmluvy bránia agregácii, a konkrétnejšie pravidlo, že aktívum s najkratšou dĺžkou trvania zmluvy v agregovanom portfóliu určuje trvanie zmluvy celého portfólia, Belgicko uviedlo, že návrh kráľovského dekrétu a pravidlá fungovania sa upravujú tak, aby sa umožnilo kapacitám s dlhším trvaním zmluvy, ktoré majú záujem o agregáciu, zvoliť si zmluvu s dlhším trvaním.
- (296) Toto sa prispôbilo v kráľovskom dekréte, ktorým sa stanovujú investičné limity, kritériá oprávnenosti investičných nákladov a postup určovania poradia, a v pravidlách fungovania kapacitného mechanizmu.
- (297) Pokiaľ ide o zákaz kapacít, na ktoré sa vzťahuje povinnosť denného plánovania agregácie, Belgicko uviedlo, že v tomto štádiu sa nezdá vhodné meniť tento koncepčný prvok, ale bude pravidelne požadovať informácie o uvedenom zákaze v posúdeniach kapacitného mechanizmu, aby sa v prípade potreby umožnili zmeny. Podľa Belgicka jednotky patriace do tejto kategórie vždy podliehali a podľa očakávaní budú naďalej podliehať osobitným koordináčnym postupom. Tieto postupy zahŕňajú povinnosť denného plánovania presne v MW, prísnu koordináciu plánovania výpadkov a povinnosť sprístupniť kapacitu napr. na zabezpečovanie rovnováhy. Touto metódou sa zaisťuje riadne koordinovaná prevádzka siete v reálnom čase. Individuálny pohľad na takéto jednotky umožňuje správne predpovedanie tokov a umožňuje čo najefektívnejšie riešiť konkrétne obmedzenia, zatiaľ čo v agregovanom súbore by bol tento pohľad „zahmlený“, čo by viedlo k zložitejšej a menej efektívnej prevádzke siete.
- (298) Okrem toho bola koncepcia kapacitného mechanizmu kalibrovaná pre kapacity, ktoré patria do jednej alebo druhej kategórie, a monitorovanie dostupnosti je zosúladené s ich kontextom na trhu s energiou. Odchýlenie sa od tohto existujúceho rozlišovania by mohlo viesť k zložitejšej a potenciálne menej spoľahlivej koncepcii v prípade viacerých aspektov. Napríklad je ťažké predstaviť si, ako by sa uplatňovala povinnosť vrátenia peňazí v prípade takejto jednotky na trhu s kapacitou, keďže dve časti agregovanej jednotky na trhu s kapacitou by mohli patriť do rôznych režimov.

4.5.1.2. Investičné limity

- (299) Pokiaľ ide o investičné limity určujúce prístup k dlhodobším zmluvám, Belgicko uviedlo, že rôzne prvky bude analyzovať dôkladnejšie a Európskej komisii oznámi svoj uprednostňovaný spôsob napredovania.
- (300) Belgicko 11. júna 2021 uverejnilo kráľovský dekrét, v ktorom sa zohľadňujú pripomienky zainteresovaných strán týkajúce sa investičných limitov.
- (301) Pokiaľ ide o tvrdenie, že investície, ktoré vytvárajú flexibilitu alebo zvyšujú zníženie kapacity bez zvýšenia inštalovaného výkonu, by sa takisto mali považovať za oprávnené náklady, Belgicko uviedlo, že keďže je kapacitný mechanizmus trh s kapacitou, a nie trh s energiou, Belgicko sa nestotožňuje s domnienkou, že oprávnené sú len investície, ktoré udržiavajú alebo rozširujú kapacitu. Napríklad: i) pokiaľ ide o riadenie odberu, investície, ktoré umožňujú zvýšenie inštalovaného výkonu [t. j. rozdiel medzi maximálnou spotrebou (max. odber) a minimálnym odberom (pevná spodná hranica)], sú oprávnené na získanie zmluvy na dlhšie obdobie; a ii) pokiaľ ide o tepelné jednotky, investície určené na zvýšenie spoľahlivosti, a teda zníženie kapacity, nie sú oprávnené, rovnako ako v prípade riadenia odberu.

- (302) Belgicko poukázalo na to, že hoci tieto náklady nie sú oprávnené na získanie zmluvy s dlhším trvaním, môžu byť zahrnuté do ponukovej ceny kapacity.

4.5.1.3. Faktory znižovania kapacity

- (303) Pokiaľ ide o faktory znižovania kapacity, Belgicko uviedlo, že vysvetlenie zdanlivých „nižších“ faktorov znižovania kapacity možno nájsť v skutočnosti, že znižovanie kapacít energeticky obmedzených technológií je nižšie, keď sa ich podiel v sústave/krajine zvýši. Keďže totiž takéto technológie tvoria veľký podiel, ich prínos sa neobmedzuje len na časy nedostatočnej ponuky. Belgicko má najvyšší podiel energeticky obmedzených zdrojov v porovnaní s inými krajinami s kapacitným mechanizmom, čo sa podľa referenčného scenára kapacitného mechanizmu ešte zvýši (30 % v roku 2025 v porovnaní s menej ako 10 % vo Francúzsku, v Spojenom kráľovstve alebo Írsku). Táto tendencia, t. j. čím vyšší je podiel energeticky obmedzených zdrojov, tým nižší je faktor znižovania kapacity, sa potvrdzuje aj v iných krajinách/zónach, ako je Írsko alebo Spojené kráľovstvo.
- (304) Belgicko ďalej vysvetlilo, že sa očakáva stanovisko regulačného orgánu k navrhovaným faktorom znižovania kapacity a že PPS zorganizoval začiatkom januára 2021 osobitné zasadnutie pracovnej skupiny na túto tému pre všetky zainteresované strany.
- (305) V ministerskom rozhodnutí uverejnenom 30. apríla 2021, v ktorom sa uvádzajú pokyny pre aukciu Y-4 na rok dodania 2025, bol zahrnutý aktualizovaný súbor faktorov znižovania kapacity, ktorý poskytol vyššie faktory znižovania pre energeticky obmedzené kapacity, pričom sa zohľadnilo ich maximálne trvanie dodávok.

4.5.1.4. Povinnosť vrátenia peňazí

- (306) Pokiaľ ide o povinnosť vrátenia peňazí, Belgicko vysvetlilo, že návrh realizačnej ceny bol predmetom mnohých diskusií v rámci pracovnej skupiny pre kapacitný mechanizmus. Cieľom výsledného riešenia je dosiahnuť rovnováhu medzi dvoma aspektmi:
- a) povinnosť vrátenia peňazí je na jednej strane základnou charakteristikou belgického kapacitného mechanizmu, ktorá je založená na spoľahlivostných opciách, a mala by existovať reálna šanca vystavenia realizačnej cene v prípade cien počas špičky, aby sa zabránilo neočakávaným ziskom;
 - b) na druhej strane by kapacity nemali byť vylúčené z kapacitného mechanizmu v prípade, že sa aktivujú len za trhovú cenu vyššiu, ako je úroveň realizačnej ceny.

4.5.1.5. Dočasný cenový strop pre vnútroštátnu kapacitu

- (307) Pokiaľ ide o dočasný cenový strop, Belgicko uviedlo, že skúma možnosť zavedenia mechanizmu výnimiek.
- (308) V kráľovskom dekréte uverejnenom 30. apríla 2021 sa stanovuje postup a mechanizmus udeľovania výnimiek pre strany, ktoré dokážu preukázať, že majú vyššie „chýbajúce peňažné prostriedky“, než možno získať späť vďaka dočasnému cenovému stropu.

4.5.2. Príjmy z preťaženia

- (309) Podľa Belgicka sa distribúcia a využívanie platieb vyplývajúcich z pridelenia cezhraničných tiketov na kapacitný mechanizmus v plnej miere riadi pravidlami stanovenými v nariadení o elektrine, najmä v článku 26 ods. 9.
- (310) Belgicko uviedlo, že národný regulačný orgán prijíma rozhodnutia, pokiaľ ide o rozdelenie príjmov medzi PPS. Využívanie príjmov z preťaženia belgickým PPS sa riadi metodikou taríf, v ktorej sa stanovuje, že celkové príjmy pokrývajú náklady potrebné na pokračovanie regulovaných činností.
- (311) Belgicko uviedlo, že ak sa príjmy delia so susednými PPS, využitie týchto príjmov sa riadi nariadením o elektrine.
- (312) Belgicko takisto potvrdilo, že bude dodržiavať rozhodnutie ACER č. 36/2020, v ktorom sa okrem iného stanovuje metodika rozdelenia príjmov vyplývajúcich z pridelovania vstupnej kapacity.

4.5.3. Dočasný cenový strop pre zahraničnú kapacitu

- (313) Belgicko uviedlo, že obmedzenie týkajúce sa jednoročných zmlúv pre nepriamu zahraničnú kapacitu sa zdá oprávnené, keďže nie je možné zaručiť, že počas obdobia platnosti viacročnej zmluvy zostane pre konkrétnu hranicu dostatok cezhraničných tiketov.
- (314) Belgicko uviedlo, že ak všeobecné uplatňovanie dočasného cenového stropu na zahraničné nepriame kapacity povedie k odradeniu účastníkov od účasti, môžu sa zväziť zmeny notifikovanej koncepcie (napríklad stanovenie mechanizmu udeľovania výnimiek).
- (315) Mechanizmus výnimiek uvedený v odôvodnení 308 sa uplatňuje aj na zahraničné nepriame kapacity.

4.5.4. Priama cezhraničná kapacita

- (316) Belgicko uviedlo, že bol vypracovaný návrh zmeny zákona o kapacitnom mechanizme, v ktorom sa predpokladá, že podmienkou účasti priamej zahraničnej kapacity je uzavretie dohody medzi Belgickom a členským štátom, na ktorého území sa kapacita nachádza. Táto dohoda by mala na jednej strane uistiť Belgicko, že držiteľ kapacity bude dodržiavať technické, organizačné a finančné podmienky, a na druhej strane uistiť hostiteľský členský štát, že táto účasť nebude spôsobovať problémy pre jeho bezpečnosť dodávok ani riadenie preťaženia.
- (317) Zákon o kapacitnom mechanizme, do ktorého bola zapracovaná táto zmena, bol uverejnený 19. marca 2021.

4.6. Súlad s nariadením o elektrine

4.6.1. Výklad článku 24 ods. 1

- (318) Belgicko uviedlo, že dostupné štúdie primeranosti zdrojov zahŕňajú citlivostné analýzy týkajúce sa zahraničných kapacít. Belgicko sa domnieva, že takéto zahrnutie je plne v súlade s nariadením o elektrine, keďže vysoká závislosť od dovozu by sa mala presne považovať za „osobitosť dopytu po elektrine a jej ponuky na vnútroštátnej úrovni“, ako sa uvádza v článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine. To je podporené požadovaným regionálnym rozsahom vnútroštátneho posudzovania primeranosti zdrojov.

4.6.2. Postupné administratívne ukončenie

- (319) Pokiaľ ide o ustanovenie o postupnom administratívnom ukončení, Belgicko tvrdilo, že vzhľadom na koncepciu kapacitného mechanizmu zmluvy môžu a mali by smerovať k nulovej odmene.
- (320) Ako sa uvádza v odôvodnení 218, Belgicko sa zaviazalo, že v zákone o elektrine zahrnie ustanovenie, že ak sa v priebehu troch za sebou nasledujúcich rokov neuzatvorí žiadna nová dohoda o kapacite v súlade s článkom 7j ods. 11 zákona o elektrine, od nasledujúceho roka sa v rámci kapacitného mechanizmu neuskutočnia žiadne nové aukcie.

4.7. Iné pripomienky

4.7.1. Udržateľnosť

- (321) Belgicko vysvetlilo, že kapacitný mechanizmus je koncipovaný tak, aby bol technologicky neutrálny, a nevyhradzuje žiadnu kapacitu na plynové jednotky. Okrem toho sa prijalo mnoho koncepčných rozhodnutí s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky a aktívne podporovať účasť inovačných technológií, ako je riadenie odberu a iné formy flexibility. V rámci koncepcie sa napríklad predpokladá vyhradenie značného množstva kapacity na aukciu T-1, čo lepšie umožní, aby sa na aukcii zúčastňovali technológie s kratším prípravným časom, ako napríklad riadenie odberu alebo batérie. Objem sa odhaduje na 100 % dostupnosť viac ako 1,5 GW, čo je viac ako 3 alebo 4 GW po uplatnení faktorov znižovania kapacity. V porovnaní s ostatnými európskymi krajinami je tento podiel vyhradený na aukciu T-1 výrazne vyšší, t. j. za rok dodania 2018/2019 Spojené kráľovstvo vyčlenilo 2,5 GW na aukciu T-1 v porovnaní so 48,6 GW v aukcii T-4. V írskom kapacitnom mechanizme sa predpokladá, že 2 % až 5 % požiadavky na kapacitu bude vyhradených na aukciu Y-1.

- (322) Ako sa uvádza v odôvodnení 109, nové zariadenia spaľujúce fosílna palivá, ktoré budú oprávnené na 15-ročné zmluvy, budú viazané cieľmi stanovenými Európskou úniou a/alebo Belgickom na zníženie emisií skleníkových plynov v snahe dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050.
- (323) Belgicko okrem toho uviedlo, že vytvorilo atraktívne prostredie na rozvoj tzv. energeticky obmedzených technológií (napr. prostredníctvom možnosti zúčastňovať sa na trhoch s podpornými službami alebo jeho uľahčenie pomocou mechanizmu na prenos energie). To viedlo k vysokému podielu riadenia odberu, pričom tento trend sa vzhľadom na predpokladané doplnenie dodatočného uskladňovania a riadenia odberu do systému do roku 2025 ešte zvýši.
- (324) Napokon, Belgicko má v súčasnosti úroveň prepojenosti elektrických sietí približne 24 %, pričom sa očakáva, že do roku 2030 sa zvýši na 33 %.

4.7.2. Postupné ukončenie využívania jadrovej energie

- (325) Belgicko uviedlo, že notifikácia naďalej vychádza z úplného ukončenia využívania jadrovej energie. Ďalej vysvetlilo, že akýkoľvek návrh na úpravy po vyhodnotení do konca novembra 2021 sa notifikuje.

4.7.3. Trvanie

- (326) Belgicko tvrdilo, že hlavným dôvodom zavedenia dlhodobých zmlúv je vytvorenie rovnakých podmienok pre existujúce, renovované a nové kapacity. Snaha o zabezpečenie takýchto rovnakých podmienok je opodstatnená tak v prvej aukcii, ako aj v následných aukciách.
- (327) Pokiaľ ide o dĺžku trvania zmlúv (15 rokov) a dočasný charakter opatrenia (10 rokov), Belgicko poznamenalo, že treba rozlišovať medzi dĺžkou trvania zmluvy na jednej strane a schválenou organizáciou aukcií na strane druhej.

5. POSÚDENIE OPATRENIA

5.1. Štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ

- (328) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila predbežné stanovisko, že opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Belgicko ani žiadna iná zainteresovaná strana toto stanovisko nespochybnila.
- (329) V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa štátna pomoc vymedzuje ako „pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov“.
- (330) V zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je štátna pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom, ak „narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru [...], pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.
- (331) V článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ sa uvádzajú špecifické okolnosti, za akých sa pomoc považuje alebo môže napriek tomu považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Posúdenie Komisie, či niektorú z týchto okolností možno uplatniť v tomto prípade, je uvedené v oddiele 5.3.

5.1.1. Prípísateľnosť štátu a financovanie zo štátnych zdrojov

- (332) Aby sa opatrenia mohli považovať za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a) musia byť pripísateľné štátu a b) musia zahŕňať štátne zdroje. Druhá uvedená podmienka znamená, že pomoc musí byť poskytnutá priamo štátom alebo verejným či súkromným subjektom určeným alebo zriadeným štátom⁽⁸⁸⁾. Ako je vysvetlené v oddiele 2.2, kapacitný mechanizmus bol zavedený federálnym zákonom prijatým 22. apríla 2019, ktorým sa mení federálny zákon o elektrine z 29. apríla 1999, ktorý sa týka organizácie belgického trhu s elektrinou (primárne právo). Viaceré vykonávacie ustanovenia pre tento kapacitný mechanizmus sa stanovujú prostredníctvom

⁽⁸⁸⁾ Vec 76/78, Steinknecht & Weinlig/Nemecko, Zb. 1977, s. 595, bod 21; vec C-379/98, PreussenElektra, Zb. 2001, s. I-2099, bod 58; vec C-706/17, Achema, Zb. 2019, bod 47 a nasledujúce.

sekundárnych právnych predpisov, ako sú kráľovské dekréty, ministerské vyhlášky a regulačným orgánom schválené trhové pravidlá a zmluvy. Všetky tieto sekundárne právne predpisy majú svoj právny základ v uvedenom federálnom zákone o elektrine. Opatrenie je tak pripísateľné belgickému štátu.

- (333) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila svoje predbežné stanovisko, že kapacitný mechanizmus je financovaný zo štátnych zdrojov. Belgicko toto stanovisko nespochybnilo.
- (334) Mechanizmom financovania opísaným v oddiele 2.12.2 vytvára belgický štát systém, v ktorom sa náklady, ktoré vznikli PPS v dôsledku kapacitného mechanizmu, plne kompenzujú prostredníctvom sieťových taríf, ktoré vykazujú vlastnosti parašifkálneho poplatku. Štát naozaj v právnych predpisoch stanovuje príplatok za spotrebu elektriny prostredníctvom sieťových taríf (pozri odôvodnenia 208 a 209). V zákone o elektrine sa na jednej strane stanovuje, že PPS je povinný vyberať tieto tarify priamo od používateľov siete (pozri odôvodnenie 208). Na druhej strane používatelia siete, od ktorých sa tarify vyberajú, ich musia zaplatiť (pozri odôvodnenie 210). Okrem toho, ako sa zdôrazňuje v odôvodnení 208, povinné sieťové tarify pochádzajú od štátu v tom zmysle, že samotný štát nezostal len pri tom, že by skupine súkromných osôb uložil povinný poplatok, ktorý zaviedlo a spravovalo združenie takýchto súkromných osôb, ako je to v judikatúre vo veciach *Pearle* ⁽⁸⁹⁾ a *Doux Élevage* ⁽⁹⁰⁾. V dôsledku toho sa sieťové tarify v súlade s rozsudkom Súdneho dvora vo veci *Nemecko/Európska komisia* kvalifikujú ako poplatky uložené podľa zákona ⁽⁹¹⁾.
- (335) Komisia v dôsledku toho zastáva názor, že kapacitný mechanizmus sa financuje zo štátnych zdrojov, keďže sa financuje z príjmov z parašifkálneho poplatku uloženého štátom, ktoré sa spravujú a rozdeľujú v súlade s ustanoveniami právnych predpisov. Ak sa totiž vo vnútroštátnom práve vyžaduje, aby sa poplatok preniesol na určitú skupinu osôb, poplatok je povinný a získané finančné prostriedky sú teda štátnymi zdrojmi ⁽⁹²⁾.

5.1.2. Hospodárska výhoda udelená určitým podnikom alebo výrobe určitých druhov tovaru (selektívna výhoda)

- (336) Výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá hospodárska výhoda, ktorú by podnik nezískal za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu ⁽⁹³⁾.
- (337) Úspešní uchádzači na aukciách kapacitného mechanizmu dostávajú prostredníctvom kapacitného mechanizmu odmenu, ktorú by nedostali, ak by naďalej pôsobili na trhu s elektrinou za bežných hospodárskych podmienok a predávali by len elektrinu a podporné služby. Opatrením preto získavajú hospodársku výhodu podniky, ktoré uspeli v aukciách kapacitného mechanizmu. Táto výhoda je selektívna, pretože sa ňou zvyhodňujú len určité podniky, konkrétne úspešní uchádzači v aukciách kapacitného mechanizmu, ktorí sú v porovnateľnej faktickej a právnej situácii voči ostatným poskytovateľom kapacity, ktorí sa buď nemohli zúčastniť, alebo sa nezúčastnili na aukciách kapacitného mechanizmu, prípadne sa na nich zúčastnili, ale neuspeli.
- (338) Okrem toho opatrením získavajú selektívnu výhodu len určité podniky, ktoré dokážu prispieť k riešeniu zisteného problému primeranosti výroby, pretože kapacity menšie ako 1 MW (pozri odôvodnenie 69) sú vylúčené z priamej účasti na kapacitnom mechanizme (t. j. bez agregácie, pozri odôvodnenie 72) napriek tomu, že aj tieto kapacity môžu prispieť k zmierneniu zisteného problému primeranosti výroby. V budúcnosti bude existencia minimálnej prahovej hodnoty účasti na kapacitnom mechanizme, hoci aj zníženej (odôvodnenie 70), naďalej vylučovať niektoré kapacity z priamej účasti (t. j. bez agregácie) na kapacitnom mechanizme. Okrem toho budú z kapacitného mechanizmu vylúčené zahraničné kapacity nachádzajúce sa v iných ako susedných členských štátoch (pozri odôvodnenie 199). Znamená to, že aj z tohto hľadiska sa opatrením udeľuje selektívna výhoda.

⁽⁸⁹⁾ Vec C-345/02, *Pearle a i.* [2004] ECLI:EU:C:2004:448.

⁽⁹⁰⁾ Vec C-677/11, *Doux Élevage a Coopérative agricole UKL-ARREE* [2013] ECLI:EU:C:2013:348.

⁽⁹¹⁾ Vec C-405/16 P, *Spolková republika Nemecko/Európska komisia* [2019] ECLI:EU:C:2019:268, bod 68.

⁽⁹²⁾ Pozri vec C-405/16 P, *Spolková republika Nemecko/Európska komisia* [2019] ECLI:EU:C:2019:268, body 68 a 72; vec C-706/17, *Achema a i.* [2019] ECLI:EU:C:2019:407, bod 57; a vec T-217/17 *FVE Holýšov I a i./Komisia* [2019] ECLI:EU:T:2019:633, bod 111.

⁽⁹³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, *SFEI a i.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, bod 60; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 1999, *Španielsko/Komisia*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, bod 41.

5.1.3. Narušenie hospodárskej súťaže a obchodu v rámci Únie

- (339) Existuje riziko, že opatrením dochádza k narušeniu hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod na vnútornom trhu. Výroba elektriny, ako aj veľkoobchodné a maloobchodné trhy s elektrinou sú činnosti otvorené hospodárskej súťaži v celej únii⁽⁹⁴⁾. Preto by výhoda poskytnutá zo štátnych zdrojov akémukoľvek podniku v tomto odvetví mohla ovplyvniť obchod v rámci Únie a narušiť hospodársku súťaž.

5.1.4. Záver k posúdeniu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ

- (340) Uvedené opatrenie preto predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

5.2. Oprávnenosť pomoci

- (341) Notifikovaním opatrenia pred jeho zavedením belgické orgány splnili svoj záväzok podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

5.3. Zlučiteľnosť opatrenia s vnútorným trhom

- (342) Komisia posúdila notifikované opatrenie na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Konkrétne posúdila opatrenie podľa oddielu 3.9 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky⁽⁹⁵⁾, v ktorom sa stanovujú osobitné podmienky pomoci na primeranosť výroby.
- (343) V článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ sa stanovuje, že Komisia môže za zlučiteľnú vyhlásiť „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“. Zlučiteľná pomoc podľa uvedeného ustanovenia zmluvy preto musí prispievať k rozvoju určitej hospodárskej činnosti. Okrem toho by pomoc nemala narušovať hospodársku súťaž spôsobom, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom.

5.3.1. Prispievanie k rozvoju hospodárskej činnosti

- (344) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ musí opatrenie prispievať k rozvoju určitej hospodárskej činnosti⁽⁹⁶⁾.
- (345) Notifikovaným opatrením sa podporuje rozvoj hospodárskej činnosti v odvetví elektrickej energie tým, že sa priamo stimulujú dostatočné investície do novej a existujúcej kapacity výroby, uskladňovania a riadenia odberu s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok elektriny. Ako vedľajší účinok možno očakávať, že bezpečnosť dodávok elektriny podporená týmto opatrením bude stimulovať hospodársku činnosť vo všeobecnejšej rovine, pretože bezpečné dodávky elektriny sú prínosom pre rôzne hospodárske činnosti, ktoré sa spoliehajú na elektrinu ako vstup.
- (346) Notifikovaná schéma prispieva k rozvoju hospodárskej činnosti, ako sa vyžaduje v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

5.3.2. Uľahčenie hospodárskej činnosti a stimulačný účinok

- (347) Pomoc má stimulačný účinok, ak podniku príjemcu, aby zmenil svoje správanie zameraním sa na rozvoj určitej hospodárskej činnosti, ktorú vykonáva vďaka pomoci, a ak by k zmene správania nedošlo bez tejto pomoci.⁽⁹⁷⁾ Konkrétnejšie usmernenie k výkladu tohto kritéria sa uvádza v bode 227 v spojení s oddielom 3.2.4 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

⁽⁹⁴⁾ Pozri nariadenie o elektrine a smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽⁹⁵⁾ Oznámením C(2020) 4355 final sa do bodu 16 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky doplnila táto veta: „Tieto usmernenia sa však uplatňujú na podniky, ktoré k 31. decembru 2019 neboli v ťažkostiach, ale stali sa podnikmi v ťažkostiach v období od 1. januára 2020 do 30. júna 2021.“

⁽⁹⁶⁾ Rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EÚ:C:2020:742, body 20 a 24.

⁽⁹⁷⁾ Pozri v tejto súvislosti body 49 a 144 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

- (348) Belgicko poskytlo posúdenie primeranosti výroby, z ktorého vyplýva, že v kontrafaktuálnom scenári bez opatrenia by primeranosť výroby v roku 2025 dosiahla kritické úrovne, ako sa uvádza v odôvodnení 49. Inými slovami, bez tohto opatrenia by poskytovatelia kapacity neposkytli potrebnú kapacitu na splnenie štandardu spoľahlivosti, ktorý stanovilo Belgicko, pokiaľ ide o dodávanie elektrickej energie v období preťaženia sústavy. Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 227, niektoré zainteresované strany potvrdili potrebu kapacitného mechanizmu a zdôraznili jeho naliehavosť.
- (349) Podľa štúdie primeranosti a flexibility z roku 2021 bude na trhu výlučne s energiou do roku 2025 životaschopný len veľmi malý podiel dodatočnej kapacity (odôvodnenie 50).
- (350) Opatrenie má preto stimulačný účinok na vstup nových kapacít na trh. Opatrenie stimuluje nových aj existujúcich účastníkov trhu, aby prispievali k plneniu cieľa bezpečnosti dodávok energie.
- (351) Okrem toho, v súlade s bodom 52 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa pomoc udeľuje na základe súťažného ponukového konania. Aukčný proces opísaný v oddiele 2.5 je nediskriminačný a otvorený všetkým druhom kapacít.
- (352) Okrem toho povinnosť vrátenia peňazí opísaná v oddiele 2.7.3 vytvára finančný stimul, ktorý je k dispozícii v čase nedostatočnej ponuky. Belgicko navyše zaviedlo postupy monitorovania dostupnosti pred začatím a počas obdobia dodávok (pozri oddiely 2.8.2 a 2.8.3), ako aj vhodné skúšanie a sankcie (opísané v oddieloch 2.8.3 a 2.8.4) na zaistenie dodržiavania povinnosti v oblasti dostupnosti.
- (353) Komisia napokon súhlasí s pripomienkami, ktoré dostala od zainteresovanej strany poukazujúcej na to, že investície potrebné na umožnenie kapacity dodržať environmentálne normy, ktoré už boli prijaté, by nemali byť oprávnené na zmluvy s dlhším trvaním v súlade s bodom 53 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky (pozri odôvodnenie 238).
- (354) Komisia preto víta zmenu kráľovského dekrétu, ktorým sa stanovujú investičné limity, kritériá oprávnenosti investičných nákladov a postup určovania poradia. V zmenenom kráľovskom dekréte sa uvádza, že v rámci kapacitného mechanizmu budú oprávnené len náklady na prispôsobenie sa budúcim normám Únie (pozri odôvodnenie 142).
- (355) Komisia sa domnieva, že opatrenie má stimulačný účinok, ktorým sa mení správanie jeho príjemcov zameraním sa na rozvoj určitej hospodárskej činnosti, ktorú vykonávajú vďaka pomoci.

5.3.3. Súlad s inými ustanoveniami práva Únie

- (356) Štátnu pomoc, ktorá je v rozpore s ustanoveniami alebo so všeobecnými zásadami práva Únie, nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú⁽⁹⁸⁾.
- (357) Ak opatrenie štátnej pomoci (vrátane jeho spôsobu financovania v prípade viazania na účel pomoci) obsahuje aspekty, ktoré sú nerozlučiteľne previazané s predmetom pomoci a ktorými sa porušujú iné ustanovenia práva Únie, takéto porušenie môže mať vplyv na posúdenie zlučiteľnosti danej štátnej pomoci.⁽⁹⁹⁾ V tomto prípade by takýto problém mohol vzniknúť v súvislosti s článkami 30 a 110 ZFEÚ, ako aj s niektorými ustanoveniami nariadenia o elektrine. Komisia preto musí overiť, či by uvedené právo Únie mohlo byť porušené aspektmi kapacitného mechanizmu, a ak áno, či sú takéto aspekty nerozlučiteľne previazané s predmetom pomoci v rámci kapacitného mechanizmu.

5.3.3.1. Súlad s článkami 30 a 110 zmluvy

- (358) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila predbežné stanovisko, že mechanizmom financovania notifikovaných opatrení pomoci sa nezavádzajú žiadne obmedzenia v rozpore s článkom 30 alebo článkom 110 ZFEÚ. Komisii neboli doručené žiadne pripomienky, ktoré by spochybnili toto stanovisko.

⁽⁹⁸⁾ Rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 44.

⁽⁹⁹⁾ Pozri odôvodnenie 25 rozhodnutia Komisie vo veci týkajúcej sa štátnej pomoci SA.40029 (2014/N) s názvom *Reintroduction of the winding-up scheme, compensation scheme, Model I and Model II — H1 2015* (Znovuzavedenie systému likvidácie, systému náhrad, modelu I a modelu II – H1 2015) (Ú. v. EÚ C 136, 24.4.2015, s. 4). Pozri odôvodnenie 29 rozhodnutia Komisie vo veci týkajúcej sa štátnej pomoci SA.42215 (2015/N) s názvom *Prolongation of the Greek financial support measures (Article 2 law 3723/2008)* [Predĺženie gréckych opatrení finančnej podpory (článok 2 zákona 3723/2008)] (Ú. v. EÚ C 277, 21.8.2015, s. 11).

- (359) Ako je uvedené v bode 29 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky, ak opatrenie štátnej pomoci alebo s ním spojené podmienky (vrátane spôsobu financovania, ak je jeho neoddeliteľnou súčasťou) vedú neoddeliteľným spôsobom k porušeniu práva Únie, pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom. V oblasti energetiky musí byť každý poplatok, ktorého cieľom je financovať opatrenie štátnej pomoci, zlučiteľný najmä s článkami 30 a 110 ZFEÚ. Komisia preto overila, či je mechanizmus financovania notifikovaných opatrení pomoci v súlade s článkami 30 a 110 ZFEÚ.
- (360) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 334, belgický štát vytvára systém, v ktorom sa náklady, ktoré vznikli PPS v dôsledku kapacitného mechanizmu, plne kompenzujú sieťovými tarifami, ktoré vykazujú vlastnosti parašifického poplatku. Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 214, tarifa sa uplatňuje jednotne na základe EUR/MWh na všetkých odberateľov. Komisia sa preto domnieva, že tieto tarify sú veľmi podobné dani zo spotrebovanej elektriny.
- (361) Pokiaľ ide o články 30 a 110 ZFEÚ, je ustálenou judikatúrou, že právo Únie v súčasnom stave svojho vývoja neobmedzuje slobodu žiadneho členského štátu zaviesť diferencovaný daňový systém pre určité výrobky, a to aj pre výrobky podobné v zmysle článku 110 prvého odseku ZFEÚ na základe objektívnych kritérií, ako je druh použitých surovín alebo uplatnené výrobné procesy. Takéto rozlišovanie je v súlade s právom Únie, no len ak sa ním sledujú ciele, ktoré sú samy osebe zlučiteľné s právom Únie, a pokiaľ sú podrobné pravidlá také, že sa predídú akejkoľvek forme priamej alebo nepriamej diskriminácie, pokiaľ ide o dovoz z iného členského štátu, alebo akejkoľvek forme ochrany konkurenčnej domácej výroby⁽¹⁰⁰⁾.
- (362) Ako je vysvetlené v oddiele 2.10, Belgicko v súlade s nariadením o elektrine umožní zahraničnej kapacite nachádzajúcej sa v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústav s Belgickom, zúčastniť sa na kapacitnom mechanizme od prvého dodania, t. j. od roku 2025.
- (363) Vzhľadom na otvorenosť opatrenia cezhraničnej kapacity Komisia konštatuje, že mechanizmom financovania notifikovaných opatrení pomoci sa nezavádzajú žiadne obmedzenia v rozpore s článkom 30 alebo článkom 110 ZFEÚ.

5.3.3.2. Súlad s nariadením o elektrine

Súlad s článkom 20 nariadenia o elektrine

- (364) Podľa článku 20 ods. 1 nariadenia o elektrine členské štáty monitorujú primeranosť zdrojov na svojom území na základe posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni uvedeného v článku 23. Na účely doplnenia posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni môžu členské štáty vykonávať aj vnútroštátne posudzovanie primeranosti zdrojov podľa článku 24.
- (365) Komisia poznamenáva, že ENTSO pre elektrinu si ešte nespĺnila svoju povinnosť podľa článku 23 nariadenia o elektrine predložiť posúdenie primeranosti zdrojov na európskej úrovni. V súlade s tým sa problém primeranosti zdrojov v Belgicku zistil výlučne na základe vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov. Porovnanie medzi vnútroštátnym posúdením primeranosti zdrojov a posúdením primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa článku 24 ods. 3 nariadenia o elektrine, ktorého cieľom je zistiť možné rozdiely medzi dvomi posúdeniami, nebolo možné vykonať. Ako sa stanovuje v článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine, vnútroštátne posudzovanie primeranosti zdrojov by takisto malo vychádzať z metodiky dohodnutej na účely posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni, ktorá sa uvádza v článku 23 nariadenia o elektrine.
- (366) Dňa 25. júna 2021 prevádzkovateľ Elia uverejnil novú štúdiu primeranosti zdrojov, ktorá je založená na metodike posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni. V štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa v prípade Belgicka zistil problém primeranosti zdrojov od roku 2025.
- (367) Pred zavedením kapacitných mechanizmov sú členské štáty povinné identifikovať všetky regulačné deformácie alebo zlyhania trhu, ktoré spôsobili problém primeranosti zdrojov alebo k nemu prispeli. Od členských štátov sa vyžaduje, aby prijali opatrenia na odstránenie zistených deformácií a uverejnili harmonogram ich vykonávania (článok 20 ods. 2 nariadenia o elektrine).
- (368) Ako sa uvádza v oddiele 2.3.4, Belgicko vypracovalo a uverejnilo plán vykonávania, v ktorom sa stanovujú opatrenia na odstránenie regulačných deformácií alebo zlyhaní trhu na belgickom trhu s elektrinou.

⁽¹⁰⁰⁾ Vec C-213/96, Outokumpu, Zb. 1998, s I-1777, bod 30.

- (369) Na základe plánu vykonávania sa belgické orgány zaviazali k niekoľkým trhovým reformám, najmä s cieľom posilniť vyrovnávacie trhy (pozri odôvodnenie 62), uľahčiť riadenie odberu (pozri odôvodnenie 64) a zvýšiť kapacitu spojovacích vedení (pozri odôvodnenie 65).
- (370) Belgicko sa takisto zaviazalo uverejniť plán a monitorovať jeho uplatňovanie, zverejňovať výsledky monitorovania vo výročnej správe a predložiť ju Európskej komisii. Napokon, Belgicko sa zaviazalo dodržiavať plán vykonávania aj po vyriešení zisteného problému primeranosti zdrojov.
- (371) V nadväznosti na verejnú konzultáciu Komisia 30. apríla 2020 podľa článku 20 ods. 5 nariadenia o elektrine prijala stanovisko k plánu vykonávania Belgicka ⁽¹⁰¹⁾. Komisia vo svojom stanovisku dospela k záveru, že Belgicko by malo ďalej zlepšovať fungovanie svojich vyrovnávacích trhov zmenou svojho systému tvorby cien pri nedostatočnej ponuke tým, že zväzi uplatňovanie funkcie tvorby cien pri nedostatočnej ponuke aj na poskytovateľov regulačných služieb, ako sa uvádza v odôvodnení 62, no zároveň uznala, že v poslednom čase sa vykonalo alebo sa plánuje vykonať viacero zlepšení. Ako sa uvádza v odôvodnení 62, Belgicko zaviedlo do svojho mechanizmu tvorby cien odchýlok tzv. alfa zložku, zaviedlo vzájomné započítanie odchýlok a pripravuje sa pripojiť k platforme Únie s regulačnou energiou pre automatické (aFRR) i manuálne (mFRR) rezervy na obnovenie frekvencie. Pokiaľ ide o riadenie odberu, Komisia vo svojom stanovisku dospela k záveru, že Belgicko by malo pokračovať v zavádzaní inteligentných meradiel s funkciami potrebnými na uľahčenie využívania riadenia odberu založeného na cene. Ako sa uvádza v odôvodnení 64, Belgicko sa zaviazalo ďalej v budúcnosti zavádzať inteligentné meradlá. Tieto opatrenia sú dostatočné na odstránenie regulačných deformácií alebo zlyhaní trhu, ktoré boli identifikované v pláne vykonávania Belgicka v súlade s článkom 20 ods. 5 nariadenia o elektrine.
- (372) Opatrenie je v súlade s článkom 20 nariadenia o elektrine.

Súlad s článkom 21 nariadenia o elektrine

- (373) Podľa článku 21 ods. 1 nariadenia o elektrine môžu členské štáty v záujme odstránenia zostávajúcich problémov primeranosti zdrojov zaviesť kapacitný mechanizmus len v krajnom prípade, a to najmä za podmienok uvedených v článku 21 ods. 2 až 8.
- (374) V súlade s článkom 21 ods. 2 nariadenia o elektrine vykonalo Belgicko v období od októbra do decembra 2019 štúdiu o vplyvoch svojho mechanizmu na susedné členské štáty prostredníctvom konzultácií so susednými členskými štátmi.
- (375) Podľa článku 20 ods. 3 nariadenia o elektrine členské štáty posúdia, či sa problémy primeranosti zdrojov môžu riešiť kapacitným mechanizmom vo forme strategickej rezervy.
- (376) Ako sa uvádza v odôvodnení 60, Belgicko má v súčasnosti strategickú rezervu, ktorá bude dostupná do 31. marca 2022. Cieľom strategickej rezervy je uspokojiť dopyt v čase špičkového odberu počas zimných období, keď to trh nedokáže, a to uchovaním určitej existujúcej výrobnéj kapacity a kapacity riadenia odberu mimo trhu ako záložnej kapacity, ktorá sa aktivuje len po vyčerpaní vyrovnávacích zdrojov.
- (377) Ako sa vysvetľuje v záverečnej správe zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov ⁽¹⁰²⁾, ak sa zistia dlhodobé problémy s primeranosťou, pravdepodobne najvhodnejším kapacitným mechanizmom na riešenie tohto problému je celotrhový systém založený na objeme. Ako sa ďalej vysvetľuje v tej istej správe, strategická rezerva by nevyriešila problém s investíciami zistený v prípade nových elektrární. V porovnaní s ňou môžu byť celotrhové kapacitné mechanizmy účinnejšie pri stimulovaní investícií na riešenie dlhodobějších problémov s primeranosťou.
- (378) Keďže v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa identifikovala štrukturálna potreba novej kapacity (pozri odôvodnenia 49 a 50), Komisia sa domnieva, že kapacitný mechanizmus vo forme strategickej rezervy by nedokázal riešiť problém primeranosti zdrojov zistený v Belgicku od roku 2025.

⁽¹⁰¹⁾ Stanovisko Komisie C(2020) 2654 final: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_en.

⁽¹⁰²⁾ Záverečná správa zo sektorového zisťovania týkajúceho sa kapacitných mechanizmov, SWD(2016) 385 final.

- (379) Podľa článku 20 ods. 3 nariadenia o elektrine členské štáty nezavedú kapacitné mechanizmy skôr, ako Komisia vydá stanovisko uvedené v článku 20 ods. 5 k plánu vykonávania uvedenému v článku 20 ods. 3.
- (380) Ako sa uvádza v odôvodnení 371, Komisia 30. apríla 2020 prijala stanovisko k plánu vykonávania Belgicka. Belgicko začalo s prípravnými úkonmi na prvú aukciu Y-4, no kapacitný mechanizmus zatiaľ nezaviedlo.
- (381) V súlade s článkom 21 ods. 7 nariadenia o elektrine, v ktorom sa vyžaduje ustanoviť účinné postupné ukončenie kapacitného mechanizmu, ak sa v priebehu troch za sebou nasledujúcich rokov neuzatvorí žiadne nové zmluvy, Belgicko zaviedlo doložku, v ktorej sa uvádza, že v rámci kapacitného mechanizmu sa nebudú organizovať žiadne nové aukcie, ak sa v priebehu troch za sebou nasledujúcich rokov neuzatvorí žiadna nová dohoda o kapacite v súlade s článkom 7j ods. 11 zákona o elektrine (pozri odôvodnenie 218).
- (382) Ako sa uvádza v odôvodnení 217, Belgicko žiada o schválenie štátnej pomoci na obdobie 10 rokov, t. j. na maximálne obdobie stanovené v článku 21 ods. 8 nariadenia o elektrine.
- (383) Belgicko sa napokon zaviazalo uplatňovať plán vykonávania uvedený v článku 20 ods. 3 nariadenia o elektrine po zavedení kapacitného mechanizmu, ako sa vyžaduje v článku 21 ods. 8 nariadenia.
- (384) Komisia dospela k záveru, že opatrenie je v súlade s článkom 21 nariadenia o elektrine.

Súlad s článkom 22 nariadenia o elektrine

- (385) V článku 22 ods. 1 nariadenia o elektrine sa vymedzujú špecifické prvky koncepcie, ktoré musia spĺňať všetky kapacitné mechanizmy. Podľa uvedeného článku kapacitný mechanizmus: i) musí byť dočasný; ii) nesmie zbytočne deformovať trh a obmedzovať medzioblastný obchod; iii) nesmie ísť nad rámec toho, čo je potrebné na riešenie problémov primeranosti; iv) musí vyberať poskytovateľov kapacity transparentným, nediskriminačným a súťažným spôsobom; v) musí poskytovať stimuly pre poskytovateľov kapacity, aby boli k dispozícii v čase očakávaného preťaženia sústavy; vi) musí zabezpečovať, aby sa odmena stanovovala súťažným spôsobom; vii) musí stanovovať technické podmienky účasti poskytovateľov kapacity pred procesom výberu; viii) musí byť otvorený účasti všetkých zdrojov, ktoré sú schopné poskytnúť požadovaný technický výkon, vrátane uskladňovania a riadenia odberu a ix) musí uplatňovať primerané sankcie voči poskytovateľom kapacity, ktoré nie sú k dispozícii v časoch preťaženia sústavy.
- (386) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či je opatrenie v súlade s článkom 22 ods. 1 písm. c) nariadenia o elektrine, v ktorom sa stanovuje, že kapacitný mechanizmus by nemal ísť nad rámec toho, čo je potrebné na riešenie problémov primeranosti.
- (387) Notifikovaný kapacitný mechanizmus je dočasný, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 385.
- (388) Kapacitný mechanizmus je koncipovaný tak, aby sa obmedzil vplyv na to, čo je nevyhnutné v záujme dosiahnutia politických cieľov a aby sa zabránilo neprimeranému narušeniu trhu s elektrinou. Kapacitný mechanizmus je otvorený všetkým existujúcim a novým výrobcam, prevádzkovateľom riadenia odberu a uskladňovania. Kapacitný mechanizmus je takisto otvorený cezhraničnej kapacite. Okrem toho koncepcia kapacitného mechanizmu zahŕňa niekoľko opatrení, ktoré sú osobitne prijaté s cieľom zabrániť zneužívaniu trhovej sily, napr. spoľahlivostné opcie, cenové stropy a súťažný aukčný proces (pozri oddiely 2.5 a 2.7). Okrem toho sa očakáva, že otvorenosť voči novej kapacite a dostupnosť dlhodobých zmlúv zabezpečia, aby sa neprimerane neposilnilo existujúce dominantné postavenie (pozri odôvodnenia 66 a 117).
- (389) Pokiaľ ide o podmienku, že kapacitný mechanizmus by nemal ísť nad rámec toho, čo je potrebné na riešenie problémov primeranosti, parametre určujúce objem kapacity, ktorý sa má obstaráť v kapacitnom mechanizme, schválilo Belgicko na základe návrhu regulačného orgánu v súlade s článkom 25 ods. 4 nariadenia o elektrine (pozri odôvodnenia 88 a 290).

- (390) Ako sa uvádza v odôvodnení 92, proces finalizácie objemu kapacity, ktorý má byť predmetom obstarávania, musí rešpektovať príslušné časti nariadenia o elektrine. Na určenie objemu, ktorý sa má obstaráť v prvej aukcii Y-4 na obdobie dodávok 2025 – 2026, Belgicko použilo scenár strednodobej predpovede primeranosti z roku 2019 aktualizovaný podľa nových informácií zo štúdie Päťstranného energetického fóra z roku 2020. Belgicko objasnilo, že v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa v scenári „EU-BASE“ použili rovnaké citlivostné analýzy týkajúce sa nedostupnosti francúzskej jadrovej kapacity (odôvodnenie 102).
- (391) Okrem toho, ako sa uvádza v odôvodnení 103, belgické orgány vyčlenili značný objem na aukciu Y-1, čím zabezpečili, že nová kalibrácia krivky odberu sa uskutoční bližšie k roku dodania, a zabráni tomu, aby sa v prvej aukcii Y-4 dražilo príliš veľa kapacity. Toto veľké vyhradenie objemu na aukciu Y-1 umožňuje belgickým orgánom riešiť mierne odchýlky v nadväznosti na nové vstupné údaje a metodické zlepšenia.
- (392) Komisia poznamenáva, že v aukcii Y-4 v roku 2021 sa zmluvne zabezpečí len približne 54 % priemerného špičkového odberu v čase nedostatočnej ponuky (pozri odôvodnenie 104).
- (393) Komisia takisto poznamenáva, že štandard spoľahlivosti určuje, koľko kapacity je predmetom aukcie na trhu s kapacitou, a že nový štandard spoľahlivosti vypočítaný podľa metodiky na výpočet štandardu spoľahlivosti sa neodchýľuje od starého štandardu spoľahlivosti (odôvodnenie 22).
- (394) Ako sa uvádza v odôvodneniach 28 a 105, Belgicko sa zaviazalo, že v prípade potreby stanoví nový štandard spoľahlivosti pred septembrom 2022 s cieľom použiť nový štandard spoľahlivosti na určenie objemu, ktorý sa má obstaráť, najneskôr na aukciu v roku 2023. Belgicko sa takisto zaviazalo krížovo skontrolovať a v prípade potreby upraviť objemy, ktoré sa majú obstaráť na aukcii T-4 v roku 2023 a aukcii T-1 v roku 2026, na základe výsledkov vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov na rok 2023. Komisia vyzýva belgické orgány, aby sa pri aktualizácii štandardu spoľahlivosti a vnútroštátneho posúdenia primeranosti zdrojov poradili s agentúrou ACER s cieľom lepšie pochopiť súvisiace rozhodnutia agentúry ACER uvedené v odôvodneniach 18 a 40.
- (395) Vzhľadom na uvedené skutočnosti, najmä ďalšie pripomienky predložené Belgickom počas formálneho vyšetrovacieho konania, sa Komisia domnieva, že kapacitný mechanizmus nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na riešenie problémov primeranosti.
- (396) Na základe pravidiel o fungovaní belgického kapacitného mechanizmu sa kapacita bude obstarávať transparentným, nediskriminačným a súťažným spôsobom.
- (397) Kapacitný mechanizmus poskytuje stimuly pre poskytovateľov kapacity, aby boli k dispozícii v čase očakávaného preťaženia sústavy (pozri odôvodnenia 182 až 186).
- (398) Okrem toho sa odmena stanovuje súťažným ponukovým konaním a aukčný proces opísaný v oddiele 2.5 je nediskriminačný a otvorený všetkým druhom kapacít.
- (399) Belgicko stanovilo technické podmienky účasti poskytovateľov kapacity pred procesom výberu. Tieto podmienky sú stanovené v pravidlách fungovania belgického kapacitného mechanizmu (pozri odôvodnenie 12).
- (400) Kapacitný mechanizmus bude otvorený všetkým kapacitám, ktoré môžu prispieť k primeranosti zdrojov. Bude technologicky neutrálny a predovšetkým bude otvorený existujúcej aj novej kapacite, uskladňovaniu a riadeniu odberu. Kapacitný mechanizmus bude otvorený aj cezhraničnej kapacite.
- (401) Napokon, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 182, v rámci kapacitného mechanizmu sa ráta so sankciami za nedostupnosť v čase preťaženia sústavy.
- (402) Komisia preto dospela k záveru, že požiadavky stanovené v článku 22 ods. 1 nariadenia o elektrine sú splnené.
- (403) Podľa článku 22 ods. 3 nariadenia o elektrine kapacitné mechanizmy okrem toho: i) musia byť koncipované tak, aby sa zabezpečilo, že cena zaplatená za dostupnosť sa automaticky približuje nule, keď sa očakáva, že úroveň dodávanej kapacity bude postačujúca na uspokojenie úrovne požadovanej kapacity; ii) musia odmeňovať zúčastnené zdroje iba za ich dostupnosť a iii) musia zabezpečovať prenosnosť povinností týkajúcich sa kapacity medzi oprávnenými poskytovateľmi kapacity.

- (404) Notifikované opatrenie je celotrhový technologicky neutrálny kapacitný mechanizmus, v rámci ktorého všetci oprávnení poskytovatelia kapacity súťažia v jednej aukcii kapacity s cieľom zistiť najnižšiu udržateľnú cenu, za ktorú možno potrebnú kapacitu dodávať. Súťažná povaha aukcie by mala viesť ceny k nule, ak je ponuka dostatočná na uspokojenie dopytu.
- (405) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 8, kapacitný poplatok vyplácaný poskytovateľom kapacity so spoľahlivostnou opciou pozostáva z fixnej platby za udržiavanie dostupnosti zmluvnej kapacity na akékoľvek obdobie nedostatočnej ponuky. Poplatok teda predstavuje odmenu za dostupnosť kapacity a nezahŕňa odmenu za množstvo elektriny, ktoré poskytovatelia kapacity ponúknu na trhu.
- (406) Ako sa uvádza v odôvodnení 187, Belgicko zavedie sekundárny trh s cieľom poskytnúť poskytovateľom kapacity mechanizmus na zlepšenie ich riadenia rizík v rámci kapacitného mechanizmu. V prípade transakcií na sekundárnom trhu sa zabezpečí úplný prenos záväzkov.
- (407) Komisia preto dospela k záveru, že požiadavky stanovené v článku 22 ods. 2 nariadenia o elektrine sú splnené.
- (408) Napokon sa v článku 22 ods. 4 nariadenia o elektrine stanovujú požiadavky týkajúce sa emisných limitov CO₂.
- (409) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 107, požiadavky na predbežné schválenie zahŕňajú emisný limit: na aukcii kapacity sa nemôžu zúčastniť poskytovatelia kapacity, ktorí prekračujú tieto emisné limity:
- a) na kapacity, ktoré začali výrobu 4. júla 2019 alebo neskôr, sa vzťahuje emisný limit 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny;
 - b) na kapacity, ktoré začali výrobu pred 4. júlom 2019, sa vzťahuje emisný limit 550 g CO₂ z fosílnych palív na kWh elektriny a limit 350 kg CO₂ z fosílnych palív v priemere za rok na nainštalovaný kW.
- (410) Komisia dospela k záveru, že opatrenie je v súlade s článkom 22 nariadenia o elektrine.

Súlad s článkom 24 nariadenia o elektrine

- (411) Podľa článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine musí mať posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni regionálny rozsah a musí vychádzať z metodiky uvedenej v článku 23 ods. 3 nariadenia, a to najmä článku 23 ods. 5 písm. b) až m).
- (412) V tejto súvislosti Komisia poznamenáva, že najnovšia štúdia primeranosti zdrojov v prípade Belgicka, t. j. štúdia primeranosti a flexibility z roku 2021, má regionálny rozsah a vychádza z metodiky uvedenej v článku 23 ods. 3.
- (413) Podľa článku 12 ods. 1 rozhodnutia ACER sa metodika posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni v plnej miere vykoná do konca roka 2023. V rozhodnutí ACER sa preto stanovuje postupné vykonávanie metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni na základe plánu, v ktorom sa opisuje fáza vykonávania stanovená v článku 11 ods. 8 rozhodnutia ACER.
- (414) Hoci metodika posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni bola schválená krátko pred tým, ako Belgicko vykonalo štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021, boli do nej zapracované rôzne prvky metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni uvedené v odôvodnení 42.
- (415) Komisia však poznamenáva, že v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa modeluje automatické zvyšovanie maximálnej zúčtovacej ceny len od roku 2025. Ako ale preukázalo Belgicko, aj keby sa automatické zvyšovanie maximálnej zúčtovacej ceny začalo od roku 2022, výsledky posúdenia ekonomickej životaschopnosti na rok 2025 by sa nezmenili. Belgicko sa okrem toho zaviazalo zabezpečiť, aby nová štúdia primeranosti, ktorá sa má uverejniť do júna 2023, plne zohľadňovala metodiku dynamického zvyšovania cien od začiatku simulačného obdobia (pozri odôvodnenie 48).

- (416) Štúdia primeranosti a flexibility z roku 2021 vychádza z vhodných hlavných referenčných scenárov v súlade s článkom 24 ods. 1 nariadenia o elektrine (pozri odôvodnenie 45).
- (417) Podľa článku 24 ods. 1 písm. a) nariadenia o elektrine môžu členské štáty do svojho posúdenia primeranosti zahrnúť citlivostné analýzy, ktoré súvisia s osobitosťami dopytu po elektrine a jej ponuky na vnútroštátnej úrovni.
- (418) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o súlade kapacitného mechanizmu s článkom 24 ods. 1 nariadenia o elektrine, keďže v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2019 sa použil scenár EU-HiLo, ktorý vychádza z predpokladov týkajúcich sa dodávok elektriny zo zahraničia, t. j. dodatočnej nedostupnosti francúzskych jadrových elektrární.
- (419) Viacero zainteresovaných strán kritizovalo výklad článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine, ktorý podala Komisia, pričom uviedli, že je príliš reštriktívny. Podľa zainteresovaných strán metodika posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni potvrdzuje, že vnútroštátne posúdenia primeranosti zdrojov musia mať regionálny rozsah a môžu zahŕňať dodatočné citlivostné analýzy. Nešpecifikuje sa v nej ani neobmedzuje povaha týchto dodatočných citlivostných analýz. Ako sa uvádza v článku 3 ods. 6 uvedenej metodiky, tieto citlivostné analýzy sa môžu vzťahovať na širokú škálu zmien predpokladov v celom posudzovanom geografickom rozsahu vrátane rôznych predpokladov týkajúcich sa vstupných údajov, ako je inštalovaný výkon (pozri odôvodnenia 256 až 258).
- (420) Belgicko tvrdilo, že jeho vysoká miera prepojenia a závislosť od dovozu predstavujú špecifickosť vnútroštátnych dodávok elektriny (pozri odôvodnenia 286 a 318).
- (421) Komisia poznamenáva, že štúdia primeranosti a flexibility z roku 2021 zahŕňa citlivostné analýzy týkajúce sa nedostupnosti francúzskej jadrovej kapacity, ktoré sú v súlade s údajmi, ktoré použil francúzsky PPS vo francúzskom posúdení primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni (pozri odôvodnenia 287 až 289).
- (422) Komisia poznamenáva, že v článku 24 ods. 1 nariadenia o elektrine a v metodike posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa vyžaduje, aby vnútroštátne posúdenia primeranosti zdrojov mali regionálny rozsah, a že článok 3 ods. 6 metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni umožňuje doplniť hlavné referenčné scenáre dodatočnými scenármi a/alebo citlivostnými analýzami. Okrem toho sa v bode 224 písm. a) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky vyžaduje, aby členský štát poskytol posúdenie vplyvu variabilnej výroby, a to aj výroby zo susedných systémov.
- (423) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Komisia domnieva, že článok 24 ods. 1 písm. a) nariadenia o elektrine nebráni tomu, aby sa vo vnútroštátnom posúdení primeranosti zdrojov používali dodatočné citlivostné analýzy súvisiace s dodávkami elektriny zo zahraničia.
- (424) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 365, požadované porovnanie medzi vnútroštátnym posúdením primeranosti zdrojov a posúdením primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa článku 24 ods. 3 sa nemohlo vykonať, keďže ENTSO pre elektrinu nepredložila posúdenie primeranosti zdrojov na európskej úrovni.
- (425) Komisia dospela k záveru, že opatrenie je v súlade s článkom 24 nariadenia o elektrine.

Súlada s článkom 25 nariadenia o elektrine

- (426) Podľa článku 25 ods. 1 nariadenia o elektrine musia mať členské štáty pri uplatňovaní kapacitných mechanizmov zavedený štandard spoľahlivosti.
- (427) Ako sa uvádza v odôvodnení 22, Belgicko má zavedený štandard spoľahlivosti, ktorý je stanovený na úrovni očakávaného výpadku zataženia 3 hodiny.
- (428) V článku 25 ods. 2 nariadenia o elektrine sa stanovuje, že štandard spoľahlivosti stanovuje členský štát alebo príslušný orgán určený členským štátom na základe návrhu regulačného orgánu. Štandard spoľahlivosti sa zakladá na metodike stanovenej v článku 23 ods. 6.
- (429) Štandard spoľahlivosti bol stanovený kráľovským dekrétom o stanovení štandardu spoľahlivosti a schválení hodnôt nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup na základe návrhu regulačného orgánu (pozri odôvodnenie 20). Stanovený štandard spoľahlivosti sa mierne líši od štandardu navrhovaného regulačným orgánom z dôvodov vysvetlených v odôvodnení 21. To však nie je v rozpore s článkom 25 nariadenia o elektrine.

- (430) Belgicko vypočítalo štandard spoľahlivosti na základe metodiky stanovenej v článku 23 ods. 6.
- (431) Podľa článku 25 ods. 3 nariadenia o elektrine sa štandard spoľahlivosti vypočítava aspoň pomocou hodnoty nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup v určitom časovom rámci a má byť vyjadrený ako „očakávaná nedodaná energia“ a „očakávaný výpadok zaťaženia“.
- (432) Hodnota nedodanej elektriny je podľa článku 2 bodu 9 nariadenia o elektrine odhad maximálnej ceny elektriny, ktorú sú odberatelia ochotní zaplatiť, aby sa vyhli odstávke, vyjadrený v EUR/MWh.
- (433) Ako sa uvádza v odôvodnení 25, CREG vykonal zisťovanie o ochote platiť, no vzhľadom na obmedzenia zisťovania sa jeho výsledky na určenie jediného odhadu hodnoty nedodanej elektriny mohli použiť len v obmedzenej miere. Belgicko sa zaviazalo aktualizovať hodnotu nedodanej elektriny na základe nového zisťovania o ochote platiť a v prípade potreby stanoviť nový štandard spoľahlivosti pred septembrom 2022 (pozri odôvodnenie 28).
- (434) Komisia preto dospela k záveru, že štandard spoľahlivosti bol stanovený na základe odhadu hodnoty nedodanej elektriny a očakávaných nákladov na nový vstup (pozri odôvodnenia 23 a 24) v súlade s článkom 25 ods. 3 nariadenia o elektrine.
- (435) Podľa článku 25 ods. 4 nariadenia o elektrine, ak sa kapacitné mechanizmy uplatňujú, parametre určujúce objem kapacity obstaranej v rámci kapacitných mechanizmov schvaľuje členský štát alebo iný príslušný orgán určený členským štátom na základe návrhu regulačného orgánu.
- (436) Ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 86 a 290, CREG navrhol metodiku určenia parametrov na stanovenie objemu nákupov v kapacitnom mechanizme.
- (437) Komisia dospela k záveru, že opatrenie je v súlade s článkom 25 nariadenia o elektrine.

Súlad s článkom 26 nariadenia o elektrine

- (438) Podľa článku 26 ods. 1 nariadenia o elektrine kapacitné mechanizmy okrem strategických rezerv a, ak je to technicky uskutočniteľné, strategické rezervy, musia byť otvorené priamej cezhraničnej účasti poskytovateľov kapacity z iných členských štátov za podmienok stanovených v uvedenom článku.
- (439) V článku 26 ods. 2 nariadenia o elektrine sa však členským štátom umožňuje požadovať, aby sa zahraničná kapacita nachádzala v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústav s členským štátom uplatňujúcim kapacitný mechanizmus.
- (440) Belgicko umožní zahraničnej kapacite nachádzajúcej sa v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústav s Belgickom, zúčastniť sa na kapacitnom mechanizme od prvého roku dodania, t. j. od roku 2025. Podľa Belgicka boli metodiky, spoločné pravidlá a podmienky uvedené v článku 26 ods. 11 nariadenia o elektrine prijaté až v decembri 2020 a mal by sa poskytnúť primeraný čas na ich vykonanie a potrebné prípravy na cezhraničnú účasť. Keďže PPS ešte neboli schopní uzavrieť potrebné dohody, nebolo možné zorganizovať cezhraničnú účasť na účely prvej aukcie Y-4. Podľa belgických orgánov bol však rezervovaný objem na aukciu Y-1, čím sa zabezpečilo, že cezhraničná kapacita sa môže naďalej zúčastňovať a prispievať od prvého roku dodania (pozri odôvodnenie 189).
- (441) V rozhodnutí o začatí konania Komisia požadovala objasniť využitie príjmov z preťaženia kapacity a rozdelenie týchto príjmov medzi PPS.
- (442) Belgicko objasnilo, že príjmy z preťaženia sa budú používať a deliť podľa pravidiel stanovených v nariadení o elektrine, konkrétne v článku 26 ods. 9.
- (443) Belgicko okrem toho potvrdilo, že bude dodržiavať rozhodnutie ACER č. 36/2020, v ktorom sa stanovujú technické špecifikácie cezhraničnej účasti na kapacitných mechanizmoch vrátane metodiky rozdelenia príjmov vyplývajúcich z pridelovania vstupnej kapacity.

(444) Opatrenie je preto v súlade s článkom 26 nariadenia o elektrine.

5.3.3.3. Záver o súlade s inými ustanoveniami práva Únie

(445) Opatrenie je v súlade s článkami 30 a 110 zmluvy a s nariadením o elektrine.

(446) Notifikované opatrenie preto nie je v rozpore s príslušným právom Únie.

5.3.4. *Pomoc je koncipovaná tak, aby sa obmedzili jej účinky na hospodársku súťaž a obchod*

5.3.4.1. Potreba zásahu štátu

(447) Podľa pododdielu 3.2.2 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky musí členský štát preukázať, že je potrebný zásah štátu, a najmä to, že pomoc je potrebná na nápravu zlyhania trhu, ktoré by inak zostalo nevyriešené.

(448) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či belgické orgány identifikovali problém s primeranosťou zdrojov dostatočne presne a či vykonali jeho riadnu analýzu a kvantifikáciu, a to najmä so zreteľom na body 221 a 222 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Tieto pochybnosti podporilo viacero zainteresovaných strán, ktoré spochybnili aj nevyhnutnosť a/alebo rozsah plánovaného kapacitného mechanizmu (pozri odôvodnenia 227 až 234).

(449) Podľa štúdie primeranosti a flexibility z roku 2021 bude Belgicko od roku 2025 po dokončení postupného ukončenia využívania jadrovej energie čeliť problému s primeranosťou a bude čeliť štrukturálnej potrebe novej kapacity. Táto potreba predstavuje 2 GW v roku 2025 v hlavnom scenári „EU-BASE“ a postupne sa zvýši na 3,9 GW do roku 2032 (pozri odôvodnenie 49). Štúdia primeranosti a flexibility z roku 2021 bola uverejnená v júni 2021 a vychádza z metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni (pozri bod 221 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky).

(450) Keďže agentúra ACER už schválila metodiku posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni (pozri odôvodnenie 40), pochybnosti Komisie o dôraze na scenár EU-HiLo v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2019 alebo o neexistencii primeraného kontrafaktuálneho scenára na odhad rozsahu problému s primeranosťou zdrojov v strednodobej predpovedi primeranosti z roku 2019 pre Belgicko už nie sú relevantné, keďže metodické rozdiely sa teraz zjednotili v jednotnej spoločnej, spoľahlivejšej metodike, ktorá potvrdzuje existenciu problému primeranosti.

(451) Kým dve zainteresované strany tvrdili, že v predchádzajúcich belgických štúdiách primeranosti zdrojov sa nezohľadnila očakávaná funkcia nedostatku (odôvodnenie 230), v tom čase takáto požiadavka neexistovala. Podľa stanoviska Komisie k plánu vykonávania Belgicka sa však Belgicko vyzýva, aby zvažilo príslušnú zmenu svojho systému tvorby cien pri nedostatočnej ponuke, a to najneskôr do 1. januára 2022. Komisia v tejto súvislosti berie na vedomie aktuálnu prácu, ktorú vykonáva regulačný orgán a PPS v súvislosti so zavedením funkcie tvorby cien na základe nedostatku na účely regulácie v Belgicku.

(452) Belgicko má v súčasnosti úroveň prepojenosti elektrických sietí približne 24 %, pričom sa očakáva, že do roku 2030 sa zvýši na 33 %. Ako sa uvádza v odôvodnení 323, Belgicko takisto uľahčilo rozvoj tzv. energeticky obmedzených technológií, napr. prostredníctvom možnosti zúčastňovať sa na trhoch s podpornými službami alebo pomocou mechanizmu na prenos energie. To viedlo k vysokému podielu riadenia odberu.

(453) Okrem toho, ako sa uvádza v oddiele 2.3.4, belgické orgány sa zaviazali k niekoľkým trhovým reformám, najmä s cieľom posilniť vyrovnávacie trhy (pozri odôvodnenie 62), uľahčiť riadenie odberu (pozri odôvodnenie 64) a zvýšiť kapacitu spojovacích vedení (pozri odôvodnenie 65).

(454) Napriek týmto reformám sa v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 identifikovali riziká týkajúce sa primeranosti zdrojov v Belgicku s odvolaním sa na štandard spoľahlivosti opísaný v odôvodnení 22. V štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 sa uvádza, že na trhu výlučne s energiou do roku 2025 bude životaschopný len veľmi malý podiel novej kapacity.

(455) Komisia sa preto domnieva, že Belgicko preukázalo, prečo trh zatiaľ nedokáže zabezpečiť primeranú kapacitu v prípade absencie zásahu, a to v súlade s bodom 223 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

- (456) V bode 224 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa vyžaduje, aby Komisia zohľadnila rôzne posúdenia, ktoré má poskytnúť členský štát a ktoré sa týkajú vplyvu variabilnej výroby, zapojenia strany dopytu, prepojenia a akéhokoľvek iného prvku, ktorý spôsobuje alebo zhoršuje problém primeranosti výroby.
- (457) Štúdia primeranosti a flexibility z roku 2021 zahŕňa celý prebiehajúci a plánovaný vývoj na trhu a najnovšie plánované politické ciele, ako sú začlenené alebo uvedené v pláne vykonávania, pokiaľ ide o všetky štyri prvky uvedené v bode 224 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.
- (458) Ako sa vysvetľuje v odôvodnení 454, napriek týmto reformám sa v štúdiu primeranosti a flexibility z roku 2021 identifikovali riziká týkajúce sa primeranosti zdrojov v Belgicku v porovnaní s tým, čo by bolo potrebné na dosiahnutie cieľa očakávaného výpadku zaťaženia na úrovni 3 hodín.
- (459) Komisia sa domnieva, že notifikované opatrenie je potrebné v súlade s oddielom 3.9.2 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

5.3.5. *Vhodnosť opatrenia*

- (460) Vo všeobecnosti platí, že opatrenie štátnej pomoci je vhodné, ak je koncipované tak, aby náležite riešilo identifikované zlyhania trhu. V usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa ďalej v bodoch 225 a 226 uvádza, že v kontexte pomoci na primeranosť výroby to znamená, že pomoc by mala slúžiť na odmenu len za službu samotnej dostupnosti poskytovaných výrobcov a že opatrenie by malo byť otvorené a mali by sa ním zabezpečovať vhodné stimuly pre existujúcich aj budúcich výrobcov a prevádzkovateľov používajúcich nahraditeľné technológie, akými sú napr. riešenia týkajúce sa riadenia odberu alebo uskladňovania.
- (461) V tomto oddiele sa najprv analyzuje, či je spomedzi rôznych možností riešenia zisteného problému primeranosti najvhodnejší celotrhový kapacitný mechanizmus (oddiel 5.3.5.1 tohto rozhodnutia). Následne sa analyzuje, či je osobitná koncepcia kapacitného mechanizmu v súlade s uvedenými osobitnými požiadavkami v usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky (oddiel 5.3.5.2 tohto rozhodnutia).

5.3.5.1. *Vhodnosť kapacitného mechanizmu ako nástroja*

- (462) Ako sa uvádza v odôvodnení 235, niektoré zainteresované strany uviedli, že strategická rezerva by mohla riešiť zistený problém primeranosti lepšie ako celotrhový kapacitný mechanizmus. Belgicko naopak konštatovalo, že strategickou rezervou by sa nevyriešili základné zlyhania trhu (pozri odôvodnenia 278 a 279).
- (463) Ako sa uvádza v odôvodnení 60, Belgicko má v súčasnosti strategickú rezervu, ktorá bude dostupná do 31. marca 2022. Cieľom strategickú rezervu je uspokojiť dopyt v čase špičkového odberu počas zimných období, keď to trh nedokáže, a to uchovaním určitej existujúcej výrobnéj kapacity a kapacity riadenia odberu mimo trhu ako záložnej kapacity, ktorá sa aktivuje len po vyčerpaní vyrovnávacích zdrojov.
- (464) Ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 377 a 378, celotrhový kapacitný mechanizmus, ktorý by zahŕňal trh s kapacitou dopĺňajúci trh s energiou, sa zdá najúčinnším riešením na zaistenie bezpečnosti dodávok v Belgicku v kontexte štrukturálnych zmien, ako je postupné ukončenie výroby elektriny pomocou jadrovej energie.

5.3.5.2. *Vhodnosť osobitnej koncepcie kapacitného mechanizmu*

Odmena len za službu samotnej dostupnosti kapacity

- (465) Podľa bodu 225 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky by opatrenie malo slúžiť na odmenu len za službu samotnej dostupnosti.
- (466) V rozhodnutí o začatí konania Komisia dospela k predbežnému stanovisku, že opatrením sa odmeňuje služba samotnej dostupnosti kapacity. Belgicko ani žiadna zainteresovaná strana nespochybnili stanovisko Komisie.
- (467) Kapacitný mechanizmus slúži na odmenu za dostupnosť kapacity a nezahŕňa odmenu za množstvo elektriny, ktoré poskytovatelia kapacity ponúknu na trhu.
- (468) Opatrenie je preto v súlade s bodom 225 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

Otvorenosť opatrenia všetkým relevantným poskytovateľom kapacity

- (469) V bode 226 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa stanovuje, že kapacitné mechanizmy by mali i) byť otvorené pre rôzne technológie; ii) zohľadňovať, do akej miery môže prepojovacia kapacita prispieť k náprave zisteného problému primeranosti výroby; a iii) zabezpečovať vhodné stimuly pre novú aj existujúcu kapacitu.
- (470) Ako sa uvádza v odôvodnení 66, opatrenie by podľa plánu malo byť otvorené všetkým kapacitám, ktoré môžu prispieť k primeranosti zdrojov, byť technologicky neutrálne a najmä otvorené existujúcej aj novej kapacite, uskladňovaniu a riadeniu odberu. Bude povolená agregácia kapacity, a to aj z rôznych technológií. Všetky technológie sa takisto môžu zúčastniť na všetkých aukciách (Y-4 aj Y-1) počas obdobia dodávok.
- (471) Belgicko prijalo niekoľko opatrení na zabezpečenie toho, aby sa na aukciách mohli zúčastniť všetky technológie. Komisia berie na vedomie najmä rozhodnutie vyhradiť časť objemu, ktorý sa má obstaráť na aukcii Y-1, s cieľom podporiť účasť poskytovateľov riadenia odberu. Okrem toho sa na aukcii Y-4 počíta s osobitnou kategóriou „nepotvrdennej kapacity“ (otvorená všetkým technológiám bez vyžadovania denných programov a individuálnej účasti vzhľadom na ich systémový význam), aby sa podporila aj účasť kapacít, ktoré môžu mať väčšie ťažkosti pri poskytovaní štandardnej požadovanej úrovne vyspelosti už so štvorročným predstihom (Y-4) (pozri odôvodnenie 83 a 98).
- (472) Pokiaľ ide o OZE, existujúci alebo noví poskytovatelia kapacity OZE sú oprávnení zúčastňovať sa na kapacitnom mechanizme okrem prípadov, keď prijímajú prevádzkovú pomoc prostredníctvom osobitných schém štátnej pomoci (pozri odôvodnenie 205).
- (473) V nadväznosti na rozhodnutie o začatí konania jedna zainteresovaná strana tvrdila, že držitelia kapacity oprávnení na účasť (ako napríklad KVET s kapacitou vyššou ako 1 MW) sú vylúčení z účasti, ak počas daného obdobia čerpajú prevádzkovú pomoc prostredníctvom zelených certifikátov (GSC) a/alebo certifikátov KVET (CHP) (pozri odôvodnenie 237).
- (474) Komisia sa domnieva, že certifikáty KVET boli navrhnuté tak, aby pokryli potrebné náklady prevádzkovateľov KVET a stimulovali ich ďalšiu prevádzku. S cieľom zabrániť kumulácii pomoci a výslednej nadmernej kompenzácií by výrobcovia nemali byť príjemcami iných podporných opatrení, napr. systémov podpory OZE alebo KVET, ktoré už dostatočne pokrývajú prevádzkové náklady týchto príjemcov, ako je opísané v odôvodnení 205.
- (475) Ako sa uvádza v odôvodnení 205, ak títo prevádzkovatelia prestanú čerpať prevádzkovú pomoc na OZE/KVET, nadobudnú tak nárok na účasť na kapacitnom mechanizme.
- (476) Pravidlá opísané v odôvodnení 205 nevedú k vylúčeniu poskytovateľov kapacity, ktorí takúto pomoc nedostávajú.
- (477) Pokiaľ ide o cezhraničnú účasť, účasť cezhraničnej kapacity nachádzajúcej sa v členskom štáte, ktorý má priame prepojenie sústav s Belgickom, bude povolená od prvého obdobia dodávok (pozri odôvodnenie 189).
- (478) Okrem toho sa umožňuje účasť nových kapacít alebo existujúcich kapacít, ktoré si vyžadujú značné kapitálové výdavky, aby zostali k dispozícii, a to ponúknutím viacročných zmlúv pod podmienkou, že sa preukáže, že na navrhnutie a výstavbu týchto nových zariadení alebo renováciu existujúcich zariadení je potrebná vopred stanovená úroveň investičných nákladov (pozri odôvodnenie 138).
- (479) Investičné limity vychádzajú zo súboru oprávnených investičných nákladov, ako sa uvádza v odôvodnení 137. V rámci limitov sa zohľadňuje menovitý inštalovaný výkon (t. j. maximálna možná kapacita pri prevádzke zariadenia), nie znížený inštalovaný výkon (t. j. vopred stanovená miera dostupnosti zariadení a ich podiel na dosahovaní cieľa primeranosti zdrojov).
- (480) V tejto súvislosti Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti o použití menovitého inštalovaného výkonu na výpočet investičných limitov. Podľa Komisie je pravdepodobné, že takýto prvok koncepcie bude diskriminovať technológie s vysokými faktormi znížovania kapacity, najmä nestále solárne a veterné obnoviteľné zdroje energie. Znížený inštalovaný výkon je parameter, ktorý odráža skutočný prínos technológie k celkovej kapacite a všetkým technológiám by umožnil rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o ich možnosť získať prístup k viacročným zmlúvam.

- (481) Bez ohľadu na počiatočné pochybnosti, vzhľadom na súčasnú situáciu na belgickom trhu s elektrinou a na to, že zainteresované strany nepredložili k tomuto bodu pripomienky, Komisia v tomto štádiu nemá žiadny dôkaz, na základe ktorého by mohla dospieť k záveru, že koncepcia mechanizmu bude v tomto konkrétnom prípade v praxi viesť k diskriminácii určitých technológií. Belgicko sa okrem toho zaviazalo, že bude preskúmať pravidlá fungovania kapacitného mechanizmu, aby sa zabezpečilo, že nebudú vzhľadom na vývoj na trhu viesť k novej diskriminácii technológií.
- (482) Ako sa uvádza v odôvodnení 236, jedna zainteresovaná strana navrhla vytvoriť aukciu T-2 s cieľom zabrániť nadmernému obstarávaniu v aukcii T-4.
- (483) Belgicko v tejto súvislosti vysvetlilo, že aukcia rozdelená na dve obdobia (T-4 a T-1) už umožnila všetkým technológiám s dlhším alebo kratším prípravným časom zúčastniť na mechanizme a členskému štátu získať relatívne uistenie, že možno zaobstarať dostatočný objem v záujme bezpečnosti dodávok v roku dodania. Ďalším rozdelením objemov kapacity a pridaním aukcie T-2 by mohlo hroziť, že príde k nadmernému obmedzeniu hospodárskej súťaže v týchto aukciách (pozri odôvodnenie 280).
- (484) Komisia sa domnieva, že rozhodnutie orgánov obzískať kapacitu prostredníctvom dvoch aukcií Y-4 a Y-1 je legitímne.
- (485) Komisia berie na vedomie záväzok orgánov preskúmať pravidlá fungovania kapacitného mechanizmu, aby sa zabezpečilo, že nebudú vzhľadom na vývoj na trhu viesť k novej diskriminácii technológií.
- (486) Emisný limit opísaný v odôvodnení 107 sa vzťahuje na všetky technológie a pre Belgicko predstavuje spôsob, ako dodržať bod 220 a bod 233 písm. e) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Napokon, nové zariadenia spaľujúce fosílnu palivá, ktoré budú oprávnené na 15-ročné zmluvy, budú viazané cieľmi stanovenými Európskou úniou a/alebo Belgickom na zníženie emisií skleníkových plynov v snahe dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 (pozri odôvodnenie 109).
- (487) Komisia preto považuje pomoc za vhodnú.

5.3.6. Primeranosť

- (488) Výška pomoci je primeraná, ak je obmedzená na minimum potrebné na dosiahnutie stanoveného cieľa. V usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa spresňuje táto požiadavka v prípade opatrení týkajúcich sa primeranosti výroby v bodoch 228 až 231, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby príjemcovia nedosahovali vyššiu než primeranú mieru návratnosti a aby sa vylúčili neočakávané zisky.

5.3.6.1. Súťažné ponukové konanie

- (489) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila obavy v súvislosti s možnou diskrimináciou kapacít s vysokými faktormi znižovania kapacity (ako sa uvádza v odôvodneniach 480 a 481) a v dôsledku toho so súťažným ponukovým konaním.
- (490) Bez ohľadu na pochybnosti *prima facie*, ako sa vysvetľuje v odôvodnení 485, Komisia v tomto štádiu nemá žiadny dôkaz, na základe ktorého by mohla dospieť k záveru, že koncepcia mechanizmu bude v tomto konkrétnom prípade v praxi viesť k diskriminácii rôznych technológií a v dôsledku toho naruší súťažné ponukové konanie.
- (491) Notifikované opatrenie je celotrhový technologicky neutrálny kapacitný mechanizmus, v rámci ktorého všetci oprávnení poskytovatelia kapacity súťažia v jednej aukcii kapacity s cieľom zistiť najnižšiu udržateľnú cenu, za ktorú možno potrebnú kapacitu dodávať. Súťažná povaha aukcie by mala viesť ceny k nule, ak je ponuka dostatočná na uspokojenie dopytu. Proces podlieha transparentným a nediskriminačným kritériám vrátane kritérií oprávnenosti. Hlavným dôvodom neoprávnenosti je prípad, keď poskytovatelia kapacity využívajú iné podporné opatrenia, ktoré by viedli ku kumulácii a novej nadmernej kompenzácii. Pokiaľ ide o trvanie zmlúv, väčšina poskytovateľov kapacity je oprávnená len na jednoročné dohody o kapacite. Nová a renovovaná kapacita, s ktorou sú spojené vysoké kapitálové náklady na investície, je oprávnená na dlhšie dohody o kapacite s cieľom umožniť týmto investorom zaistiť potrebné financovanie (pozri odôvodnenia 117 a 326).

- (492) Celotrhová koncepcia trhu s kapacitou odzrkadľuje pravdepodobný výsledok, ktorý prináša efektívny trh s energiou. Aukcie sa budú organizovať formou vyplatenia ceny ponuky v prípade prvých dvoch aukcií (aukcie Y-4 na prvé dva roky dodania) a následne na základe jednotnej ceny (pozri odôvodnenia 112 a 113). V kapacitnom mechanizme sú zahrnuté dva rôzne cenové stropy, aby sa zabránilo neočakávaným ziskom a obmedzilo zneužívanie trhovej sily: i) globálny strop aukčnej ceny a ii) dočasný cenový strop (pozri oddiel 2.5.4.2). Cieľom týchto stropov je zmierniť trhovú silu, a tak obmedziť výšku pomoci na primeranú odmenu za službu dostupnosti.
- (493) Komisia preto dospela k záveru, že opatrenie je koncipované ako súťažné ponukové konanie na základe jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií a že spĺňa aj požiadavku na zabránenie neočakávaným ziskom.

5.3.6.2. Objem, ktorý sa má obstaráť

- (494) Ako sa uvádza v odôvodnení 223, Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti o tom, či použitie nereálneho scenára na výpočet objemu v kapacitnom mechanizme povedie k financovaniu nepotrebných kapacít.
- (495) Jedna zainteresovaná strana tvrdila, že mechanizmus financovania môže ovplyvniť objem kapacity kapacitného mechanizmu. Napríklad prepojenie poplatkov na financovanie kapacitného mechanizmu so spotrebou elektrickej energie v čase špičkového odberu by sa mohlo považovať za stimul pre dotknuté strany, aby znížili svoju spotrebu v čase špičkového odberu, čo by viedlo k zníženiu potreby získavania kapacity na aukcii (pozri odôvodnenie 241).
- (496) Ako vysvetlilo Belgicko (pozri odôvodnenie 293), v súčasnosti nie je v Belgicku nainštalovaný dostatočný počet inteligentných meradiel na to, aby sa umožnil mechanizmus financovania založený na odbere počas špičkového zaťaženia. Zákon o kapacitnom mechanizme bol zmenený tak, aby sa takýto model mohol zaviesť v roku 2025. Belgicko takisto vysvetlilo, že existujúci mechanizmus financovania preskúma v roku 2023, keď bude vydaná správa o zavádzaní inteligentných meradiel.
- (497) Komisia takisto dostala od Belgicka záruky týkajúce sa metodiky, ktorá sa má použiť na stanovenie krivky odberu pre aukciu, ako sa uvádza v oddiele 2.5.2. Belgicko ďalej potvrdilo, že obstará množstvo kapacity úmerné aktualizovanému problému primeranosti a upraví množstvo, ktoré sa má obstaráť v priebehu času, aby odrážalo aktualizácie v posúdení primeranosti a štandarde spoľahlivosti, pričom sa zároveň zabezpečí konkurencieschopnosť aukcií. Belgicko sa predovšetkým zaviazalo v prípade potreby upraviť objemy tak, aby odrážali aktualizované posúdenie primeranosti a štandard spoľahlivosti, ako sa uvádza v predchádzajúcom texte. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a dôvody uvedené v odôvodneniach 395 a 400 sa Komisia domnieva, že kapacitný mechanizmus nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na riešenie problémov primeranosti.

5.3.6.3. Záver o primeranosti

- (498) Komisia dospela k záveru, že opatrenie je primerané.

5.3.7. Narušenie hospodárskej súťaže a test vyvážení

- (499) Negatívne účinky kapacitného mechanizmu na hospodársku súťaž a obchod na vnútornom trhu s elektrinou musia byť dostatočne obmedzené tak, aby celková bilancia opatrenia bola pozitívna. Súdny dvor objasnil, že na posúdenie toho, či má opatrenie nepriaznivý vplyv na podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom, musí Komisia zväziť pozitívny účinok plánovanej pomoci na rozvoj činností, ktoré má táto pomoc podporovať, a negatívne účinky, ktoré môže mať táto pomoc na vnútorný trh ⁽¹⁰³⁾.

5.3.7.1. Pozitívne účinky

- (500) Komisia v súvislosti s pozitívnou stranou váh poznamenáva, že schéma má pozitívne účinky, pokiaľ ide o zachovanie existujúcej kapacity na trhu s elektrinou či vytvorenie novej kapacity, a tým aj o bezpečnosť dodávok elektriny. V tomto smere je zaistenie bezpečnosti dodávok energie jedným z cieľov energetickej politiky Únie podľa článku 194 ZFEÚ.

⁽¹⁰³⁾ Rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 101.

- (501) Komisia ďalej poznamenáva, že výrobné zariadenie, ktoré vypúšťa emisie vyššie ako 550 g CO₂ na kWh elektrickej energie, nemožno v rámci kapacitného mechanizmu zmluvne zabezpečiť (pozri odôvodnenie 107) a že oprávnené zariadenia sa budú musieť zaviazat' ku klimatickej neutralite do roku 2050. Možno teda dospieť k záveru, že v rámci kapacitného mechanizmu sa uprednostňujú nízkouhlíkoví výrobcovia v súlade s bodom 233 písm. e) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

5.3.7.2. Negatívne účinky

- (502) Pokiaľ ide o negatívnu stranu váh, podpora poskytnutá poskytovateľom kapacity môže narušiť hospodársku súťaž a obchod na trhu s elektrinou, a to aj medzi podnikmi, ktoré dostávajú podporu, a ich konkurentmi v tom istom odvetví.
- (503) V usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa uvádza požiadavka zabrániť neprípustným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod v bodoch 232 a 233, v ktorých sa zdôrazňuje potreba rozsiahlej účasti na schéme a zabránenie účinkom poškodzovania trhu, ako je posilnenie dominantného postavenia či ovplyvnenie investičných rozhodnutí.
- (504) Opatrenie je otvorené všetkým existujúcim a novým výrobcom, prevádzkovateľom riadenia odberu a uskladňovania. Opatrenie je takisto otvorené cezhraničnej kapacite.

Otvorenosť pre agregáciu dopytu a ponuky

- (505) V bode 232 písm. a) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa uvádza, že opatrenie primeranosti výroby by malo byť otvorené pre možnú agregáciu dopytu aj ponuky.
- (506) Ako sa uvádza v odôvodnení 242, niektoré zainteresované strany uviedli, že súčasné pravidlá oprávnenosti pre viacročné zmluvy bránia agregácii, pričom konkrétnejšie sa to vzťahuje na pravidlo, že aktívum s najkratšou dĺžkou trvania zmluvy v agregovanom portfóliu určuje trvanie zmluvy celého portfólia.
- (507) Komisia uznáva, že súčasné pravidlá oprávnenosti pre viacročné zmluvy môžu brániť agregácii. Víta preto návrh Belgicka na zmenu kráľovského dekrétu, ktorým sa stanovujú investičné limity, kritériá oprávnenosti investičných nákladov a postup určovania poradia (pozri odôvodnenie 141). V pozmeňujúcom návrhu sa stanovuje, že správca agregovanej ponuky si môže vybrať kategóriu kapacity, ktorá sa vzťahuje na agregovanú ponuku.
- (508) Pokiaľ ide o pripomienku zainteresovanej strany týkajúcu sa prekážok agregácie v prípade aktív s povinnosťou denného plánovania (pozri odôvodnenie 243), Komisia berie na vedomie tvrdenia predložené Belgickom (odôvodnenia 297 a 298) a zainteresovanou stranou (odôvodnenie 243). Keďže kapacity, na ktoré sa vzťahuje povinnosť denného plánovania, sú ovplyvnené osobitnými koordinačnými postupmi, Komisia sa domnieva, že prístup Belgicka k týmto kapacitám je opodstatnený, aby sa zohľadnili ich osobitosti na trhu s elektrinou. Belgicko bude napriek tomu vykonávať pravidelné posudzovania kapacitného mechanizmu s cieľom umožniť prípadné zmeny vrátane možnosti agregácie aktív s povinnosťou denného plánovania.

Investičné limity

- (509) Pokiaľ ide o pripomienky niektorých zainteresovaných strán týkajúce sa úrovne investičných limitov pre viacročné zmluvy a tvrdenia, že tieto limity môžu viesť k diskriminácii určitých tried technológií, Komisia berie na vedomie záväzok Belgicka aktualizovať tieto limity v prípade, že by to bolo potrebné vzhľadom na nové dôkazy vrátane zistení zainteresovaných strán. Nové investičné limity pre viacročné zmluvy, ktoré boli predmetom verejnej konzultácie, sú stanovené v odôvodnení 138. CREG bude aktualizovať investičné limity podľa potreby, prinajmenšom však každé 3 roky. Komisia preto nemá dôvod domnievať sa, že nové limity pre viacročné zmluvy povedú k diskriminácii medzi technológiami.

Faktory znižovania kapacity

- (510) Ako sa uvádza v odôvodneniach 247 a 248, niektoré zainteresované strany tvrdili, že v prípade súčasných faktorov znižovania kapacity hrozia značné penalizácie technológií ako uskladňovanie, riadenie odberu alebo obnoviteľné zdroje energie.

- (511) Belgicko vysvetlilo (pozri odôvodnenie 303), že faktory znižovania kapacity energeticky obmedzených technológií sú nižšie, keď sa ich podiel v sústave/krajine zvýši. To vysvetľuje rozdiel medzi faktormi znižovania kapacity v Belgicku, vo Francúzsku a v Spojenom kráľovstve, ktorý uviedli zainteresované strany. Belgicko však v záujme zohľadnenia obáv zainteresovaných strán aktualizovalo faktory znižovania kapacity na základe odporúčania regulačného orgánu a osobitného zasadnutia pracovnej skupiny všetkých zainteresovaných strán v oblasti tejto témy, ktoré sa konalo začiatkom januára 2021. Aktualizované faktory znižovania kapacity sú uvedené v odôvodnení 79. Komisia preto nemá dôvod domnievať sa, že revidované faktory znižovania kapacity sú nevhodné.

Povinnosť vrátenia peňazí

- (512) Pokiaľ ide o pripomienky niektorých zainteresovaných strán, že mechanizmus povinnosti vrátenia peňazí diskriminuje prevádzkovateľov kapacity s plným plánom (odôvodnenia 250 a 251), Belgicko uviedlo, že kapacitný mechanizmus dosahuje rovnováhu medzi zahrnutím povinnosti vrátenia peňazí a zabránením diskriminácii v súvislosti s kapacitou, ktorú možno aktivovať len za cenu vyššiu ako realizačná cena.
- (513) Komisia poznamenáva, že členské štáty s podobnými celotrhovými kapacitnými mechanizmami majú odlišné postupy, pokiaľ ide o povinnosť vrátenia peňazí. Komisia takisto poznamenáva, že mechanizmus povinnosti vrátenia peňazí v belgickom kapacitnom mechanizme sa v nadväznosti na verejné konzultácie výrazne zmenil a zlepšil.
- (514) Komisia sa preto domnieva, že mechanizmus povinnosti vrátenia peňazí dosahuje primeranú rovnováhu medzi dvoma protichodnými cieľmi uvedenými v odôvodnení 512.

Dočasný cenový strop

- (515) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či by zavedenie dočasného cenového stropu pre kapacitu v kategórii 1-ročnej zmluvy bez možnosti individuálnej výnimky mohlo vylúčiť určitých držiteľov kapacity z kapacitného mechanizmu. Tieto pochybnosti podporili niektoré zainteresované strany (pozri odôvodnenie 252).
- (516) Komisia preto víta záväzok Belgicka zaviesť mechanizmus výnimiek. Mechanizmus výnimiek bol predmetom verejnej konzultácie a bol zavedený v kráľovskom dekréte, ktorým sa stanovujú investičné limity a kritériá oprávnenosti investičných nákladov. Mechanizmus výnimiek sa bude uplatňovať rovnako na vnútroštátne aj nepriame cezhraničné kapacity (pozri odôvodnenia 129 a 130).
- (517) Ako sa uvádza v odôvodnení 131, výnimka na účely prvej aukcie sa udelí *ex post*, t. j. po skončení aukcie. Vzhľadom na tvrdenia, ktoré Belgicko predložilo v odôvodnení 131, sa Komisia domnieva, že výnimka *ex post* z dočasného cenového stropu na účely prvej aukcie je odôvodnená.

Záver o otvorenosti opatrenia pre všetky technológie

- (518) Opatrenie umožňuje účasť výrobcov využívajúcich rôzne technológie a prevádzkovateľov poskytujúcich opatrenia s rovnakou technickou výkonnosťou v súlade s bodom 232 písm. a) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

Cezhraničná kapacita

- (519) Bod 232 písm. b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky obsahuje záruky na zabezpečenie toho, aby sa na opatrení mohli zúčastňovať prevádzkovatelia z iných členských štátov.
- (520) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila obavy, že obmedzenie oprávnenosti nepriamej cezhraničnej kapacity na 1-ročné zmluvy, na ktoré sa vzťahuje dočasný cenový strop, by mohlo odradiť prevádzkovateľov z iných členských štátov od účasti na kapacitnom mechanizme.
- (521) Komisia v súvislosti s touto obavou akceptuje argumenty Belgicka. Predovšetkým z dlhodobého hľadiska nemožno vždy zaručiť dostatočnú vstupnú kapacitu, keďže závisí od rôznych faktorov uvedených v odôvodnení 143. Komisia víta záväzok Belgicka preskúmať možnosť prístupu zahraničných kapacít k viacročným zmluvám (pozri odôvodnenie 144).

- (522) Ako sa uvádza v odôvodnení 516, mechanizmus výnimiek z dočasného cenového stropu, ktorý zaviedlo Belgicko po rozhodnutí o začatí konania, sa uplatňuje rovnako na vnútroštátne aj nepriame cezhraničné kapacity.
- (523) Pokiaľ ide o priamu cezhraničnú účasť na kapacitnom mechanizme, dve zainteresované strany tvrdili, že takáto účasť by mohla obmedziť stimuly na investovanie do kapacity spojovacích vedení a oslabiť prepojenie trhu (odôvodnenia 254 a 255).
- (524) Ako vysvetlilo Belgicko (pozri odôvodnenie 316), v zákone o kapacitnom mechanizme sa vykonali zmeny s cieľom zohľadniť obavy, ktoré vyjadrili zainteresované strany. Podľa nových pravidiel je podmienkou účasti priamej cezhraničnej kapacity na kapacitnom mechanizme uzavretie dohody medzi Belgickom a členským štátom, na ktorého území sa kapacita nachádza.

Príjmy z preťaženia

- (525) V rozhodnutí o začatí konania Komisia takisto požadovala objasniť využitie príjmov z preťaženia kapacity a rozdelenie týchto príjmov medzi PPS.
- (526) Belgicko objasnilo, že príjmy z preťaženia sa budú používať a deliť podľa pravidiel stanovených v nariadení o elektrine, konkrétne v článku 26 ods. 9.
- (527) Belgicko takisto potvrdilo, že bude dodržiavať rozhodnutie ACER č. 36/2020, v ktorom sa okrem iného stanovuje metodika rozdelenia príjmov vyplývajúcich z pridelovania vstupnej kapacity (pozri odôvodnenie 204).

Záver o otvorenosti opatrenia pre cezhraničnú kapacitu

- (528) Komisia dospela k záveru, že opatrením sa neobmedzujú stimuly na investovanie do kapacity spojovacích vedení ani prepojenia trhu v súlade s bodom 233 písm. a) a b) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.
- (529) Pokiaľ ide o neprimerané posilnenie dominantného postavenia na trhu [bod 233 písm. d) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky], koncepcia kapacitného mechanizmu zahŕňa niekoľko opatrení, ktoré sú osobitne zamerané na zabránenie zneužívaniu trhovej sily, napr. spoľahlivostné opcie, cenové stropy a súťažný aukčný proces (pozri odôvodnenia 94, 111 a 147). Okrem toho sa očakáva, že otvorenosť voči novej kapacite a dostupnosť dlhodobých zmlúv zabezpečia, aby sa existujúce dominantné postavenie neprimerane neposilňovalo.
- (530) Napokon, pokiaľ ide o uprednostňovanie nízkouhlíkových výrobcov, ak ponúkajú rovnocenné technické a hospodárske parametre [bod 233 písm. e) usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky], Komisia poznamenáva, že opatrenie je otvorené nízkouhlíkovým výrobcom. S cieľom zabrániť kumulácii pomoci a výslednej nadmernej kompenzácii však výrobcovia nesmú byť príjemcami iných opatrení podpory, ako sa uvádza v odôvodnení 205.
- (531) Opatrenie je v súlade s oddielom 3.9.6 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

5.3.7.3. Záver o narušení hospodárskej súťaže a teste vyváženej

- (532) Komisia dospela k záveru, že opatrenie má výrazné pozitívne účinky, pokiaľ ide o uľahčenie hospodárskej činnosti a zároveň zaistenie bezpečnosti dodávok, a nevedie k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže a obchodu. Z toho vyplýva, že pozitívne účinky pomoci prevažujú nad jej negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž a obchod. Navrhovaná pomoc preto uľahčuje rozvoj určitých hospodárskych činností, pričom nemá nepriaznivý vplyv na podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom, ako sa vyžaduje v článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

5.3.8. Transparentnosť pomoci a podniky v ťažkostiach alebo podniky, voči ktorým sa nárokuje vrátenie pomoci

- (533) Belgicko sa zaviazalo uplatňovať podmienky transparentnosti uvedené v oddiele 3.2.7 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky v rozsahu, v akom sa uplatňujú na pomoc poskytovanú v rámci kapacitného mechanizmu (pozri odôvodnenie 219).
- (534) V súlade s bodom 16 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa podnikom v ťažkostiach neposkytne žiadna pomoc (pozri odôvodnenie 221).

(535) V súlade s bodom 17 usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky sa v rámci kapacitného mechanizmu pomoc nemôže poskytnúť podnikom, voči ktorým sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom (pozri odôvodnenie 220).

6. ZÁVER

Opatrenie je zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a príslušných ustanovení usmernenia o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pomoc vo forme kapacitného mechanizmu, ktorý Belgické kráľovstvo plánuje zaviesť, je zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy. Schéma pomoci je povolená na maximálne obdobie 10 rokov od dátumu prvej aukcie.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Belgickému kráľovstvu.

V prípade, že toto rozhodnutie obsahuje dôverné informácie, ktoré by nemali byť zverejnené, oznámte túto skutočnosť Komisii do pätnástich pracovných dní od dátumu jeho doručenia. Ak Komisii nebude na tento účel v stanovenej lehote doručená odôvodnená žiadosť, bude to považovať za váš súhlas s uverejnením plného znenia tohto rozhodnutia. Žiadosť obsahujúcu uvedené informácie je potrebné zaslať elektronicky na túto adresu:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel BELGIQUE/BELGIË
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

V Bruseli 27. augusta 2021

Za Komisiu
Margrethe VESTAGER
členka Komisie